

**PROGRAMMABEGROTING
2025-2028**

Begroting 2025 - 2028

september 2024

Voorwoord

Aan de raad

Voor u ligt de programmabegroting 2025 – 2028 die is opgesteld in overeenstemming met de uitgangspunten van de kadernota 2025, zoals die in de raad van 4 juli 2024 is vastgesteld.

In de programmabegroting 2025 – 2028 zijn de besluiten verwerkt die de raad heeft genomen. Een belangrijke onderlegger voor de genomen besluiten is de financiële perspectiefnota uitwerking begroting 2025 – 2028. Daarin zijn voorstellen opgenomen die voldoende mogelijkheden geven voor het opstellen van een duurzaam sluitende begroting.

Het beeld dat uit deze programmabegroting naar voren komt is dat het begrotingsresultaat met ingang van 2027 verbetert. Er is geen onttrekking meer nodig aan de algemene reserve en het resultaat neemt in 2028 verder toe. We zien dat het solvabiliteitspercentage boven het gewenst niveau van 30 blijft. Dat zijn positieve ontwikkelingen die ook nodig zijn om een buffer op te bouwen voor de toekomst. We moeten wel de vinger aan de pols blijven houden om dit resultaat ook daadwerkelijk te realiseren. In deze begroting zijn een aantal stelposten verwerkt die nog wel gerealiseerd moeten worden.

In de kadernota zijn besluiten genomen welke bezuinigingen worden doorgevoerd. Die lopen op tot een structureel bedrag in 2028 van € 464.000,-. Dit betekent dat we nog een taakstellende bezuiniging moeten invullen voor de komende jaren van € 536.000,- om het bedrag van € 1 miljoen te realiseren. Daarnaast is in de begroting rekening gehouden met een taakstellende bezuiniging oplopend tot € 0,5 miljoen in verband met de veranderopgave in de jeugdzorg van de nieuwe zorgaanbieder MetMaya.

We herhalen wat we in de kadernota ook al hebben geschreven. We zitten in een periode waarin veel investeringen op ons afkomen als gevolg van vervangingen, onderhoud en renovaties. Ook in het kader van duurzaamheid, huisvesten van statushouders, energietransitie en netcongestie liggen er forse uitdagingen. Er worden verschillende beleidsdocumenten voorbereid waarin de visie op de toekomst in beeld wordt gebracht. We noemen de Toekomstvisie, woonzorgvisie, centrumvisie en visie nota sportaccommodaties.

Aanvullend kunnen nog worden genoemd de doorontwikkeling van de samenwerkingsverbanden en de regionale opgaven. Voor bestuurlijk Bunschoten is 2025 ook een belangrijk jaar. Verwacht mag worden dat er een nieuwe burgemeester wordt benoemd en is dit het laatste volledige jaar van de huidige coalitie in aanloop naar de verkiezingen in maart 2026.

In dit kader heeft het college het voornemen bij de uitwerking van de Toekomstvisie ook een beeld te geven van de verwachte investeringen op de middellange en lange termijn.

Op de derde dinsdag van september heeft de nieuwe regering de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord gepresenteerd met de bijbehorende begroting. Die effecten zijn nog niet meegenomen in deze begroting.

Tenslotte

Deze programmabegroting geeft voldoende uitdagingen en kansen op de verschillende beleidsterreinen. Samen staan we voor een financieel gezonde gemeente met een goed voorzieningenniveau voor onze burgers.

Burgemeester en wethouders,

secretaris,

wnd. burgemeester,

Drs. J.F.H. Jennekens

Mr. drs. B. Koelewijn

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Samenvatting en besluitvorming	7
Leeswijzer	9
1. FINANCIËLE POSITIE	11
1.1 Financiële beschouwing	13
1.2 Totaaloverzicht 2025 - 2028	18
2. PROGRAMMAPLAN	21
2.0 Bestuur en ondersteuning	23
2.1 Veiligheid	31
2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	35
2.3 Economie	41
2.4 Onderwijs	47
2.5 Sport, cultuur en recreatie	51
2.6 Sociaal domein	61
2.7 Volksgezondheid en milieu	71
2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	79
3. PARAGRAFEN	87
3.1 Lokale heffingen	89
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	99
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	107
3.4 Financiering	113
3.5 Bedrijfsvoering	119
3.6 Verbonden partijen	123
3.7 Grondbeleid	129
3.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	135
4. BIJLAGEN	137
4.1 Overhead	139
4.2 Kerngegevens	141
4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies	143
4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2025	146
4.5 Afkortingenlijst	149

Samenvatting en besluitvorming

De raad van de gemeente Bunschoten, gelezen de inhoud van de programmabegroting 2025

Besluit:

- I tot het vaststellen van de programmabegroting 2025 - 2028
- II akkoord te gaan met de tariefaanpassingen, zoals opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen, waarvan de belangrijkste hieronder nog even worden genoemd:
Onroerendezaakbelastingen (niet-woningen)	6,4% + 5% *
Onroerendezaakbelastingen (woningen - eigenaren)	6,4% + 5% *
Afvalstoffenheffing	6,4% *
Vast tarief voor meerpersoonshuishouden van € 353,- (inclusief inflatie)	
Vast tarief voor eenpersoonshuishouden van € 320,- (inclusief inflatie)	
Rioolrechten	6,4% - 5% *
Marktgelden	6,4%
Begraafrechten	6,4%
Bouwleges	6,4%
Overige belastingen, leges en rechten	6,4%
- III akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van middelen voor de uitvoering van de noodzakelijke investeringen in 2025
- IV kennis te nemen van de ontwikkeling van het begrotingsresultaat in meerjarenperspectief, blijkend uit het overzicht op pagina 18
- V het budget onvoorzien vast te stellen op € 50.000,-
- VI het resultaat van de begroting voorlopig toe te voegen aan de algemene reserve
- VII in te stemmen met en kennis te nemen van de adviezen uitgewerkte moties 'Vogelpad 1' en 'Oostwende college' en de financiële effecten te verwerken in een begrotingswijziging

* Zie pagina 94 voor de ontwikkeling van de lokale lastendruk

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 24 oktober 2024

de griffier,

de voorzitter,

Drs. E. Hoogstraten

mr. drs. B. Koelewijn

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt in grote lijnen aangegeven hoe de programmabegroting is opgebouwd en welke informatie op welke plek is te vinden.

Algemeen

De digitale versie van deze programmabegroting werkt met automatische verwijzingen. Door te klikken op tekst met een oranje onderstreping, gaat het document automatisch naar de verwijzing toe. De inhoudsopgave werkt ook op deze wijze. In deze programmabegroting staan veel afkortingen. Om dit inzichtelijk te maken is een afkortingenlijst als bijlage toegevoegd. De afkortingen zijn oranje onderstreept en verwijzen automatisch naar de afkortingenlijst.

Financiële positie

Het eerste hoofdstuk van de programmabegroting staat in het teken van de financiële positie van de gemeente. Er wordt een financiële beschouwing gegeven, inclusief de begroting in één oogopslag en er is een totaaloverzicht van de programmabegroting te vinden op programmaniveau.

Programmaplan

Hoofdstuk twee staat in het teken van de programma's. De programma's bestaan uit verschillende taakvelden. De programma's worden aan de hand van de drie W-vragen toegelicht:

- Wat willen we bereiken?
Bij dit onderdeel worden de belangrijkste doelstellingen van het betreffende beleidsonderdeel opgesomd. De doelstellingen komen uit de beleidsnota's.
- Wat gaan we er voor doen?
De acties van het betreffende beleidsonderdeel worden hier genoemd. Deze acties vloeien voort uit de doelstellingen die bij de eerste vraag zijn opgesomd.
- Wat mag het kosten?
Deze vraag wordt beantwoord door middel van een tabel met de lasten en baten per taakveld, met een toelichting op hoofdlijnen. Ook worden de investeringen voor dat programma vermeld.

Indicatoren

Bij elk programma worden verplichte indicatoren, vanuit het [BBV](#), opgenomen. Deze indicatoren zijn ook te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl onder *Lokaal bestuur en veiligheid* en dan *Besluit Begroting en Verantwoording*. Daar is het mogelijk om de resultaten te vergelijken met andere gemeenten of provincies.

Op www.waarstaatjegemeente.nl zijn veel meer gegevens te vinden over de gemeente dan alleen de verplichte indicatoren. Het is mogelijk om per thema gegevens te raadplegen en te vergelijken. Alle gegevens op deze website wijzigen, zodra er nieuwe informatie beschikbaar is. Zo is er altijd een actuele stand van zaken.

Naast de verplichte indicatoren zijn er per programma ook indicatoren opgenomen die uit de beleidsnota's zijn ontstaan.

Paragrafen

De paragrafen in hoofdstuk drie geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen staan op volgorde volgens het [BBV](#).

Bijlagen

In het vierde hoofdstuk zijn diverse bijlagen opgenomen. Een overzicht van de overheadkosten, de kerngegevens van de gemeente, een overzicht van verschillende subsidies, een totaaloverzicht van alle taakvelden en een afkortingenlijst.

Meerjarenprognose grondexploitatie

Het [MPG](#) wordt als afzonderlijk document door de raad vastgesteld en is geen onderdeel van de programmarekening of programmabegroting. Een toelichting wordt gegeven in de paragraaf [Grondbeleid](#).

1. FINANCIËLE POSITIE

1.1 Financiële beschouwing

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven van de financiële positie van de gemeente voor de periode 2025 – 2028.

Basis vastgestelde kadernota 2025 – 2028

Basis voor de opgestelde programmabegroting is de in de raad van 4 juli 2024 vastgestelde kadernota 2025 – 2028.

Perspectief op sluitende meerjarenbegroting

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het begrotingsresultaat op een rij gezet. Voor de leesbaarheid is de tabel uit de kadernota overgenomen en aangevuld met de effecten vanuit de programmabegroting 2025 – 2028. De uitwerking van de programmabegroting 2025 – 2028 is in lijn met het resultaat van de vastgestelde kadernota. Het gaat om geringe afrondingsverschillen.

In de perspectiefnota zijn voorstellen opgenomen die voldoende perspectief geven op een duurzaam sluitende meerjarenbegroting. De besluiten die in de kadernota zijn genomen over de voorstellen vanuit deze nota zijn verwerkt in de programmabegroting. We zien in de eerste jaren dat nog een onttrekking aan de algemene reserve nodig is. Met ingang van 2027 zien we dat het resultaat verbetert en zicht geeft op een sluitende meerjarenbegroting.

In het voorwoord aan de raad is aangegeven dat we de komende jaren voor grote uitdagingen staan met financiële impact waarvan de omvang nog niet duidelijk is. Ook speelt de discussie of de nieuwe normering op basis van het **BBP** voldoende is om de loon- en prijsstijgingen te compenseren. Het is daarom verstandig een buffer te creëren.

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
<i>Bedragen x € 1.000,-</i>				
Begrotingsresultaat 2025-2028 basis	737	-901	-843	-843
Algemene uitkering (hoofdstuk twee)	-550	750	750	750
Bestaand beleid (hoofdstuk drie)	-1.167	-964	-864	-775
Majeure projecten (hoofdstuk vier)	-139	-366	-539	-711
Ontwikkeling lokale lasten (hoofdstuk vijf)	163	163	163	163
Totaal noodzakelijke investeringen bestaand beleid	-1.693	-417	-490	-573
Begrotingsresultaat 2025 - 2028 na noodzakelijke aanpassingen	-956	-1.318	-1.333	-1.416
Keuzes die gemaakt worden vanuit Financiële perspectiefnota uitwerking (hoofdstuk zes)				
Bezuinigingen	407	500	750	1.000
OZB (5% per jaar)	263	538	828	1.131
Mutatie reserve	287	350	-	-
Totaal keuzes perspectiefnota	957	1.388	1.578	2.131
Resultaat na vaststellen kadernota	0	70	245	715
Afrondingen programmabegroting	17	-14	-9	37
Begrotingsresultaat 2025-2028	17	56	236	752

Ontwikkeling financiële kengetallen

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de Financiële kengetallen opgenomen, hieronder staat ook een korte toelichting op diverse kengetallen.

Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Solvabiliteitsratio	37,2%	35,4%	31,5%	33,2%	33,7%	34,5%
Netto schuldquote	54,2%	74,7%	92,2%	91,5%	79,4%	62,6%
Kengetal grondexploitatie	18,8%	17,8%	30,8%	28,0%	16,5%	4,3%

Solvabiliteit

Op basis van de jaarrekening 2023 komt de solvabiliteit uit op 37,2%. In de volgende jaren zien we dat dit percentage iets lager uitkomt, maar nog wel boven de minimale norm van 30% blijft.

In de kadernota was de verwachting dat de solvabiliteit in 2028 rond de 28% uit zou komen. Het grote verschil ten opzichte van de programmabegroting is in belangrijke mate het effect van de geraamde grondverkoop van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid, zoals opgenomen in de Meerjarenprognose grondexploitatie voor de jaren 2027 en 2028. Het blijft nog wel een risico of deze grondverkoop gerealiseerd kunnen worden binnen de genoemde periode.

Netto schuldquote

De netto schuldquote loopt in 2025 fors op, omdat rekening is gehouden met het aantrekken van een langlopende lening van € 20 miljoen op basis van de financieringsplanning.

In de jaren 2027 en 2028 wordt een daling voorzien door de geraamde opbrengst van verkoop gronden. De gemeente blijft wat de netto schuldquote overigens wel ruim binnen de normen van de VNG (een ratio van 130% is te hoog).

Kengetal grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie stijgt tot en met 2025, door de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en Rengerswetering (eiland 5 en 6). De verkoop van De Kronkels-Zuid en eiland 6 worden met ingang van 2026/2027 verwacht wat een positieve invloed heeft op dit kengetal.

Structurele begrotingsruimte

De structurele begrotingsruimte is nog steeds positief namelijk 4,9%, maar gaat in 2026/2027 negatief uitkomen als er geen nadere maatregelen worden genomen.

Meerjarenprognose grondexploitatie

De meerjarenprognose grondexploitatie is geactualiseerd ten opzichte van de jaarrekening 2023. De belangrijkste ontwikkelingen zijn de ontwikkeling van bedrijventerrein De Kronkels-Zuid en de eilanden 5 en 6 van Rengerswetering. De uitdaging voor de komende jaren is of we kunnen “bouwen, bouwen, bouwen” op basis van het coalitieakkoord en nog steeds sluitende grondexploitaties kunnen opstellen.

De boekwaarde van de voorraad gronden daalt van € 12,7 miljoen per 1 januari 2025 naar € 3,1 miljoen ultimo 2028. Dit is vooral van belang als er sprake is van complexen die met een positief resultaat worden afgesloten.

Reservepositie

Weerstandvermogen - risicoanalyse

Volgens afspraak is er een geactualiseerde risicoanalyse uitgevoerd en de uitkomst daarvan is opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Op basis van die analyse is een weerstandsvermogen nodig van minimaal € 8,0 miljoen (excl. de risico's binnen de grondexploitatie).

Kijkend naar de stand van de algemene reserve dan is er een weerstandsratio van 2,9 in 2025. Dit is nog steeds een stevige weerstandsratio.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de reservepositie (ultimo van het jaar) weergegeven.

<i>Bedragen x € 1.000,-</i>	2025	2026	2027	2028
Algemene reserve	23.228	22.874	22.869	22.864
Begrotingsresultaat	17	73	309	1.061
Algemene reserve grondexploitatie	4.376	4.306	4.246	4.246
Totaal weerstandsvermogen	27.621	27.253	27.424	28.171
Bestemmingsreserves	2.126	1.896	1.842	1.787
Egalisatiereserves	991	946	949	1.056
Bovenplanse voorzieningen	1.010	1.155	1.301	1.446
Totaal	31.748	31.251	31.515	32.460

Te zien is dat de reservepositie in meerjarenperspectief redelijk stabiel blijft. Op basis van de voorliggende programmabegroting zien we wel dat het begrotingsresultaat zich positief ontwikkelt. Dit is in lijn met de uitkomst van de kadernota begroting 2025.

De stand van de algemene reserve heeft meer dan voldoende buffer voor het opvangen van de risico's, zoals genoemd in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden ingezet ter dekking van de uitgaven binnen de programma's die niet door inkomsten worden gedekt die binnen het programma geraamd worden. De belangrijkste onderdelen zijn de ontwikkeling van de algemene uitkering en de belastingopbrengsten. Er wordt kort ingegaan op een aantal ontwikkelingen.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente, in 2025 55% van de totale inkomsten. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2024.

Belastingen en rechten

De belastingopbrengsten zijn in lijn met de uitgangspunten van de kadernota. De belangrijkste opbrengst is de opbrengst onroerendezaakbelasting. De opbrengst is geraamd op ruim € 5,8 miljoen. De tarieven zijn aangepast met het inflatiepercentage, voor de onroerendezaakbelasting + een stijging met 5% en voor riolering een korting van 5%. In de verdere uitwerking om te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting zullen we de optie van een gefaseerde extra stijging van deze belasting meewegen.

Treasury

Op basis van een actualisatie van de financieringsplanning is de verwachting dat de komende jaren nog aanvullende financiering nodig is. Bij de ontwikkeling van het kengetal netto schuldquote is dat nader toegelicht.

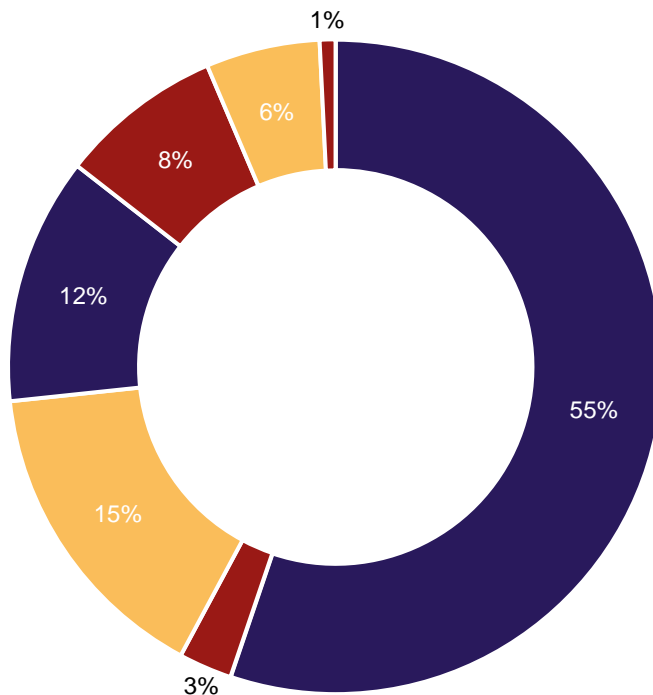
Rente

In de begroting is gerekend met een rente van 1%. We zien dat de rente stijgt en dat is meegenomen in de rentelasten van de nieuw aan te trekken geldleningen. Die hebben geraamd tegen een rentepercentage van 3. We blijven nog rekenen met een renteomslag over onze investeringen van 1%, maar het renteresultaat wordt wel lager door de effecten van de hogere rente. We blijven de ontwikkeling nauwlettend volgen.

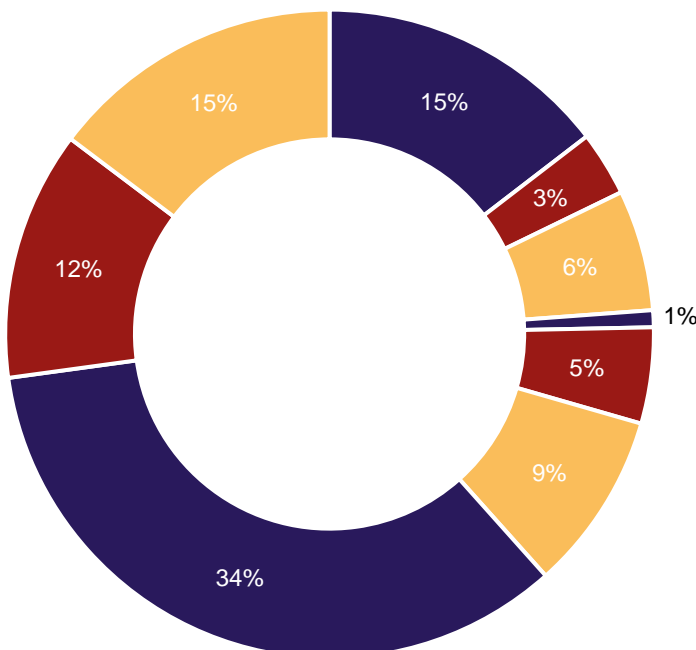
Begroting in één oogopslag

Hieronder is af te lezen welke inkomsten de gemeente ontvangt in 2025 (na mutaties in reserves). De inkomsten van de programma's na mutaties in de reserves zijn € 61,0 miljoen.

- Algemene uitkering, 55%,
€ 38,1 miljoen
- Leges, 3%,
€ 1,8 miljoen
- Belastingen (waaronder OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing), 15%,
€ 10,7 miljoen
- Grondexploitatie, 12%,
€ 8,4 miljoen
- Inkomensoverdrachten, 8%,
€ 5,6 miljoen
- Overige inkomsten, 6%,
€ 3,9 miljoen
- Mutatie reserves, 1%,
€ 0,5 miljoen

Onderstaande cirkeldiagram geeft de uitgaven per programma voor 2024 weer. Hier zijn ook de mutaties van de reserves in verwerkt, totaal € 61,0 miljoen.

- 0. Bestuur en ondersteuning, 15%,
€ 10,1 miljoen
- 1. Veiligheid, 3%,
€ 2,2 miljoen
- 2. Verkeer, vervoer en waterstaat, 6%,
€ 4,2 miljoen
- 3. Economie, 1%,
€ 0,6 miljoen
- 4. Onderwijs, 5%,
€ 3,3 miljoen
- 5. Sport, cultuur en recreatie, 9%,
€ 6,1 miljoen
- 6. Sociaal domein, 34%,
€ 23,8 miljoen
- 7. Volksgezondheid en milieu, 12%,
€ 8,6 miljoen
- 8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing, 15%,
€ 10,1 miljoen

1.2 Totaaloverzicht 2025 - 2028

Bedragen x € 1.000,-	Rekening 2023			Begroting 2024			Raming begrotingsjaar 2025			2026			2027			2028		
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten	Laasten	Baten
Omschrijving programma																		
Bestuur en ondersteuning	-32.057		-34.683	47.138	-37.087	46.096	10.024	-36.068	46.414	10.024	-36.390	47.024	10.160	-36.865	47.024	10.160	-36.865	
Correctie algemene dekkingsmiddelen	-33.767		-35.950	46.723	-38.706	45.680	7.930	-37.751	45.998	7.931	-38.068	46.609	8.085	-38.524	46.609	8.085	-38.524	
Bestuur en ondersteuning excl. algemene dekkingsmiddelen	1.710		1.267	416	1.619	416	2.098	1.683	416	2.098	1.678	416	2.075	1.660	416	2.075	1.660	
Veiligheid	1.956		2.060	9	2.220	9	2.218	2.209	9	2.217	2.207	9	2.218	2.209	9	2.218	2.209	
Verkeer, vervoer en waterstaat	2.997		3.486	718	3.446	718	4.263	3.545	718	4.310	3.593	718	4.377	3.659	718	4.377	3.659	
Economie	287		482	142	441	142	3.903	467	142	6.162	447	5.798	6.264	466	5.798	6.264	466	
Onderwijs	2.099		2.330	867	2.441	867	3.379	2.502	867	3.376	2.477	899	3.403	2.504	899	3.403	2.504	
Sport, cultuur en recreatie	4.778		5.133	833	5.337	815	6.218	5.403	815	6.115	5.431	685	6.239	5.554	685	6.239	5.554	
Sociaal domein	18.660		19.491	4.096	19.703	4.280	22.860	18.580	4.188	22.913	18.725	4.188	22.749	18.561	4.188	22.749	18.561	
Volksgezondheid en milieu	1.739		2.237	6.145	2.451	5.748	8.187	2.438	5.697	8.105	2.408	5.737	8.041	2.304	5.737	8.041	2.304	
Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-459		-536	9.138	1.032	6.790	7.657	867	6.673	7.540	867	6.748	7.602	854	6.748	7.602	854	
Subtotaal programma's	33.767		35.950	22.362	38.689	23.089	60.784	37.695	24.999	62.831	37.832	25.197	62.969	37.772	25.197	62.969	37.772	
Algemene dekkingsmiddelen																		
Beheer overige gebouwen	-303		-201	78	295	250	78	-173	250	78	-173	250	78	-173	250	78	-173	
Overhead	5.317		5.917	453	5.853	453	6.230	5.777	453	6.430	5.977	453	6.638	6.185	453	6.638	6.185	
Treasury	-103		-298	1.080	-18	1.283	1.125	-157	1.267	1.050	-216	1.236	975	-261	1.236	975	-261	
Belastingen	-4.545		-4.626	245	-5.600	6.183	255	-5.928	6.537	260	-6.277	6.909	257	-6.652	6.909	257	-6.652	
Algemene uitkering en overige uitkeringen																		
gemeentefonds	-34.976		-37.131	38.138	-38.138	36.363	-	-36.363	36.881	-	-36.881	37.273	-	-37.273	37.273	-	-37.273	
Overige baten en lasten	-135		-82	356	-358	356	2	-354	358	-188	-526	358	-186	-543	358	-186	-543	
Vennootschapsbelasting	-241		-															
Subtotaal alg. dekkingsmiddelen	-34.985		-36.421	46.185	-38.478	44.887	7.690	-37.197	45.746	7.650	-38.096	46.479	7.762	-38.717	46.479	7.762	-38.717	
Raming saldo baten en lasten	-1.219		-471	68.547	210	67.977	68.475	498	70.745	70.481	-265	71.676	70.731	-945	71.676	70.731	-945	

2. PROGRAMMAPLAN

2.0 Bestuur en ondersteuning

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouders B. Koelewijn en R.J. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten vormt een hechte gemeenschap waar naar elkaar wordt omgezien. Het unieke karakter van de gemeente met grote sociale cohesie en kenmerkende ondernemersgeest weerspiegelt zich in een sterk en betrokken gemeentebestuur. Een actief, zichtbaar bestuur, dat open en bereikbaar is voor de Bunschoter gemeenschap en ruimte biedt aan initiatieven van inwoners, organisaties en ondernemers uit de verschillende kernen.

Het goede financiële beleid wordt voortgezet, er is een hoog voorzieningenniveau en eventuele kwetsbaarheden worden verminderd door samen te werken met anderen.

De gemeente ontwikkelt zich qua dienstverlening tot een laagdrempelige en efficiënte organisatie waar inwoners, bedrijven en instellingen via on- en offlinekanalen terecht kunnen. Werkprocessen worden zoveel mogelijk vanuit de optiek van de klant uitgevoerd. Vanuit het adagium: *digitaal waar het kan, persoonlijk als het moet!* biedt de gemeente persoonlijk maatwerk voor producten of doelgroepen die daarom vragen.

Uitgangspunt is een sluitende meerjarenbegroting, waarbij de structurele uitgaven worden gedekt door structurele inkomsten.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Bestuur
- Burgerzaken
- Beheer overige gebouwen en gronden
- Overhead
- Treasury
- OZB (niet) woningen
- Parkeerbelasting (niet van toepassing)
- Belastingen overig
- Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- Overige baten en lasten
- Vennootschapsbelasting
- Mutaties reserves
- Resultaat van de rekening van baten en lasten

Context en achtergrond

Bestuur

Het coalitieakkoord 'Bouwen aan de toekomst 2022-2026' is naast de Toekomstvisie 2025, leidend voor de doelen van het bestuur en het gemeentelijk beleid. De gemeente werkt op diverse terreinen samen met partners om zelfstandig te kunnen blijven en zo de doelstellingen te realiseren en de dienstverlening aan de inwoners, bedrijven en organisaties hoog te houden.

Overige taakvelden

Niet alle taakvelden worden apart toegelicht. Een aantal taakvelden worden uitgebreid behandeld in de paragrafen (vanaf pagina [89](#)).

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen aan de toekomst'
- Toekomstvisie 2025 'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'

Taakveld Bestuur

Wat willen we bereiken?

- Een sterk en betrokken gemeentebestuur dat gericht is op samenwerking en participatie.
- Duurzaam verankeren van kinderp participatie: een stevig fundament voor toekomstige deelname van kinderen aan onze democratische samenleving.
- Transparante, gedragen besluiten en resultaten.
- In stand houden van waarden die kenmerkend zijn voor de identiteit en het unieke karakter van de gemeente en haar inwoners.
- De kwaliteiten van de gemeente behouden en versterken.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners en politiek dicht bij elkaar brengen door met elkaar in gesprek te gaan en ruimte te bieden aan initiatieven uit de samenleving.
- Begeleiden kinderburgemeester en organiseren van een kindergemeenteraad.
- Zorgen voor transparante besluitvorming en verantwoording afleggen over genomen besluiten.
- Stimuleren van waarden en doorgeven van immaterieel erfgoed aan volgende generaties.
- Investeren om de kwaliteit van de gemeente te behouden en te versterken.

Indicator Bestuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal af te leggen werkbezoeken commissie	P	Vergader schema raad	2	3	3	3	3	3

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Burgerzaken

Wat willen we bereiken?

- Invoering E-diensten.
- Spreiding realiseren in aanvragen Paspoorten- en Rijbewijzenpijk.
- Goede (digitale) dienstverlening voor burgers.
- Zelfevaluatieproces optimaliseren.

Wat gaan we er voor doen?

- Systeem inrichten voor de e-dienstverlening.
- Processen aanpassen t.b.v. e-dienstverlening.
- Tijdig aanschrijven burgers herinnering verlopen reisdocument(-en).
- Jaarplanning processen Zelfevaluatie opzetten en implementeren.

Indicator Burgerzaken

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal digitale transacties per jaar (digitale dienstverlening)	E	Online omgeving gem. Bunschoten	3.623	4.054	4.100	4.100	4.100	4.100

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Treasury

Wat willen we bereiken?

- Geld lenen tegen een zo laag mogelijk percentage, met inachtneming van de voorwaarden uit het treasurystatuut en het schatkistbankieren.
- Een goede balans tussen financiering met kort en lang geld op basis van actuele financieringsplanningen.
- Het op peil houden van een gezond weerstandsvermogen dat in staat is voorkomende tegenvallers op te vangen zonder direct ingrijpende beleidswijzigingen te hoeven doen.

Wat gaan we er voor doen?

- Actief treasurybeleid en -beheer
- Uitwerken van risicoanalyse en bepalen van het weerstandsratio.
- Begrotingsoverschotten en positieve resultaten van de tussentijdse bestuursrapportages worden aan de algemene reserve toegevoegd.

Taakveld Belastingen

Wat willen we bereiken?

- Een lokale lastendruk die, voor de OZB in lijn is met ontwikkeling inflatie.
- Voor de riool- en begraafrechten en afvalstoffenheffing kostendekkende tarieven.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks bij de kadernota afwegen hoe dit uitgangspunt in stand kan blijven.
- Jaarlijks bij de kadernota in beeld brengen of aanpassing van tarieven nodig is.

Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Wat willen we bereiken?

- Het in beeld houden van de geldstromen vanuit het rijk.

Wat gaan we er voor doen?

- Rapporteren over de effecten van de diverse circulaires en andere gegevens verwerken tot een actuele stand van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Taakveld Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

- Een solide weerstandsvermogen voor opvang van risico's en aandacht voor een goede solvabiliteit.
- Geen beschikking over reserves voor structurele dekking.
- Buffer in de (tarief)egalisereserves voor opvang van jaarlijkse schommelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- Jaarlijks uitvoeren van de financiële houdbaarheidstest van de VNG.
- In beeld brengen van de risico's en dat jaarlijks actualiseren.
- Opnemen in de uitgangspunten voor samenstellen kadernota.
- In beeld brengen wat een reële omvang is van de (tarief)egalisereserves.

Verbonden partijen Bestuur en ondersteuning

Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus-Tricijn

Het GBLT richt processen zodanig in dat gemeentelijke (en waterschaps)belastingen maximaal worden geheven en geïnd en WOZ- en basisregistratieve taken efficiënt worden uitgevoerd.

Voor Bunschoten zijn dat de volgende belastingen en heffingen:

- Onroerendezaakbelastingen
- Rioolheffing
- Afvalstoffenheffing
- Forensenbelasting
- Precariobelasting
- Marktgeden en havengelden
- BIZ-heffing

Indicatoren Bestuur en ondersteuning

Indicator	Eenheid	Begroting 2025
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,2
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	5,8
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 647,29
Externe inhuur*	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	0%
Overhead	% van totale lasten	9,17%

* Externe inhuur is op begrotingsbasis op € 0,- geraamd, omdat de salarislasten zijn geraamd op basis van de benodigde formatie voor de uitvoering van taken. In werkelijkheid wordt er wel ingehuurd op eventuele openstaande vacatures of bij ziekte.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en ondersteuning

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening	Raming	Raming	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Bestuur	1.529	1.434	1.551	1.553	1.548	1.530
Burgerzaken	573	474	483	545	546	546
Beheer overige gebouwen en gronden	136	82	78	78	78	78
Overhead	5.871	6.205	6.306	6.230	6.430	6.638
Treasury	529	645	1.080	1.125	1.050	975
OZB (niet) woningen	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	315	290	245	255	260	257
Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	221	262	-2	2	-168	-186
Vennootschapsbelasting	-241	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	10.000	972	311	240	281	323
Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.107	164	0	0	0	0
Totaal lasten	21.040	10.529	10.051	10.028	10.024	10.160
Baten programmaonderdeel						
Bestuur	96	59	59	59	59	59
Burgerzaken	296	292	357	357	357	357
Beheer overige gebouwen en gronden	439	283	295	250	250	250
Overhead	554	288	453	453	453	453
Treasury	632	944	1.098	1.283	1.267	1.236
OZB (niet) woningen	4.787	5.133	5.766	6.104	6.458	6.830
Belastingen overig	73	74	79	79	79	79
Algemene uitkering	34.976	37.131	38.138	36.363	36.881	37.273
Overige baten en lasten	356	343	356	356	358	358
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	3.666	665	538	793	252	130
Resultaat van de rekening van baten en lasten	7.222	0	0	0	0	0
Totaal baten	53.097	45.211	47.138	46.096	46.414	47.024

	Rekening	Raming	Raming	Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Saldo programmaonderdeel						
Bestuur	1.432	1.376	1.492	1.495	1.489	1.471
Burgerzaken	278	182	126	188	189	189
Beheer overige gebouwen en gronden	-303	-201	-218	-173	-173	-173
Overhead	5.317	5.917	5.853	5.777	5.977	6.185
Treasury	-103	-298	-18	-157	-216	-261
OZB (niet) woningen	-4.787	-4.842	-5.766	-6.104	-6.458	-6.830
Belastingen overig	242	216	166	176	181	178
Algemene uitkering	-34.976	-37.131	-38.138	-36.363	-36.881	-37.273
Overige baten en lasten	-135	-82	-358	-354	-526	-543
Vennootschapsbelasting	-241	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	6.333	307	-227	-553	29	193
Resultaat van de rekening van baten en lasten	-5.115	164	0	0	0	0
Totaal saldo	-32.057	-34.683	-37.087	-36.068	-36.390	-36.865

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2025	2026	2027	2028
Automatisering	95.720	-	386.800	77.750
Tractie	130.100	96.000	20.000	-
Bedrijfsvoering	12.200	55.000	-	7.500
Totaal	238.020	151.000	406.800	85.250

Toelichting

De netto lasten op het taakveld Bestuur zijn in lijn met de ontwikkeling 2023 gecorrigeerd met de CAO-aanpassingen.

Het taakveld Burgerzaken laat in 2025 een lagere raming zien, omdat in dat jaar geen verkiezingen zijn voorzien. De hogere raming voor de baten is het effect van de zogenaamde piek in de afgifte van reisdocumenten.

De baten bij het taakveld Overige gebouwen en gronden lopen met ingang van 2026 weer terug. In de raming voor 2025 is een incidentele opbrengst verhuur grond Haarbrug-Zuid opgenomen.

Op taakveld Overhead komt in meerjarenperspectief de groei van de formatie tot uitdrukking die gekoppeld is aan de groei van de gemeente. Afhankelijk van de invulling daarvan worden de kosten verdeeld naar het betreffende programma/taakveld.

Het resultaat op het taakveld Treasury is het effect van enerzijds de werkelijke rentelasten die we moeten betalen op de geldleningen die we aantrekken en anderzijds de rente die op de boekwaarde van de investeringen wordt doorbelast. Ook is rekening gehouden met de doorberekende rente aan de grondexploitatie en een opbrengst op de gelden in verband met het schatkistbankieren. Voor dit laatste ontvangen we een marktconforme rente.

De onroerendezaakbelasting is geraamd op basis van de besluiten die genomen zijn bij de kadernota, waarin ook de 5% extra per jaar is meegenomen op basis van de perspectiefnota.

De netto lasten op het taakveld overige belastingen zijn lager, omdat een deel van de kosten uitvoering GBLT voor afval nu worden doorberekend aan het taakveld Afval. Dit is besloten in de kadernota.

De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2024.

Het taakveld Overige baten en lasten heeft aan de batenkant betrekking op de verrekening van de BTW in de tarieven voor de riolering en afval. Dit is in lijn met voorgaande jaren. Aan de lastenkant is het combinatie van een stelpost inflatie en nog te realiseren bezuinigingen vanaf 2027.

De mutatie in de reserves hebben betrekking op de onttrekking in 2025 en 2026 om de begroting sluitend te krijgen de jaren daarna een storting van het voorlopig begrotingsresultaat. Verder zijn het de mutaties in verband met de kostendeckende tarieven voor riolering, afval en begraafrechten. De ontwikkeling van de reservepositie komt terug in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.1 Veiligheid

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder B. Koelewijn)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente is een mooie, fijne en veilige omgeving om in te leven, recreëren en werken. De uitdaging is om dit te borgen en, waar mogelijk, te verbeteren. Het uitgangspunt is dat eenieder zich veilig voelt. Dat vraagt om blijvende toewijding, aandacht en creativiteit.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en brandweer
- Openbare orde en veiligheid

Context en achtergrond

▪ Crisisbeheersing en brandweer

De gemeente Bunschoten maakt onderdeel uit van de VRU. De VRU zet zich in voor een gedegen brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio Utrecht. Dit gebeurt volgens de Gemeenschappelijke Regeling VRU. De gemeente en de VRU hebben de onderlinge afspraken vastgelegd in een taakuitvoeringsovereenkomst.

▪ Openbare orde en veiligheid

Onder dit taakveld vallen onder andere openbare orde, sociale veiligheid en leefbaarheid. De gemeente streeft ernaar dat iedereen in de gemeente Bunschoten zich veilig kan voelen. Dit draagt ook bij aan een prettige woon- en leefomgeving in de gemeente. We blijven actief om dit verder te verbeteren. Daarbij is onder andere de bereikbaarheid en beschikbaarheid van politie en Boa's van belang, net als een goede interactie met bewoners en ketenpartners. Daarnaast heeft de gemeente ook belang bij veilige bedrijfsterrainen en winkelgebieden. De gemeente investeert in een veilig ondernemersklimaat.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Gemeenschappelijke regeling VRU
- Bestuursagenda Veiligheidsregio Utrecht 2024 – 2027
- Handboek bevolkingszorg gemeentelijke crisisbeheersing 2.0
- Regionaal risicoprofiel 2023
- Regionaal Crisisplan Utrecht 2024 – 2027
- Rampbestrijdings- en Incidentbestrijdingsplannen
- Dekkingsplan 2.0 Veiligheidszorg op Maat
- Regionale veiligheidsstrategie 2023 – 2026
- Wie praat, die gaat 3.0
- Integraal Veiligheidsplan BES 2023 – 2026
- Convenant Veilig Uitgaan 2024 – 2027
- Convenant veiligheid amateurvoetbal Bunschoten seizoen 2025/2026
- Convenant arbeidsmigranten
- Horeca- en evenementennota 2020 - 2024 *'Bruisend Bunschoten'*
- Terrassennota, nota Standplaatsenbeleid
- Marktverordening
- Centrumvisie Bunschoten-Spakenburg 2017 – 2023 (nieuwe visie is in ontwikkeling)
- Beleidskader mensenhandel

Taakveld Crisisbeheersing en brandweer

Wat willen we bereiken?

- De VRU voert de wettelijke en gezamenlijke taken uit op het bestuurlijk gewenst niveau.
- Brandveilige en veilige fysieke leefomgeving.
- Een crisisorganisatie die snel en adequaat reageert op crisis.

Wat gaan we er voor doen?

- Het monitoren van de uitvoering van de afspraken met de VRU, zoals vastgelegd in het gezamenlijk basistakenpakket en het individueel gemeentelijk pluspakket.
- Het monitoren of de bestuursagenda VRU 2024-2027 wordt uitgevoerd.
- Controles op brandveiligheid op gebouwen van onder andere bedrijven, scholen en (gezondheids-)instellingen en bij evenementen.
- Projecten uitvoeren op het gebied van stimulerende preventie in samenwerking met de VRU en andere partners. Bij stimulerende preventie worden inwoners geattendeerd op het voorkomen van brand en het waarschuwen van de aanwezigen, waardoor zij zichzelf in veiligheid kunnen brengen en de brandweer sneller kunnen alarmeren.
- Implementeren van de herijking bevolkingszorg 3.0 binnen de gemeente Bunschoten.
- Implementeren crisiscommunicatie als een eigenstandig proces bij de gemeente Bunschoten.
- Lokaal blijven zorgdragen voor een voldoende bezetting, training en bijdragen aan de regionale crisisorganisatie en regionale ontwikkelingen.
- Voortzetten versterken van de samenwerking binnen Eemland op het gebied opleiden, trainen en oefenen lokale functies (bijvoorbeeld juristen, notulisten en het KCC) in relatie tot crisisbeheersing.
- Leren van incidenten, implementeren van adviezen en handelingsperspectieven.
- Uitvoering geven aan de wettelijke taak in het kader van dierenwelzijn waaronder een subsidierelatie met Dierenzorg Eemland.

Indicatoren Crisisbeheersing en brandweer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal uitrukken	E	VRU	159	139	<135	<130	<130	<125
Het aantal loze meldingen	P	Idem	38	34	<30	<30	<30	<30

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

- Veilige omgeving voor wonen, werken en recreëren.
- Toezicht en handhaving op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.
- Een veilig en leefbaar uitgaansgebied.
- Veilige evenementen binnen Bunschoten.
- Borgen van de openbare orde en veiligheid bij risicovolle voetbalwedstrijden.
- Verminderen van onveiligheidsgevoelens bij inwoners.
- Een integrale aanpak tegen ondermijnende criminaliteit.
- Bewustzijn van digitale criminaliteit en de weerbaarheid ertegen vergroten.

Wat gaan we er voor doen?

- Ontwikkelen en uitvoering geven aan het uitvoeringsplan integrale veiligheid BES 2025/2026.
- Uitvoering geven aan de strategie toezicht & handhaving in de openbare ruimte, waarin de inzet en de prioriteiten van de Boa's worden beschreven.
- Aanbevelingen vanuit de audit veiligheid bij de voetbalverenigingen VV IJsselmeervogels, SV Spakenburg en VV Eemdijk implementeren.
- Uitvoering geven aan het Convenant Veilig Uitgaan, een samenwerking tussen lokale horecaondernemers, politie en gemeente waarin onder andere wordt ingezet op het verminderen van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.
- Uitvoering geven aan het integraal evenementenbeleid.
- Faciliteren en stimuleren van burgerinitiatieven op gebied van veiligheid.
- Inzet op activiteiten op het gebied van andere veiligheidsthema's, uitvoeren van wettelijke taken en reageren op incidenten en urgente vragen vanuit de samenleving.

- De meldingsbereidheid bij inwoners, bedrijven en organisaties vergroten over mogelijke ondermijnende criminaliteit.
- Het verbeteren van de informatiepositie op het gebied van ondermijnende criminaliteit.
- Een gerichte aanpak van drugshandel- en productie, in combinatie met het terugdringen van zogenaamde “jonge aanwas” ontwikkelen en uitvoeren.
- Binnen de BES wordt gewerkt volgens “de aanpak van problematische jeugdgroepen in Midden-Nederland, 7 stappen aanpak”.
- Intensieve persoonsgerichte aanpak gericht op jongeren die structureel overlast veroorzaken of crimineel gedrag vertonen.
- Weerbaarder maken van de lokale samenleving tegen digitale criminaliteit.
- Het lokale beleid op orde.

Verbonden partijen Veiligheid

Veiligheidsregio Utrecht

De VRU organiseert de hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Zij adviseren gemeenten, verlenen hulp bij ongevallen en houden toezicht op veiligheid binnen de Veiligheidsregio.

Indicatoren Veiligheid

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2023	Nederland 2023
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 inwoners van 12-17 jaar	Bureau Halt	9,6	8,7
Winkeldiefstal	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,7	2,5
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2,9	4,3
Diefstal uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,4	1,3
Vernieling en misdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,3	5,8

Wat mag het kosten?

Programma Veiligheid

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.363	1.520	1.582	1.582	1.581	1.581
Openbare orde en veiligheid	602	549	647	637	635	637
Totaal lasten	1.965	2.069	2.229	2.218	2.217	2.218
Baten programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	9	9	9	9	9	9
Totaal baten	9	9	9	9	9	9
Saldo programmaonderdeel						
Crisisbeheersing en brandweer	1.363	1.520	1.582	1.582	1.581	1.581
Openbare orde en veiligheid	592	540	638	628	626	628
Totaal saldo	1.956	2.060	2.220	2.209	2.207	2.209

Investeringen

(Bedragen x €1,-)

	2025	2026	2027	2028
Elektrische fietsen boa's	-	-	14.500	-
Totaal	-	-	14.500	-

Toelichting

De raming binnen het taakveld Crisisbeheersing en brandweer is vooral gebaseerd op de meerjarenbegroting 2025-2028 van de VRU. Het taakveld Openbare orde en veiligheid is gebaseerd op onder andere de raming van de inzet van de BOA's. De raming van 2024 wordt op dit onderdeel nog bijgesteld.

2.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

(Commissie Ruimte, portefeuillehouder R.J. Beukers. Voor het taakveld havens is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten draagt zorg voor een goede bereikbaarheid en een veilige, schone en goed onderhouden openbare ruimte, die bijdraagt aan de leefbaarheid van de gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Recreatieve havens
- Economische havens en waterwegen
- Openbaar vervoer

Context en achtergrond

Dit programma heeft betrekking op het onderdeel wegen, verkeer en aanverwante openbare ruimte binnen de gemeente Bunschoten. Hieronder vallen onderdelen zoals: advisering en regulering verkeer, grote infrastructurele projecten, bruggen, de gemeentelijke rol in het openbaar vervoer, fietsmaatregelen, openbare verlichting, wegmeubilair, bermverhardingen en beheer en onderhoud van het wegennet.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Mobiliteitsplan (2020)
- Parkeerbeleid Spakenburg 2008
- Parkeerbeleidsplan 2010, met verfijningsbesluiten
- Toekomstplan parkeren Spakenburg centrum 2022 - 2026
- Beheerplan wegen 2022 - 2026
- Beheerplan bruggen Bunschoten 2022 - 2036
- Beleidsplan gladheidsbestrijding 2021 - 2030
- Verlichtingsbeleid 2025 - 2034
- Studie verkeersnetwerk 2010
- Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis De Kooi 2020 - 2035
- Beheerplan Oeververdediging en frontmuren 2016 - 2030

Taakveld Verkeer en vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het beeld van de wegen, voet- en fietspaden en bijbehorende voorzieningen als bruggen en openbare verlichting zijn in overeenstemming met de door de gemeenteraad vastgestelde eisen. Het beheer wordt zoveel mogelijk integraal aangepakt, met oog voor duurzaamheid.
- Voor een aantal wegen, voet- en fietspaden de inrichting aanpassen op het huidige gebruik.

Wat gaan we er voor doen?

- Een aantal asfaltwegen wordt gerehabiliteerd overeenkomstig de planning in de 'Visie wegen buitengebied'.
- Een aantal straten wordt herstraat op basis van de weginspecties 2023 opgestelde planning voor elementverharding. De planning wordt gebieds- en wijkgericht aangepakt en wordt afgestemd op andere disciplines.
- Het kleine onderhoud in de wijken wordt uitgevoerd door de buitendienst. Daar waar meer inzet nodig is worden derden ingezet.

- Door middel van de uitvoering van het Mobiliteitsplan wordt de verkeersveiligheid verder verbeterd, waaronder het aanpassen van de inrichting van de Beethovenlaan en de Zuidwenk tussen Schouw en Botstraat, zodat de inrichting past bij een snelheid van 30 km/u.
- In 2025 volgt er een update van het Mobiliteitsplan.
- Het beheer en onderhoud aan de openbare verlichting wordt uitgevoerd volgens het vastgestelde beleid (vaststelling in 2024). De uitvoering van het beleid vindt plaats in 2025 met een derde partij (ter vervanging van CityTec) na het doorlopen van een aanbesteding.
- Aan een aantal bruggen in de gemeente worden grootonderhoud werkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig het Meerjarenoverzicht beheer bruggen 2022-2028.
- In 2025 worden een aantal bruggen geschilderd en schoongemaakt.
- Vooronderzoek voor het fietspad Oostelijke Randweg (vanaf Akkerweg naar het noorden).
- Overleg met regio en provincie voor investeringen in mobiliteit en bereikbaarheid wordt gecontinueerd.

Indicator Verkeer en vervoer

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
% meldingen 'Snel Herstel' die binnen 5 werkdagen zijn afgehandeld, of waarover binnen 5 werkdagen terugkoppeling naar de melder heeft plaatsgevonden	P	Fixi	99,29	98	95	95	95	95

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Parkeren

Wat willen we bereiken?

- Waar mogelijk voldoende parkeergelegenheid binnen de gemeente voor alle inwoners en voor alle bezoekers.
- Binnen het centrum van Spakenburg een nieuw parkeervergunningensysteem invoeren met vereenvoudigde regelingen.

Wat gaan we er voor doen?

- Bij de aanleg en inrichting van nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen wordt voorzien in de aanleg van voldoende parkeerplaatsen.
- Het parkeren blijft gratis. Waar dat mogelijk is, wordt gekozen voor ondergronds parkeren.
- Invoering van een digitaal vergunningensysteem met één vergunningengebied met eenduidige criteria, wanneer men voor een vergunning in aanmerking komt.

Taakveld Recreatieve/Economische havens

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de havens is veilig voor bezoekers en gebruikers.
- In het beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020-2035 worden de daarin aangegeven investeringen en onderhoud voor dit jaar uitgevoerd.
- De historische kade van de Nieuwe Haven is veilig voor gebruikers.

Wat gaan we er voor doen?

- Beheer en onderhoud in de havens stemmen we af met de watersportvereniging.
- Het Beheerplan Havens Gemeente Bunschoten en Laaksluis de Kooi 2020-2035 is leidend als het gaat om onderhoud en vervanging en daarmee kunnen we een veilig gebruik waarborgen.
- De oorzaak van het weglopen van het zand achter de historische kade aan de Nieuwe Haven en onder de bestrating is onderzocht en hieruit is een conclusie getrokken. Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek worden vervolgcacties onderzocht.
- De nodige onderhoudswerkzaamheden aan zowel de Oostpier als de Westpier in de haven worden uitgevoerd.

Taakveld Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

- Het gebruik van de drie buslijnen van Keolis (Syntus Utrecht) door de gemeente naar de omliggende plaatsen Amersfoort (76/N76), Nijkerk (503/603) en Soest, Baarn en Amersfoort-Vathorst (572) verder stimuleren.
- Het gebruik van het OV op peil houden en waar mogelijk trachten een verschuiving in gebruik van auto naar OV (en fiets) te bewerkstelligen.

Wat gaan we er voor doen?

- Overleg met Keolis (de vervoersmaatschappij) en de provincie Utrecht (opdrachtgever) over het gebruik van de buslijnen, de routes en de halteplaatsen. Dit overleg wordt gecontinueerd.
- Met de provincie Utrecht en de omliggende gemeenten uit de regio Amersfoort in overleg over randvoorwaarden voor de nieuwe OV-concessie die eind 2025 van start moet gaan.
- Op basis van het OV-netwerkperspectief 2025-2035 dat door de provincie Utrecht is vastgesteld, praten en denken we mee over de invulling voor de nieuwe concessie waarbij de wensen van de gemeente Bunschoten (o.a. HOV-verbinding met Amersfoort) worden ingebracht.

Wat mag het kosten?

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat (bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	3.199	3.740	3.744	3.846	3.891	3.958
Parkeren	225	231	209	209	209	209
Recreatieve havens	144	148	149	147	150	150
Economische havens en waterwegen	27	19	18	18	18	18
Openbaar vervoer	47	49	44	44	43	42
Totaal lasten	3.642	4.187	4.163	4.263	4.310	4.377
Baten programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	287	323	323	323	323	323
Parkeren	67	65	65	65	65	65
Recreatieve havens	275	298	314	314	314	314
Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0	0
Openbaar vervoer	15	15	16	16	16	16
Totaal baten	645	702	718	718	718	718
Saldo programmaonderdeel						
Verkeer en vervoer	2.911	3.417	3.421	3.523	3.568	3.635
Parkeren	157	166	144	144	144	144
Recreatieve havens	-131	-150	-165	-167	-164	-163
Economische havens en waterwegen	27	19	18	18	18	18
Openbaar vervoer	32	34	28	28	27	26
Totaal saldo	2.997	3.486	3.446	3.545	3.593	3.659

Investerings

<i>(Bedragen x €1,-)</i>	2025	2026	2027	2028
Gebakken straatstenen	100.000	100.000	-	-
Opwaarderen wegen (wegenbeheerplan)	562.500	562.500	562.500	562.500
Bermverharding (wegenbeheerplan)	30.000	30.000	30.000	30.000
Rehabilitatie asfaltwegen 2024-2027	1.702.200	683.000	284.000	1.629.000
Windwatermolen Zuiderzeehaven	-	-	21.000	-
Verlichting	201.500	205.500	205.500	260.500
Gladheidsbestrijding materieel	-	167.500	-	-
Mobiliteitsplan	50.000	-	-	-
Stroomkasten Oude Haven	-	35.000	-	-
Vervanging fontein Spuiplein	-	19.950	-	-
Vervangen beschoeiing Spakenburger gracht	600.000	-	-	-
Herstel damwand langs de Binnengracht	175.000	-	-	-
Beschoeiing Beethovenlaan	-	75.000	-	-
Herstel stortsteen Westpier 't Kleine Zeetje	132.500	-	-	-
Doortrekken fietspad Oost. Randweg naar Zuidwenk	-	456.625	-	-
Totaal	3.553.700	2.335.075	1.103.000	2.482.000

Toelichting

Binnen dit programma zijn er weinig veranderingen ten opzichte van de begroting 2024. De lagere raming van de kosten binnen taakveld Verkeer en vervoer is het effect van de doorgevoerde bezuinigingen en het niet toepassen van inflatiepercentage op de budgetten.

In meerjarenperspectief zien we dat de kosten op dit taakveld stijgen en dat is het effect van de hogere kapitaallasten die voortvloeien uit de geplande investeringen.

2.3 Economie

(Commissie Bestuur en Financiën, portefeuillehouder R.J. Beukers. Taakveld Economische promotie behoort in de portefeuille van P. van Asselt, commissie Samenleving)

Omschrijving programma (missie)

Ondernemers zorgen voor werkgelegenheid, innovatie en productiviteit en dragen daarmee bij aan de welvaart en welzijn in de gemeente Bunschoten en de regio. Daarnaast draagt het bedrijfsleven, door innovatie, bij aan oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, arbeidsparticipatie en onderwijs. Het mede vormgeven aan een stimulerend, faciliterend en aantrekkelijk ondernemers- en vestigingsklimaat en het bieden van ruimte om te ondernemen, zijn belangrijke ambities van de gemeente.

De gemeente Bunschoten zet in op het faciliteren van het ondernemersklimaat, een optimaal vestigingsklimaat en op de versterking van de samenwerking tussen bedrijven, inclusief gezamenlijke promotie (actief Citymarketing beleid). Binnen de regio Amersfoort wordt gezocht naar een versterking van de samenwerking.

Daarnaast is het belangrijk de detailhandel in het centrum van Spakenburg aantrekkelijk te houden voor de eigen inwoners en interessant te maken voor de regionale bezoekers.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- Economische promotie

Context en achtergrond

De grootste economische aandachtspunten voor gemeente Bunschoten zijn op dit moment ruimte en arbeid en energie. Een belangrijk knelpunt voor de stimulering van de lokale economie ligt in de inrichting van de beschikbare bedrijfsruimte en de mogelijkheden tot uitbreiding en aanpassing op de veranderende (ruimtelijke) behoeften. Een tweede aandachtspunt is de krapte op de arbeidsmarkt. Er is een tekort aan personeel in diverse sectoren, waaronder de techniek, bouw, productie en ambulante handel. Daarnaast zorgt de opbouw van de bedrijfsstructuur ook voor een kwetsbaarheid van Bunschoten. Als een groot bedrijf vertrekt of krimpt, dan heeft het direct impact op de beschikbare ruimte en de werkgelegenheid in de gemeente.

Voor de komende jaren zijn drie strategische uitgangspunten leidend. Deze uitgangspunten zijn ook een belangrijke leidraad voor het selecteren en uitvoeren van concrete projecten.

1. De gemeente Bunschoten als aantrekkelijke gemeente voor bedrijven en medewerkers.
2. De gemeente Bunschoten als ondernemersgerichte gemeente
3. De gemeente Bunschoten als bereikbare en gastvrije gemeente

Bij het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur worden de projecten vermeld die horen bij grondexploitatie bedrijventerreinen.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen aan de toekomst'
- Bunschoten toekomstvisie 2025 'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'
- Omgevingsvisie Bunschoten 2040
- Samenwerkingsagenda Werklocaties Regio Amersfoort 2030, 'Samen sterk'
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Provinciaal programma wonen en werken 2023
- Herstructureringsplan bedrijventerrein De Kronkels
- Startnotitie De Kronkels-Zuid
- Behoeftonderzoek De Kronkels-Zuid
- Bestemmingsplan en exploitatieplan De Kronkels-Zuid
- Convenant bedrijventerreinen regio Amersfoort 2011 - 2030
- Centrumvisie 'Hart voor Spakenburg' 2024 - 2030
- Kanskaart Spakenburg Centrum 2021 – 2025

Taakveld Economische ontwikkeling

Wat willen we bereiken?

- Als gemeente Bunschoten een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven blijven.
- Het creëren van ruimte om lokale bedrijven te laten groeien.
- Goede informatievoorziening en ondersteuning van (startende) ondernemers.
- Streven naar een sterke profilering van de gemeente Bunschoten als [MKB-vriendelijke](#) gemeente.
- Een toekomstbestendig, vitaal en compact centrum met een sterke eigenheid die vervlochten is met de toeristische functies van Spakenburg.

Wat gaan we er voor doen?

- Inzet van citymarketing voor de profilering van bedrijvigheid en het aantrekken van nieuwe medewerkers.
- Inzetten op de ontwikkeling van De Kronkels-Zuid fase 1 en 2.
- Samen met diverse partners verdere uitvoering geven aan het actieprogramma van de Economische en Toeristische visie.
- Uitvoering geven aan de Centrumvisie "Hart voor Spakenburg" 2024-2030.
- De nieuwe samenwerkingsverbanden verder versterken en ondernemers, Samen SPKNBRG, cultuurorganisaties en andere partners betrekken bij de uitvoering van de Centrumvisie.
- In samenwerking met de Regio Amersfoort en de provincie Utrecht uitvoering geven aan de acties die voortvloeien uit de regionale bedrijventerreinenstrategie.
- De samenwerking met de Regio Foodvalley voortzetten en optimaliseren.

Taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Op 3 november 2022 is het bestemmingsplan en exploitatieplan door de gemeenteraad vastgesteld. Eind 2023 heeft de gemeenteraad een herstelbesluit genomen voor het bestemmingsplan. Door diverse grondeigenaren is beroep tegen het bestemmingsplan en exploitatieplan ingesteld. Het is op dit moment niet duidelijk wanneer dit door de Afdeling van de Bestuursrechtspraak van de Raad van State wordt behandeld. Voor de daadwerkelijke realisatie is in beginsel overeenstemming nodig met de diverse grondeigenaren. De werkzaamheden om te komen tot de verwerving van de gronden zullen worden voortgezet, binnen de kaders van de door de raad vastgestelde grondexploitatie.

Indicator Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal hectaren te verkopen bedrijventerrein (inclusief verhuur)	P	Gemeente	0	0	*	*	*	*

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Het is nu nog onduidelijk wanneer er grond kan worden uitgegeven voor De Kronkels-Zuid.

Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

- Aandacht voor de bereikbaarheid van Bunschoten door een goede infrastructuur.
- Inzetten op behoud en versterking van bedrijven en bedrijventerreinen.
- Het behouden en versterken van contacten tussen het (voortgezet) onderwijs en het bedrijfsleven.
- Ondernemers en zzp'ers goed en snel bedienen voor een optimaal ondernemersklimaat.

Wat gaan we er voor doen?

- De gemeente Bunschoten treedt actief in overleg met de provincie Utrecht over de in de Verkeersanalyse Amersfoortseweg N199 gedane aanbevelingen, met als doel de bereikbaarheid van Bunschoten te verbeteren.
- Ondersteunende en faciliterende rol in het parkmanagement Haarbrug-Zuid en BIZ Haarbrug-Noord. Daarnaast wordt er met lokale stakeholders onderzocht hoe knelpunten op de bedrijventerreinen kunnen worden opgelost.
- De bedrijfscontactfunctionaris gaat, in sommige gevallen samen met de portefeuillehouder economische zaken of het college van burgemeester en wethouders, regelmatig op bezoek bij lokaal gevestigde bedrijven.
- Het faciliteren van goed contact tussen het bedrijfsleven en onderwijs.
- Een actieve en zichtbare rol van vertegenwoordigers van de gemeente Bunschoten binnen de Bedrijvenkring Bunschoten-Spakenburg.

Indicatoren Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Omschrijving		E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
						2025	2026	2027	2028
Periodieke overleggen college	Samen SPKNBRG	P	Gemeente	2	2	2	2	2	2
	Bedrijvenkring/ <u>JOBS</u>	P	Idem	2	2	2	2	2	2
	<u>SVV</u> *	P	Idem		0*	1	*	1	*
Bedrijfsbezoeken bedrijfscontact-functionaris	Het college	P	Idem	2	5	2	2	2	2
	Portefeuillehouder <u>EZ</u>	P	Idem	10	13	10	10	10	10
	Bedrijfscontact-functionaris	P	Idem	7**	13	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

* Dit overleg is één keer in de twee jaar.

** Gedurende het jaar is een vacature ontstaan binnen het team. Het aantal bedrijfsbezoeken is onder andere daarom lager dan de streefwaarde.

Taakveld Economische promotie

Wat willen we bereiken?

- Bunschoten profileert zich als een aantrekkelijke cultuurhistorische, watersport-, wandel-, fietsen dagrecreatiegemeente.
- Behouden en versterken van de sociaaleconomische vitaliteit: behouden van eigen inwoners en bestaande bedrijvigheid.
- Uitgangspunt voor de marketing is Spakenburg als merk. Er wordt ingezet op het versterken van Spakenburg. Er is ook aandacht voor de recreatieve kwaliteiten van Bunschoten Stad, Eemdijk en Spakenburg. Waar mogelijk wordt er gekozen voor een themagerichte aanpak om de beleving te versterken.
- Stimulering van recreatieve ondernemers en recreatieve initiatieven die bijdragen aan het verhaal van Bunschoten.

Wat gaan we er voor doen?

- Het ontwikkelen van een effectieve marketingstrategie en het creëren van zichtbaarheid in de regio. Dit is naast het organiseren van diverse kenmerkende evenementen een taak van Samen SPKNBRG.
- Leveren van actieve (personele) bijdrage aan (regionale) initiatieven op recreatief, toeristisch en promotioneel gebied.
- Subsidiëren van een toeristisch informatiepunt (TIPS) voor het bevorderen van toeristische en recreatieve mogelijkheden en het verstrekken van informatie voor inwoner en bezoeker.
- De gemeente ondersteunt initiatieven waarin het unieke en onderscheidende karakter van Bunschoten-Spakenburg centraal staat en die in potentie bijdragen aan het vergroten van het aantal dag- en/of verblijfsrecreanten.
- Het ondersteunen van een themagerichte aanpak om de beleving van de gemeente Bunschoten te versterken en een nieuwe doelgroep aan te spreken.

Indicatoren Economie

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2023	Nederland 2023
Funcziemenging	%	CBS BAG/ LISA	58,6	54,2
Vestigingen van bedrijven	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	LISA	176,7	181,8

Wat mag het kosten?

Programma Economie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	5	79	64	70	70	68
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12	8.318	13	3.307	5.586	5.669
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	175	133	127	127	127	127
Economische promotie	232	398	379	399	379	399
Totaal lasten	425	8.928	583	3.903	6.162	6.264
Baten programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	0	0	0	0	0	0
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	8.305	0	3.294	5.573	5.657
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	98	101	105	105	105	105
Economische promotie	39	40	37	37	37	37
Totaal baten	138	8.446	142	3.436	5.715	5.798
Saldo programmaonderdeel						
Economische ontwikkeling	5	79	64	70	70	68
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	12	13	13	13	13	13
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	77	32	22	22	22	22
Economische promotie	193	358	343	363	343	363
Totaal saldo	287	482	441	467	447	466

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2025	2026	2027	2028
Economische visie	50.000	-	-	-
Vervanging geluidsinstallatie markt	-	-	14.470	-
Totaal	50.000	-	14.470	-

Toelichting

Binnen dit programma is de ontwikkeling van de netto-lasten in lijn met de begroting 2024.

Het taakveld Fysieke bedrijfsinfrastructuur geeft de raming weer van de grondexploitatie van het complex bedrijventerrein De Kronkels-Zuid. Deze effecten worden binnen de begroting budgettair neutraal verwerkt. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

2.4 Onderwijs

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten wil een krachtige samenleving vormen waar iedereen aan mee kan doen, zowel in materieel als in immaterieel opzicht. Onderwijs en educatie draagt bij aan de zelfredzaamheid en het zelforganiserend vermogen van de inwoners. Dit begint al bij de jonge inwoners. Elk kind kan gezond en veilig opgroeien en zijn of haar talenten ontwikkelen. Waar nodig wordt passende ondersteuning gegeven.

Het programma Onderwijs bestaat uit de volgende taakvelden:

- Openbaar onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het programma Onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het programma Sociaal domein.

Context en achtergrond

Tot het taakveld Openbaar onderwijs behoren de gemeentelijke taken met betrekking tot het openbaar basis- en middelbaaronderwijs.

Tot het taakveld Onderwijshuisvesting behoren de gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs. De gemeente zorgt voor integrale huisvestingsfaciliteiten waarin onderwijs wordt aangeboden. Goede onderwijshuisvesting draagt bij aan gevarieerd en aantrekkelijk onderwijs en ondersteunt de doelen vanuit dit beleidsonderdeel.

Tot het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken behoren het lokaal onderwijsbeleid en de leerlingenvoorzieningen. Binnen het onderwijs wordt samengewerkt, zodat ieder opgroeiend kind in beeld is en een passende schoolloopbaan krijgt met eventueel tijdig de juiste zorg op het juiste moment. Er wordt uitdagend onderwijs geboden waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden. Hierbij wordt rekening gehouden zowel met beperkingen als talenten van kinderen. Op deze wijze kunnen kinderen zich, zo goed als mogelijk, ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2024 - 2027
- Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort 2025 - 2028 inclusief een subsidieregeling en een aanbesteding (onder voorbehoud van vaststelling door gemeente Amersfoort als centrumgemeente in 2024)

Verordeningen:

- Verordening leerlingenvervoer gemeente Bunschoten 2021
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Bunschoten 2015
- Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid gemeente Bunschoten

Overig:

- Leerplicht jaarverslag 2022 – 2023
- Conventen Voor- en vroegschoolse educatie Bunschoten en doorgaande leer- en ontwikkelingslijn (voorschool – basisonderwijs) 2022 – 2026.
- Nadere regel Subsidie kinder- en peuteropvang 2023
- Beleidsregel Handhaving kwaliteit kinderopvang 2023 Bunschoten
- Jaarverslag Handhaving Kinderopvang 2023

Taakveld Openbaar onderwijs

Wat willen we bereiken?

- Het huidige aanbod openbaar primair onderwijs is gecontinueerd (inclusief ondersteuning van het vervoer en locatie van bewegingsonderwijs en schoolzwemmen).
- Het Openbaar primair onderwijs is gemonitord (toezichthoudende rol).

Wat gaan we er voor doen?

- Voortzetten van het faciliteren van het vervoer en locatie van het bewegingsonderwijs en schoolzwemmen.
- Zorgdragen voor de monitoring door beoordeling van het jaarverslag en de begroting van het primair onderwijs in Bunschoten.

Taakveld Onderwijshuisvesting

Wat willen we bereiken?

- Passende onderwijshuisvesting op basis van het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan 2024-2027 voor de scholen, waarbij aandacht is voor mogelijkheden van Integrale Kindcentra.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitbreiding basisschool De Vlucht en IKC-vorming
- Uitbreiding OBS Sportschool 't Kruisrak en IKC-vorming
- Realisatie tijdelijke huisvesting Oostwende College

Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat willen we bereiken?

- Volwassenen zijn duurzaam aan het werk.
- Volwassenen functioneren zelfstandig.
- Jeugdigen ontwikkelen zich optimaal in een veilige, kansrijke en inclusieve omgeving.
- Voorkomen, vroeg signaleren en aanpak van onderwijs(taal)achterstanden.
- Voorkomen, terugdringen en aanpak van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.
- Integrale samenwerking versterken binnen de Lokale Educatieve Agenda.

Wat gaan we er voor doen?

- Zorgen dat inwoners vaardiger worden met de Nederlandse taal en de digitale wereld (basisvaardigheden).
- Uitvoering geven aan de Samenwerkingsagenda Passend Onderwijs en Jeugd Regio Eemland in samenspraak met schoolbesturen en Samenwerkingsverbanden.
- Uitvoering geven aan de thema's op de Lokaal Educatieve Agenda, die jaarlijks worden vastgesteld in samenspraak met onderwijsbestuurders, bestuurders van de kinderopvanginstelling/voorscholen, de bestuurder van De Boei en van het Samenwerkingsverband De Eem.
- In regionaal verband uitvoering geven aan het 'Regionaal Programma Volwasseneneducatie Arbeidsmarktregio Amersfoort', zodat in elke arbeidsmarktregio een kwalitatief goed WEB-bekostigd educatieaanbod en een effectieve aanpak van laaggeletterdheid wordt gerealiseerd.
- Uitvoering geven aan bestaand beleid (inclusief wettelijke taken en anticiperen op nieuwe taken en ontwikkelingen) en aan het nog vast te stellen nadere regels en/of beleidsregels ter actualisatie.
- Zorgdragen dat minder jeugdigen voortijdig school verlaten zonder kwalificatie door uitvoering te geven aan sluitende aanpak. Thuiszitters en kwetsbare jongeren toeleiden naar passende opleiding, werk en ondersteuning, met regionale afstemming en samenwerking waarbij wordt uitgegaan van mogelijkheden in ontwikkeling en onderwijs.
- Zorgdragen voor een passende vervoersvoorziening van de woning naar een school conform de vastgestelde verordening leerlingenvervoer waarbij het vergroten van de zelfredzaamheid van deze leerlingen wordt gestimuleerd. De huidige verordening leerlingenvervoer wordt – in regionaal verband – geactualiseerd nadat er een nieuwe VNG-modelverordening komt.
- Er wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe aanbesteding voor het leerlingenvervoer vanaf het schooljaar 2024 – 2025.

- Een breedgedragen visie op het onderwijs ontwikkelen in samenspraak met de betrokken lokale onderwijs partners. De dorpsbrede vastgestelde 'Visie op integraal kindcentra', inclusief passend thuisnabij onderwijs en een doorlopende leer- en ontwikkellijn met de kinderopvang' is hier onderdeel van.
- Zorgdragen voor het continueren van de ingestelde kinderburgemeester en kindergemeenteraad.
- Stimuleren dat het voortgezet onderwijs in Bunschoten een breed aanbod kan blijven bieden.

Indicatoren Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal beschikkingen leerlingenvervoer (per 1 september)	P	Administratie	130	120	120	120	118	118

Omschrijving	E P	Prognose per 1-10-2023	Prognose per 1-10-2024	Prognose per 1-10-2025
Prognose leerlingenaantallen basisonderwijs	P	2.097	2.077	2.236

Omschrijving	E P	Werkelijk per 1-2-2024
Werkelijk leerlingenaantallen basisonderwijs	P	2.218

E= effectindicator en P= prestatie-indicator

Indicatoren Onderwijs

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2023*	Nederland 2023*
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	2,5	6,3
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 inwoners van 5-18 jaar	DUO/ Ingrado	34,8	27,2
Voortijdige schoolverlaters totaal VO + MBO onderwijs	% van alle leerlingen van 12-23 jaar	DUO/ Ingrado	1,9	2,4

* Betreft schooljaar 2022/2023

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	44	48	52	52	52	52
Onderwijshuisvesting	769	988	1.103	1.189	1.194	1.221
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.080	2.130	2.152	2.138	2.129	2.129
Totaal lasten	2.893	3.165	3.307	3.379	3.376	3.403
Baten programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	7	23	11	0	0	0
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	787	813	855	878	899	899
Totaal baten	794	835	867	878	899	899
Saldo programmaonderdeel						
Openbaar basisonderwijs	44	48	52	52	52	52
Onderwijshuisvesting	762	965	1.092	1.189	1.194	1.221
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.293	1.317	1.296	1.261	1.230	1.230
Totaal saldo	2.099	2.330	2.441	2.502	2.477	2.504

Investerings

(Bedragen x €1,-)

	2025	2026	2027	2028
Nieuwbouw scholen (Rengerswetering en IHP)	1.791.000	-	5.060.000	25.000
Totaal	4.751.000	-	2.100.000	25.000

Toelichting

Binnen dit programma komen de effecten van de investeringen in onderwijshuisvesting tot uitdrukking binnen het taakveld Onderwijshuisvesting. Die investeringen zijn gebaseerd op het geactualiseerde integraal huisvestingsplan onderwijs. Daarin zijn ook de investeringen in de IKC vorming meegenomen.

Voor dat laatste wordt aan de huurders een marktconforme huur doorberekend. Die inkomsten komen terug op het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken aan de batenkant.

2.5 Sport, cultuur en recreatie

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. Voor het taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie is W. de Jong portefeuillehouder, voor het speelbeleid is P. van Asselt portefeuillehouder, commissie Ruimte.)

Omschrijving programma (missie)

Gemeente Bunschoten beschikt over een rijke cultuur die historisch is gegroeid, dit is daarbij een belangrijk onderdeel van de identiteit. Het brede cultuuraanbod is het waard om te koesteren. Sport, cultuur (beleving) en recreatie zijn instrumenten die de leefbaarheid binnen de gemeente versterken. De gemeente Bunschoten wil een gastvrije gemeente zijn voor bezoekers en bewoners. Zelfredzaamheid (en samenwerking), stimuleren en zorgdragen voor goede voorzieningen staat voorop.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Musea
- Cultureel erfgoed
- Media
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Context en achtergrond

Sport

Het belang van sport en bewegen voor de gezondheid, sociale contacten en een zinvolle vrijetijdsbesteding wordt algemeen erkend. Daarnaast is sport een belangrijk instrument waarmee ook andere doelen bereikt kunnen worden, zoals het oplossen van maatschappelijke problemen of het profileren van de gemeente. De gemeente heeft een rol in het zorgdragen voor een adequate sportinfrastructuur met voldoende en kwalitatief goede voorzieningen.

In het sportaccommodatiebeleid wordt gestimuleerd accommodaties te ontwikkelen en te onderhouden. Zelfredzaamheid speelt hierbij een grote rol, dit vergroot de maatschappelijke betrokkenheid.

Kunst en cultuur

De gemeenschap herbergt een veelheid aan kunstenaars, creatieve ondernemers en culturele instellingen. Dit resulteert dan ook in een breed kunst- en cultuuraanbod. De gemeente ondersteunt culturele instellingen, stichtingen en verenigingen, zodat een zo breed en groot mogelijk publiek (zowel jong als oud) actief kan bijdragen aan en/of in aanraking komt met kunst en cultuur.

Daarnaast ondersteunt zij het Cultuurplatform bij het stimuleren van de onderlinge samenwerking tussen deze partijen.

Erfgoed

De gemeenschap is trots op zijn gebouwd, varend en immaterieel cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente ondersteunt daarom de verenigingen, stichtingen en instellingen die zich inzetten voor het behoud en het onder de aandacht brengen ervan bij het grote publiek.

Daarnaast beschermt zij het historische dorpsgezicht rondom de museumhaven Spakenburg met zijn vissershuisjes, bidders en de oudste en enige nog volledig in bedrijf zijnde botterwerf in Nederland; de monumentale (agrarische) bebouwing rondom de Centrale As (Veenestraat, Dorpsstraat, Stadsgracht) en in het buitengebied (Eemdijk) en de archeologische erfenissen, zoals de Stadsweiden (de restanten van de middeleeuwse stadsuitleg).

Media

De bibliotheek fungeert als kenniscentrum van informatie, educatie en cultuur in de gemeente waar inwoners kennis kunnen nemen van allerlei cultuuruitingen in de ruimste zin van het woord. Daarnaast levert de bibliotheek een bijdrage in de aanpak van laaggeletterdheid, (lees)ontwikkeling en ontspanning van de inwoners waarbij ingespeeld wordt op maatschappelijke veranderingen. Het (Digi)Taalhuis in de bibliotheek neemt hierin een belangrijke plaats. Bovendien wordt de bibliotheek steeds meer multifunctioneel waarbij aandacht is voor sociale cohesie, verbinding en onderlinge ontmoeting van inwoners en een podium biedt aan gastsprekers.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Er is meer aandacht voor recreatieactiviteiten die vanuit de voordeur kunnen worden gestart. Daarbij gaat het niet alleen om de lichamelijke, maar ook om de geestelijke ontspanning. Recreatie dichtbij huis is gewild, omdat de recreant hierin flexibel met zijn tijd om kan gaan. De watersport heeft een belangrijke functie in de gemeente; het water vormt een aantrekkelijk decor voor allerlei vrijetijdsactiviteiten. Watersporters op de Randmeren kunnen 's zomers grote hinder ondervinden van waterplanten die naar de oppervlakte groeien. Om deze hinder zo veel als mogelijk in te perken wordt periodiek gemaaid en via de app 'waterplanten.nu' gecommuniceerd. Voorlopig blijft het maaien van het gebied van groot belang. In samenwerking met andere partijen wordt naar structurele oplossingen gezocht. Via Gastvrije Randmeren wordt er gewerkt aan een pré verkenning PAGW en deelgenomen aan de Landelijke Werkgroep Waterplanten Zuidelijk IJsselmeergebied.

Bunschoten ligt midden in het Nationaal Landschap Arkemheen-Eemland, hierdoor zet Bunschoten zich actief in voor een duurzame ontwikkeling van het landelijk gebied met behoud van kernkwaliteiten. Van hieruit zijn onder andere projecten ontstaan als Laakzone en de aanleg van fiets- en wandelpaden.

De rijke cultuurhistorische identiteit van Bunschoten maakt dat de gemeente aantrekkelijk is voor (dag)toeristen. De gemeente wil activiteiten stimuleren die Bunschoten op de kaart zetten, zoals het uitbreiden of versterken van activiteiten die gericht zijn op bestaande en nieuwe doelgroepen, nationaal en internationaal. Ook willen we graag de verblijfsduur verlengen en het bezoek meer spreiden over de week. Bunschoten heeft weinig overnachtingsmogelijkheden voor toeristen.

Initiatieven zoals Bed & Breakfast en Kamperen bij de Boer zijn mogelijk gemaakt. Marketing en promotie van alle recreatieve/toeristische voorzieningen, de zichtbare en voelbare gastvrijheid bij aankomst en tijdens het verblijf in Bunschoten en de infrastructuur is een belangrijk middel. Een groene leefomgeving heeft positieve invloed op gezondheid, de leefbaarheid en economische waarde van onroerend goed. Door de aanwezigheid van groen worden mensen meer gemotiveerd tot bewegen en te recreëren in de buitenlucht. Een goede speelvoorziening stimuleert kinderen om buiten te spelen, bewegen en in een veilige omgeving de wereld stapsgewijs te ontdekken.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Kadernota Cultuurbeleid *'Sporen naar een blijvende opdracht'* 2003
- Visie en actieplan voor een samenhangend cultuurbeleid 2008
- Erfgoedbeleid - Een nieuwe nota voor historische waarden 2008
- Masterplan behoud Museumhaven Spakenburg 2015
- Economische en Toeristische visie 2021 – 2024
- Toekomstvisie 2025 *'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'*
- Nota Sportaccommodaties 2024 - 2027
- Sportakkoord II
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Ontwikkelingsvisie Laakzone 2008
- Haalbaarheidsstudie *'Paden in de Eempolder'* 2005
- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Verordeningen:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Bunschoten 2022
- Nadere regel subsidie Cultuur 2015 (eerste wijziging)
- Erfgoedverordening 2024
- Ligplaatsenverordening 2013

Overig:

- Nadere regel Subsidie Historisch Aanzien Museumhaven 2014 (2^e wijziging)
- Nadere regel behoud bidders Museumhaven Spakenburg 2024
- Nadere regel Subsidie muziekeducatie 2019 (1^e wijziging)

Taakveld Sportbeleid en activering

Wat willen we bereiken?

- Het bevorderen van sport en bewegen bij jeugdige inwoners, volwassenen en inwoners met een beperking.
- Het ondersteunen en stimuleren van recreatieve sportbeoefening en breedtesport.
- Het ondersteunen van organisaties die zich bezighouden met sportbeoefening.

Wat gaan we er voor doen?

- Het bieden van (financiële) ondersteuning aan Stichting Gewoon Sport Bunschoten.
- Regionaal participeren in het aangepast sporten project "Grenzeloos Actief".
- Het stimuleren van sport en bewegen in de openbare ruimte.
- Het stimuleren van sportieve activiteiten gericht op gezondheidsbevordering.
- Het inzetten van buurtsportcoaches aan de hand van nieuwe afspraken voor de periode 2024-2025.
- In samenwerking met Stichting Sportplatform Bunschoten uitvoering geven aan het Sportakkoord II.

Taakveld Sportaccommodaties

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van een diversiteit aan kwalitatief goede sportvoorzieningen in de gemeente Bunschoten met voldoende capaciteit om verenigingen, scholen en inwoners de gelegenheid te bieden om te kunnen sporten.
- Uitvoering geven aan de Nota Sportaccommodaties.

Wat gaan we er voor doen?

- Sturing geven aan het onderhoud en renovatie van de sportvelden, door uitvoering te geven aan het beheerplan en zo nodig bij te stellen op basis van de monitoring.
- Eind 2025 worden de vier oudste voetbalvelden, allen op de Westmaat gelegen, gekeurd. Wanneer ze niet voldoen aan de KNVB-normen is renovatie in 2026 noodzakelijk.
- Beheer en exploitatie sportaccommodaties duurzaam borgen.
- Participeren in de joint venture SRO Bunschoten B.V., die per 1-1-2025 wordt gevormd met SRO.
- Het verder uitvoeren van de voorbereidingen in 2025 voor de bouw van de semipermanente sporthal.
- In overleg met VV IJsselmeervogels aanpassingen aan sporthal de Toekomst aanbrengen ten behoeve van onderwijsgebruik, volgens Nota Sportaccommodaties.

Indicatoren Sportaccommodaties

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal sportvelden van de 12 met redelijk en hoger beoordeeld	E	Kwaliteits- onderzoek ISA-sport	12	12	12	12	12	12

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Het stimuleren en in stand houden van cultuurparticipatie door het ondersteunen van initiatieven en zoveel mogelijk mensen in aanraking te laten komen met het kunst- en culturaanbod in de gemeente.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven die verdere samenwerking op het gebied van kunst en cultuur binnen de gemeente bevorderen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het (financieel) ondersteunen van het Cultuur Platform Bunschoten en de hieruit voortvloeiende initiatieven.
- Het (financieel) ondersteunen van culturele verenigingen en instellingen zoals: muziekverenigingen, de Oranjeverenigingen en Stichting Beiaard.
- Het (financieel) ondersteunen van cultuurparticipatieprojecten via incidentele subsidies. Het financieel ondersteunen van muzikeducatie voor kinderen door het subsidiëren van een programma voor een binnenschools-programma gekoppeld aan een buitenschools vervolg.
- Het financieel ondersteunen van een cultuureducatieprogramma voor basisscholen, uitgevoerd door Kunst Centraal in samenwerking met lokale cultuur- en erfgoedinstellingen.
- Het verrichten van onderzoek hoe cultuur binnen de gemeente een plek kan krijgen (kan een bestaand gebouw zijn).
- Het kosteloos aanbieden van expositieruimte op het gemeentehuis.
- Het (financieel) ondersteunen van activiteiten ter herdenking en viering van 80 jaar bevrijding.
- Het (financieel) ondersteunen van activiteiten ter behoud en bevordering van de streektaal.

Taakveld Musea

Wat willen we bereiken?

- Het instant houden van een professioneel en gecertificeerd museum om de (deels gemeentelijke) collectie (kunst)historische objecten te beheren. Daarmee kan de rijke cultuurhistorie van Spakenburg onder de aandacht gebracht worden bij de gemeenschap en daarbuiten en de plek zijn waar bezoekers de lokale kunst en cultuur uit het verleden in het heden leren kennen en begrijpen.
- Het stimuleren van het museum in de ambitie om het kloppend hart van cultureel Spakenburg te zijn en daarin samenwerking te zoeken met andere culturele partijen.

Wat gaan we er voor doen?

- Het financieel ondersteunen van een gecertificeerd museum en het stimuleren bij het maken van plannen waardoor het museum ook in de toekomst kan blijven voortbestaan en in ontwikkeling kan blijven.

Indicator Musea

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal bezoekers museum Spakenburg	P	Museum Spakenburg	9.154	13.040	12.500	12.500	12.500	12.500

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

- De integraal cultuurhistorisch waardevolle zaken binnen onze gemeente behouden voor de toekomst om daarmee de identiteit en het historisch besef te versterken.
- Het onder de aandacht brengen en vergroten van kennis over de lokale cultuurhistorie bij zowel inwoners als bezoekers van de gemeente.
- Het behoud van het maritieme ensemble rondom de Oude Haven van Spakenburg: de botterwerf, de omliggende aan de visserij gerelateerde bebouwing en historische schepen.
- Het stimuleren en ondersteunen van initiatieven voor nadere samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed met de betrokken erfgoedpartners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het beleid voor gemeentelijk erfgoed waar mogelijk actualiseren.
- Het (financieel) ondersteunen van monumenteigenaren bij het onderhoud aan hun monument.
- Het stimuleren van de aanwezigheid van historische schepen die, in verschillende gradaties, bijdragen aan het historische beeld van de Museumhaven Spakenburg door middel van liggeld subsidie en het structureel subsidiëren in onderhoud van de authentieke houten botters.
- Het waar nodig uitbreiden van de lijst met gemeentelijke monumenten.
- Naar behoren en met ambitie uitvoeren van de wettelijke verplichte taken op het gebied van cultuurhistorie, monumentenzorg en archeologie.
- Het subsidiëren van en samenwerken met diverse stichtingen op gebied van erfgoed, zoals het Centrum voor Erfgoed en Cultuur en de Historische Vereniging Bunschoten.
- Het ontsluiten van historisch(e) gerelateerde materialen via www.erfgoedbunschoten.nl, gezamenlijk met de Historische Vereniging.

Indicator Cultureel erfgoed

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
Aantal gemeentelijke monumenten	E	Gemeente	65	65	68	71	74	74

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Media

Wat willen we bereiken?

- Het in stand houden van de Bibliotheek in Bunschoten; inclusief het Informatiepunt digitale overheid (IDO) en het (Digi)Taalhuis.
- Een geletterde samenleving: bevorderen van lezen en leesplezier.
- Inwoners kunnen meedoen in de (digitale) informatiesamenleving.
- Inwoners kunnen een leven lang ontwikkelen zodat zij blijvend kunnen participeren.
- Zorgdragen voor een Lokaal Toereikend Media-Aanbod, waarin het volgende centraal staat: een professioneel aangestuurde en goed zichtbare lokale omroep, functionerend in de directe woon- en leefomgeving van burgers.
- Het in stand houden van de streekomroep Eemland1, die met behoud van de lokale identiteit samenwerkt in de regio en zichzelf ontwikkelt om ook in te toekomst te kunnen voortbestaan.

Wat gaan we er voor doen?

- Subsidiëren van Stichting Regiobibliotheek Eemland, vestiging Bunschoten:
  - Het beheren en uitlenen van een (literatuur)collectie en ondersteunen van het (Digi)taalhuis;
  - Informatiepunt digitale overheid instandhouden in de bibliotheek Bunschoten;
  - Het (mee)organiseren, ondersteunen en stimuleren van lees(bevorderings)activiteiten en digitale taal-/mediavaardigheden zoals het Taalcafé, Klik en Tik, Bibliotheek op School, Boekenpret, VoorleesExpress, Digisterker, Leeskringen, lezingen, ontvangst groepen en klassen, workshops zoals 'Veilig online', etc.;
  - Lees- en mediabevordering op het Oostwende College.
- Werken aan een toekomstbestendige bibliotheek. Er is bestuurlijk overleg gevoerd met de Bibliotheek Eemland en de vijf samenwerkende deelnemende gemeenten over het herijken van de financiële onderlinge collectieve afspraken en de onderlinge samenwerking teneinde de continuïteit/toekomstbestendigheid van de Bibliotheek Eemland te waarborgen. Hierover is overeenstemming en dit wordt vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst voor komende jaren.
- Ondersteuning bieden aan en samenwerken met onderwijs- en andere betrokken instellingen op het gebied van cultuur.
- Het financieel ondersteunen van streekomroep Eemland1 (wettelijke verplichting) tot aan de overname van financiering door het Rijk.

Indicator Media

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
% inwoners dat lid is van de bibliotheek	P	Bibliotheek Eemland	19,6	20,23	20,5	20,5	21	21

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Wat willen we bereiken?

- Een groene leefomgeving creëren die bijdraagt aan het welzijn van onze inwoners en een positieve uitwerking heeft op de leefomgeving.
- Een buitenruimte die klimaatbestendig is ingericht en bijdraagt aan biodiversiteit. Meer ruimte voor groen binnen de stedelijke omgeving speelt een belangrijke rol bij het tegengaan van hittestress en het creëren van extra waterberging.
- Een duurzaam en gezond bomenbestand dat voldoet aan de wettelijke zorgplicht voor boomveiligheid, waarbij boomstructuren en nieuwe bomen voldoende ruimte hebben zowel boven- als ondergronds.
- Voor de jeugd het waarborgen van de basisvoorziening sport en spelen. Gezinsvriendelijke en veilige wijken met een gelijkmatige spreiding van speel- en sportvoorzieningen over de gemeente, waarbij de inrichting van de speeltuinen wordt gekenmerkt door actief en natuurlijk spelen. De komende jaren wordt geïnvesteerd in het omvormen van bestaande speeltuinen naar samenspeelplekken ter bevordering van het inclusief spelen.
- Inwoners waar mogelijk betrekken bij hun leefomgeving door participeren bij beleidsvraagstukken en inrichtingsvraagstukken.
- Het voor de watersport bevaarbaar houden van het Eemmeer in de zomermaanden, wanneer de waterplantengroei het grootst is. Dit geldt ook voor de vaarroute van Laakzone.
- Behouden van de kwaliteit en de ontwikkelen van nieuwe wandel- en fietspaden.
- Het verbeteren van de zwemwaterkwaliteit bij 't Kleine Zeeetje om de status als officiële zwemlocatie te behouden.

Wat gaan we er voor doen?

- Het uitvoeren van het dagelijkse groenbeheer, passend binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen en opgestelde onderhoudsbestekken, die gericht zijn op het in standhouden van de groenvoorziening en buitenruimte. Dit heeft betrekking op het beheer van de bomen, de plantsoenen, de gazons, de bermen, het sloten van de watergangen en het bestrijden van onkruid op verharding.
- Binnen de beschikbaar gestelde financiële middelen wordt de boomveiligheidscontrole (boomveiligheid) uitgevoerd en worden de daaropvolgende maatregelen uitgevoerd. Dit om ons boomareaal in stand te houden.
- Maatregelen uit het beleid voor de waardevolle bomen en boomstructuren worden voortgezet.
- Het uitvoeren van diverse groenrenovaties (indien nodig integraal oppakken) om de beoogde kwaliteit te waarborgen. Waar mogelijk wordt overbodig verhard oppervlak vervangen voor groen. Bewoners worden gevraagd om mee te denken over de invulling van hun buitenruimte.
- Voor 2025 willen we het bomenbeleid en het groenbeleidsplan actualiseren en samenvoegen tot één beleidsstuk. De voorbereidingen hiervoor starten in 2024.
- Naast het dagelijks beheer en het uitvoeren van de veiligheidsinspecties wordt op basis van het speelbeleid 2022-2026 diverse speeltuinen gerenoveerd en oude speeltoestellen vervangen. Bewoners worden benaderd om mee te denken over de invulling van de speeltuinen. Dit alles om de voorzieningen veilig, toegankelijk en op niveau te houden.
- Voor 2025 wordt de speeltuin aan de Torenavalk vernieuwd en gaan we in samenspraak met de samenspeel werkgroep twee speeltuinen omvormen naar samenspeeltuinen.
- Tenslotte wordt de kunstgras toplaag van de buitenwijkse trapvoorziening in Eemdijk vervangen.
- Vanuit het coalitieakkoord wordt uitvoering gegeven aan het realiseren van een Pumptrack.
- Er wordt antwoord gegeven op de motie waarbij aan de hand van een gesprek met de initiatiefnemers, de mogelijkheden voor een speeltuinvereniging binnen de gemeente wordt verkend.
- In 2025 wordt het nieuwe wandelroutenetwerk Utrecht-oost opgeleverd door Routebureau Utrecht.
- Het bestaande fietsknooppuntennetwerk wordt in 2025 gereviseerd door het Routebureau Utrecht.
- Er wordt een nieuwe beleidsnota voor toerisme, recreatie en cultuur opgesteld binnen de bestaande financiële kaders.
- Uitvoering geven aan de 'Pilot verbeteren zwemwaterkwaliteit 't Kleine Zeeetje.

Indicatoren Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Omschrijving	E P	Bron	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Streefwaarden			
					2025	2026	2027	2028
De veiligheidsinspecties van speelvoorzieningen zijn uitgevoerd	P	Interne administratie	100%	100%	100%	100%	100%	100%
De mate waarin de beeldkwaliteit van groenvoorzieningen (A, B en C) wordt behaald	E	Interne inspecties	97%	96%	92%	92%	92%	92%

E = effectindicator en P = prestatie-indicator

Verbonden partijen Sport, cultuur en recreatie

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

De gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband van de gemeenten Gooise Meren, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere. De coöperatie is belast met een aantal aspecten van beheer en onderhoud in de Randmeren en activiteiten op het gebied van (inter)nationale positionering. De Stichting Maaien Waterplanten Randmeren zorgt voor de gezamenlijke aanpak van de enorme groei van waterplanten, die de pleziervaart belemmert.

Indicatoren Sport, cultuur en recreatie

Indicator	Eenheid	Bron	2022 Bunschoten	2022 Nederland
Niet sporters	%	Gezondheidsmonitor <u>GGD</u> , <u>CBS</u> en <u>RIVM</u>	48,1	46,4

Wat mag het kosten?

Programma Sport, cultuur en recreatie

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	366	306	366	345	215	215
Sportaccommodaties	1.922	2.032	2.036	2.101	2.149	2.263
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	118	138	150	140	140	140
Musea	287	313	299	299	299	299
Cultureel erfgoed	319	480	449	448	445	443
Media	459	469	454	454	454	454
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.234	2.387	2.416	2.431	2.414	2.425
Totaal lasten	5.704	6.125	6.170	6.218	6.115	6.239
Baten programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	206	149	149	130	0	0
Sportaccommodaties	580	722	562	562	562	562
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	3	18	18	18	18	18
Musea	53	53	53	53	53	53
Cultureel erfgoed	2	2	2	2	2	2
Media	20	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	63	49	49	49	49	49
Totaal baten	926	992	833	815	685	685
Saldo programmaonderdeel						
Sportbeleid en activering	160	157	218	215	215	215
Sportaccommodaties	1.342	1.311	1.473	1.539	1.587	1.701
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	115	120	132	122	122	122
Musea	234	260	246	246	246	246
Cultureel erfgoed	317	478	447	446	443	441
Media	439	469	454	454	454	454
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.172	2.338	2.366	2.382	2.365	2.376
Totaal saldo	4.778	5.133	5.337	5.403	5.431	5.554

Investerings

(Bedragen x €1,-)	2025	2026	2027	2028
Verlichting toren/ Visser van Spakenburg	-	-	-	13.000
Aanleg pumptrack	50.000	-	-	-
Overkapping Kolkplein	25.000	-	-	-
Werkzaamheden Kleine Zeetje	-	192.500	-	-
Spelenbeleid samenspeelplekken	30.000	30.000	-	-
Buitenterrein zwembad de Duker	-	-	75.000	-
Parkeervoorzieningen kuststrook Westmaat	12.000	-	-	-
Bouw semipermanente sporthal	2.700.000	-	-	-
Verduurzaming de Kuil (IHP)	-	-	3.000.000	-
Renovatie De Toekomst (IHP)	100.000	-	-	-
Beheerplan sportvelden	-	-	-	15.000
Totaal	2.917.000	222.500	3.075.000	28.000

Toelichting

Op het taakveld Sportbeleid en activering is enerzijds het effect zichtbaar van een uitbreiding formatie en anderzijds het effect in meerjarenperspectief van de Brede SPUK (bijdrage Rijk) die t/m 2026 loopt. Om dit budgettair in de begroting te verwerken zijn zowel de inkomsten als de uitgaven op dit taakveld daarop aangepast.

De stijging van de lasten voor het taakveld Sportaccommodaties is het effect van de kapitaallasten bouw semipermanente sporthal en de verduurzaming van sporthal De Kuil.

In 2024 is voor het taakveld Sportaccommodaties nog een specifieke uitkering geraamd voor de BTW-sport in verband met de investering in de vervanging kunstgrasveld van de hoofdveld sportpark de Westmaat en de aanleg van een tweede kunstgrasveld op sportpark De Vinken.

2.6 Sociaal domein

(Commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt)

Omschrijving programma (missie)

Investeren in één sterk sociaal domein is investeren in een gezonde, vitale, zorgzame en inclusieve samenleving. Een goed functionerend lokaal sociaal domein biedt wat nodig is. Tijdelijk bieden wat nodig is en soms is er structureel ondersteuning nodig. Met oog voor de menselijke maat en de verschillen die er zijn tussen inwoners.

In Bunschoten werken we samen aan een gezonde en inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen.

Met ingang van begroting 2025 zijn de taakvelden in het programma Sociaal domein opnieuw gewijzigd. Het taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen wordt gesplitst. Als de splitsing tussen Wmo en Jeugd niet mogelijk is dan moet 'integraal' aangehouden worden. Voor de gemeente Bunschoten wordt daarom 'integraal' aangehouden.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Samenkracht en burgerparticipatie
- Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo of Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd of Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal
- Inkomensregelingen
- Wsw en beschut werk
- Arbeidsparticipatie
- Hulpmiddelen en diensten (Wmo)
- Huishoudelijke hulp (Wmo)
- Begeleiding (Wmo)
- Dagbesteding (Wmo)
- Overige maatwerkarrangementen (Wmo)
- Jeugdhulp ambulante lokaal
- Jeugdhulp ambulante regionaal
- Jeugdhulp ambulante landelijk
- Jeugdhulp met verblijf lokaal
- Jeugdhulp met verblijf regionaal
- Jeugdhulp met verblijf landelijk
- PGB Wmo
- PGB Jeugd
- Beschermd wonen (Wmo)
- Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering
- Coördinatie en beleid Wmo
- Coördinatie en beleid Jeugd

Het programma Sociaal domein is onlosmakelijk verbonden met het programma Onderwijs, Sport, cultuur en recreatie en Volksgezondheid en milieu.

Context en achtergrond

Het beleid in het Sociaal Domein en de uitvoering ervan kent de volgende uitgangspunten:

1. Iedereen kan meedoen

We gaan uit van een inclusieve samenleving. Iedereen hoort erbij ongeacht leeftijd, achtergrond of levensbeschouwing, geslacht, seksuele gerichtheid, fysieke of psychische beperking.

2. Gezond zijn als basis van een prettig leven

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte. Of je je gezond voelt, hangt af van de mate waarin je je nuttig en gewaardeerd voelt, of je controle hebt over je leven en de kwaliteit van je sociale contacten. In feite maakt gezondheid onderdeel uit van alle onderdelen van ons leven. Als je je gezond voelt, kun je meer aan en ben je beter in staat de uitdagingen van het leven aan te gaan. Deze brede benadering sluit aan bij het concept van Positieve Gezondheid. Gezond leven is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van mensen zelf. De gemeente stimuleert en ondersteunt daarbij.

3. Eigen verantwoordelijkheid van inwoners

Veel inwoners van Bunschoten redden zich prima zelf, of met hulp van hun omgeving, maar dat lukt niet altijd. Soms is er ondersteuning nodig. De gemeente heeft hier een verantwoordelijkheid, samen met anderen. Ondersteuning is er altijd op gericht dat de inwoner de regie over zijn eigen leven (weer) neemt, zodat inwoners in staat worden gesteld om problemen (weer) zelf op te lossen. Als dit niet kan of lukt, dan kan ondersteuning ook langdurig zijn en zorgen we voor een vangnet voor mensen die het echt niet zelf kunnen.

4. Inzetten op een sterke sociale basis

De sociale basis bestaat uit alle inwoners, organisaties, bedrijven en netwerken die zich inzetten voor een veilige, gezonde en fijne plek om met elkaar samen te leven. In de sociale basis worden beginnende problemen opgelost en voorkomen we dat problemen groter worden of weer terugkeren. Met als doel dat mensen zelf of samen met hun netwerk weer verder kunnen.

5. Ondersteuning is passend

We zorgen voor passende ondersteuning door aan te sluiten bij de eigen mogelijkheden van inwoners en het versterken van veerkracht van gezinnen. Dat betekent ook dat we het gesprek voeren over wat als normaal bestempeld kan worden in de samenleving en wat acceptabel is binnen welke bandbreedte. Dat geldt voor alle leeftijdsfasen. Niet alles hoeft en kan opgelost worden vanuit professionele hulpverlening. Hulp is beschikbaar voor iedereen die dat echt nodig heeft. Zo licht mogelijk, maar ook zwaar wanneer noodzakelijk.

6. Ondersteuning organiseren we dichtbij

Hulp wordt in principe aangeboden in de eigen omgeving. Lokaal wat lokaal kan, in de wijk waar dat past en regionaal waar het lokaal niet kan of waar meerwaarde ontstaat. Daarbij zetten we in op een sterk sociaal team dat zelf hulpverlening biedt aan inwoners. Zo krijgen inwoners sneller passende hulp en hebben zij één vaste hulpverlener die naast hen staat, de lokale situatie goed kent en helpt om regie te houden over de benodigde steun.

7. Samen komen we tot de beste oplossing

We werken bewust met één beleidskader voor het sociaal domein. Dat biedt de kans om integraal zaken op te pakken. Samen met onze inwoners, samen met onze maatschappelijke partners, en in samenspraak met andere beleidsterreinen zoals omgevingsontwikkeling, openbare ruimte, wonen en veiligheid.

Kaderstellende beleidsnota's

Beleidsnota's:

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Woonvisie 2020 - 2025 gemeente Bunschoten
- Regiovisie *'Samen in de Wijk'* 2021 – 2026
- Beleidsplan toezicht en handhaving Sociaal Domein 2021 – 2024, [BBS](#) gemeenten.
- Nota voor de invoering van de nieuwe Wet inburgering 2022, Gemeente Bunschoten
- Regiovisie *'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp'* 2021 – 2026
- Regiovisie *'Voor een veilig thuis regio Utrecht'*

Verordeningen:

- Omgekeerde verordening Sociaal Domein 2024
- Verordening Cliëntenparticipatie Wet sociale werkvoorziening 2017
- Verordening Persoonsgebonden budget begeleid werken Wet sociale werkvoorziening 2008

Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie

Wat willen we bereiken?

- In Bunschoten werken we samen aan een gezonde en inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen.
- Om ervoor te zorgen dat de zorg in de toekomst beschikbaar blijft, is het noodzakelijk om de opkomende kosten te beperken. Dit vereist een verschuiving naar preventie en het versterken van de sociale basis. De sociale basis moet sterk en zichtbaar genoeg zijn om lichte hulpvragen in op te vangen. De sociale basis bestaat uit alle inwoners, organisaties en netwerken die zich inzetten voor een veilige, gezonde en fijne plek om met elkaar samen te leven.
- In de sociale basis worden beginnende problemen opgelost en voorkomen we dat problemen groter worden of weer terugkeren. Met als doel dat mensen zelf of samen met hun netwerk weer verder kunnen. Inwoners ervaren steun uit hun omgeving en steunen elkaar met behulp van vrijwilligers en voldoende aanwezigheid van collectieve vrij toegankelijke voorzieningen.

Wat gaan we er voor doen?

- We stimuleren burgerinitiatieven om ontmoeting te organiseren, denk aan buurtactiviteiten en verenigingen.
- We bevorderen de aanwezigheid van ontmoetingsplekken en plekken waar activiteiten kunnen worden georganiseerd voor verschillende doelgroepen.
- We bevorderen en versterken vrijwilligersinzet door een goede match te creëren tussen vraag en aanbod.
- We continueren succesvolle interventies, zoals Homies, Samen op de Bank, extra straatwerk en Hackshield.
- We bieden groepsaanbod ter vervanging van individuele ondersteuning.
- We faciliteren een steun-in-de-wijksysteem en verdere uitbreiding van buurtnetwerken.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een aanpak gericht op het beperken van complexe scheidingen.
- Er zijn structureel meer uren beschikbaar voor preventief straatwerk.
- We werken aan het verbeteren van de mentale gezondheid, waaronder het voorkomen van eenzaamheid bij verschillende doelgroepen.
- We continueren het ondersteunen en waarderen van mantelzorgers. We maken daarbij gebruik van het mantelzorgcompliment.
- We zetten in op een dorpsbrede aanpak tegen pesten.
- We zetten ons als dementievriendelijke gemeente actief in om mensen met dementie en hun mantelzorgers zo lang mogelijk mee te laten doen in de samenleving.
- Op basis van de lokale inclusieagenda wordt gewerkt aan het verbeteren van de toegankelijkheid.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo, jeugd of integraal

Wat willen we bereiken?

- Inwoners worden tijdig geholpen en de toegang is laagdrempelig beschikbaar.
- Specialistische hulp wordt ingezet als aanvulling op eigen ondersteuning.
- Eén huishouden, één plan, één regisseur.
- Er wordt integraal samengewerkt binnen het sociaal domein bij gezinnen met meervoudige problematiek.
- Ondersteuning organiseren we, waar mogelijk, dichtbij in de eigen omgeving.
- Een professionele, robuuste en toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie met Baarn, Bunschoten en Soest, ten behoeve van de kwaliteit en continuïteit van de hulp en steun aan onze inwoners.

Wat gaan we er voor doen?

- Het Sociaal team (inclusief Zorgloket) biedt of regelt in goed overleg met de inwoner passende zorg en betreft daarbij de mogelijkheden die familie en sociaal netwerk bieden. Het sociaal team en de gedragsdeskundigen gaan zelf meer inwoners begeleiden in plaats van doorverwijzen naar aanbieders.
- Het uitgangspunt van passende zorg is zo licht als mogelijk en zwaarder als het moet.
- Het team werkt nauw samen met maatschappelijke partners.

- Het team helpt zo snel als mogelijk en probeert wachtlijsten tegen te gaan.
- Het team werkt aan maatregelen om grip te houden op jeugdzorgkosten, zoals Vinger aan de Pols en Kamers met Aandacht.
- De werkwijze van ons sociaal team en de overige lokale teams in de regio wordt meer eenduidig en afgestemd op de inzet van de specialistische jeugdhulpaanbieder MetMaya.
- We zijn in afwachting van de wet aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (WAMS) om deze vervolgens te implementeren.
- We blijven het sociaal team versterken, zodat zij toegerust blijven om hun (nieuwe) taken op het gebied van het signaleren en de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling uit te voeren.
- Gedupeerde ouders en kinderen van de toeslagenaffaire die vallen binnen de criteria van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen worden door het zorgloket ondersteund.
- Uitvoering geven aan de regiovisie Voor een veilig thuis regio Utrecht.
- Het Sociaal Team werkt samen met Veilig Thuis, SAVE, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.
- We werken verder aan de bestuursopdracht 'Toekomst samenwerking sociaal domein Baarn, Bunschoten en Soest' om te komen tot een sterke uitvoeringsorganisatie. In de bestuursopdracht zijn nabijheid, integraliteit, menselijkheid en toekomstbestendigheid de uitgangspunten.
- We werken aan de vorming van een integrale toegang in het voorveld van Bunschoten, zodat er één inwonersloket komt waar inwoners met hulpvragen terecht kunnen.

Taakveld Inkomensregelingen

Wat willen we bereiken?

- Alle inwoners van de gemeente Bunschoten ervaren voldoende zekerheid van bestaan om mee te kunnen doen, zoveel mogelijk in goede gezondheid te leven en zich te ontwikkelen.
- Iedereen die een uitkering of inkomensondersteuning nodig heeft en daar recht op heeft, krijgt deze tijdig, correct en efficiënt.
- De ondersteuning is zo kort mogelijk.
- We ondersteunen inwoners met een indicatie banenafpraak.
- We staan voor een effectief en doeltreffend armoedebeleid, waarbij de armoedeval wordt voorkomen.
- Minder inwoners met problematische schulden.

Wat gaan we er voor doen?

- We zetten in op het tijdig herkennen en aanpakken van schulden. Dit doen we door het inzetten van laagdrempelige hulpverlening van schulden, een sluitende ketenaanpak, meer bekendheid geven aan schulddienstverlening en het vroegtijdig oppakken van signalen van betalingsachterstanden.
- We voorkomen onnodige en onrechtmatige uitkeringen, zetten voorliggende voorzieningen in, en maken rechten en plichten duidelijk. De menselijke maat wordt hierbij niet uit het oog verloren.
- We verstrekken de uitkering zo snel mogelijk. De klant krijgt binnen de wettelijke termijn van acht weken een besluit. We denken mee over de situatie in deze periode, en wijzen op de noodzaak informatie tijdig aan te leveren.
- We handhaven strikt, waarbij we in eerste instantie uitgaan van vertrouwen.
- Mensen begeleiden uit het doelgroepenregister naar gesubsidieerd werk, en zorgdragen dat ze ook op hun werkplek blijven. Voor deze mensen is blijvende begeleiding nodig, anders dan bij de meeste anderen die de uitkering verlaten.
- We evalueren de pilot 'Volwassenenfonds', een minimaregeling sport en cultuur voor volwassenen.
- We onderzoeken in hoeverre bijstandsgerechtigden chronische gezondheidsbeperkingen hebben en tegen welke knelpunten aanlopen.

Taakveld Wsw en beschut werk

Wat willen we bereiken?

- Iedereen doet mee naar vermogen.

Wat gaan we er voor doen?

- Gebruik maken van de expertise van het Wsw-bedrijf voor de ondersteuning van de doelgroep beschut werk. De evaluatie beschut werk uit 2024 als input gebruiken om de dienstverlening omtrent beschut werk te verbeteren.
- Landelijk is veel aandacht voor sociaal ontwikkelbedrijven. Het kabinet heeft geld vrijgemaakt waarmee gemeenten de sociaal ontwikkelbedrijven beter kunnen organiseren, zodat zij kwetsbare doelgroepen uit de Participatiewet kunnen ondersteunen. Arbeidsmarktregio Amersfoort dient hiervoor een transitieplan in bij het Rijk. Bunschoten is volgend in deze ontwikkelingen.

Taakveld Arbeidsparticipatie

Wat willen we bereiken?

- Goede ondersteuning bieden om de inwoners optimaal te laten participeren in de samenleving.
- Statushouders voldoen succesvol aan hun inburgeringsplicht.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners worden begeleid om zo snel mogelijk duurzaam aan het werk te gaan.
- Wie (nog) niet kan werken, maakt stappen in die richting of als dat niet mogelijk is, participeert op een andere manier in onze maatschappij, door een tegenprestatie te verrichten, vrijwilligerswerk te doen of actief een re-integratietraject te volgen.
- Met elke klant een plan van aanpak opstellen, waarin afspraken worden vastgelegd. In het plan van maximaal één jaar oud staan de in te zetten instrumenten beschreven.
- Klanten proberen te matchen op vacatures. De caseload zo klein mogelijk houden, zodat mensen intensief begeleid kunnen worden. Het stimuleren van parttime werk en helpen bij urenuitbreiding. Klanten voor wie werk niet mogelijk is, leiden naar andere zinvolle daginvulling. Hierbij nauw samenwerken in het sociale domein.
- Statushouders worden bewogen om mee te doen aan de maatschappij, hetzij door aan het werk te gaan of anderzijds vrijwilligerswerk te verrichten.
- De verplichte inburgeringsonderdelen worden aan statushouders aangeboden. Klantmanagers inburgering houden regie op het inburgeringstraject.

Taakveld Hulpmiddelen en diensten (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We willen inwoners in staat stellen om langer zelfstandig te blijven (wonen), in een omgeving die rekening houdt met hun unieke behoeften en voorkeuren door te zorgen voor passende woningen, levensloopbestendige voorzieningen en ondersteunende diensten.

Wat gaan we er voor doen?

- Inwoners krijgen advies hoe zij zelf aan de slag kunnen om langer thuis te kunnen blijven wonen, daarbij ondersteunt door inzet vanuit de basisinfrastructuur, algemene en maatwerkvoorzieningen, zoals woon-, rollen en (collectieve) vervoersvoorzieningen.
- Er is een nieuwe woonvisie opgesteld, waarbij meer aandacht voor levensloopbestendig aanbod van woningen en ontwikkeling en beschikbaarheid van woonzorgvormen voor kwetsbare groepen.

Taakveld Huishoudelijke hulp (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We willen dat inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen in een schoon en leefbaar huis.

Wat gaan we er voor doen?

- We bieden hulp bij het huishouden zodat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen (blijven) wonen.

Taakvelden Begeleiding (Wmo), dagbesteding (Wmo) en Overige maatwerkarrangementen (Wmo)

Wat willen we bereiken?

- We organiseren passend aanbod van specialistische zorg.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking.
- Voor Wmo nieuw wordt gewerkt aan een herziene aanbesteding voor een aantal maatwerkvoorzieningen (waaronder begeleiding) met het oog op de inkoop vanaf 2026 en verder.
- Zorgen voor een geleidelijke overgang van 18- naar 18+ door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden Jeugdhulp ambulant lokaal, regionaal, landelijk

Wat willen we bereiken?

- Meer kinderen groeien zo thuis mogelijk op.

Wat gaan we er voor doen?

- In regionaal verband wordt samengewerkt aan een goed en passend aanbod van (specialistische) zorgvoorzieningen met aandacht voor lokale dekking en normaliseren.
- Samen met de jeugdhulpaanbieder MetMaya wordt de werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen blijvend ontwikkeld, daardoor krijgt de regiovisie 'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp' meer en meer vorm.
- Voorkomen dat er kinderen uit huis worden geplaatst door het versterken van de sociale basis en een sterker sociaal team en passende specialistische ambulante jeugdhulpverlening.

Taakvelden Jeugdhulp met verblijf lokaal, regionaal, landelijk

Wat willen we bereiken?

- Zo veel mogelijk kinderen groeien veilig thuis op. Als dat echt niet mogelijk is, dan groeien de kinderen op in gezinsvormen, zoals pleegzorg of een gezinshuis.
- Daarmee samen hangt het verminderen van het aantal jongeren in zware vormen van jeugdhulp en jeugdhulp met verblijf.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie 'Samen werken aan de specialistische jeugdhulp' in samenwerking met de regio Amersfoort.
- Ondersteunen van pleegouders en gezinshuisouders door middel van de Gezinsparaplu. Dit maakt onderdeel uit van de taakgerichte inkoop.
- Implementeren van de nieuwe werkwijze ten aanzien van de inzet van maatwerkvoorzieningen jeugd met de nieuw gecontracteerde aanbieder MetMaya (gebiedsteam jeugd).
- Versterken van de sociale basis en de ambulante jeugdhulpverlening, zodat wordt voorkomen dat problemen escaleren.
- Zorgen voor een geleidelijke overgang van 18- naar 18+ door hierop tijdig te anticiperen.

Taakvelden PGB Wmo en Jeugd

Wat willen we bereiken?

- Dat een inwoner een passende voorziening op grond van de Wmo en/of Jeugdwet ontvangt.

Wat gaan we er voor doen?

- Wanneer een inwoner kan motiveren waarom een Pgb de voorkeur heeft boven hulp-op-maat, bieden we de mogelijkheid van een Pgb voor hulp-op-maat op grond van de Jeugdwet en/of Wmo in het geval dat een inwoner dit zelf kan en wil organiseren.

Taakvelden Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)

Voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang is gemeente Amersfoort centrumgemeente. Voor Beschermd Wonen geldt dit tot 2025 en voor maatschappelijke opvang tot in ieder geval 2026. Gemeente Amersfoort ontvangt van het Rijk rechtstreeks middelen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke- en vrouwenopvang.

Wat willen we bereiken?

- Afbouw in de functie 'verblijf' (minder mensen in Beschermd Wonen) en toename van ambulante ondersteuning.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering van de regiovisie *Samen in de Wijk* (Beschermd Wonen en maatschappelijke opvang) in samenwerking met regio Amersfoort.

Taakvelden Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Wat willen we bereiken?

- Kinderen groeien zo veel mogelijk veilig thuis op.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan de regiovisie '*Voor een veilig thuis regio Utrecht*'.
- Het Sociaal Team werkt intensief samen met Veilig Thuis, SAVE, Samen Veilig Midden-Nederland, de politie, het Veiligheidshuis en overige benodigde partners.
- We stemmen regionaal af binnen het netwerk jeugdbescherming en veiligheid en bovenregionaal volgen we het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, om kinderen en gezinnen waar de veiligheid in het geding is beter en sneller te kunnen helpen.

Indicatoren Sociaal domein

De indicatoren uit het beleidskader sociaal domein worden in de nieuwsbrief sociaal domein en bij de evaluatie van het beleidskader gepubliceerd.

Verbonden partijen Sociaal Domein

Samenwerking Sociaal Domein Baarn, Bunschoten en Soest

Deze gemeenschappelijke regeling heeft ten doel de kwetsbaarheid van de eigen organisatie te reduceren, de efficiency te verhogen en de output- en proceskwaliteit te verhogen bij de uitvoering van specifieke taken op het gebied van het Sociaal domein. Naast werk en inkomen is ook de zorgadministratie en het werkgeverschap van het Sociaal team daar belegd.

In 2024 zijn belangrijke stappen gezet naar de nieuwe gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie voor het sociaal domein samen met de gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest. Voor de doorontwikkeling en implementatie van de nieuwe uitvoeringsorganisatie zijn middelen nodig.

In 2025 zal het definitieve besluit aan de raad worden voorgelegd. Om dit besluit goed voor te bereiden en de randvoorwaarden uit te werken is een werkbudget nodig en na besluitvorming in de raden zal de implementatie voor de nieuwe uitvoeringsorganisatie vorm krijgen. Voor de tweede helft van 2025 is er daarom een aanvullend implementatiebudget nodig. In totaal is er voor de drie gemeenten een bedrag begroot van € 450.000,- die gezamenlijk gedragen wordt. Voor Bunschoten

betekent dit een bedrag van € 90.000,- (20%), dit wordt in de eerste tussentijdse bestuursrapportage meegenomen.

In het raadsvoorstel zal een raming worden opgenomen ten aanzien van de structurele kosten van de nieuwe uitvoeringsorganisatie vanaf 2026. Er zal naar verwachting een toename van 5-10% zijn ten opzichte van de huidige begroting. Deze toename van structurele kosten is nodig voor de professionalisering van de vernieuwde uitvoeringsorganisatie. Daarbij worden inwoners beter geholpen worden vanuit de principes van integraliteit, nabijheid en toekomstbestendigheid. We zetten in op het betaalbaar houden van zorg in de toekomst door minder inzet van tweedelijns specialistische zorg, meer oplossen in de sociale basis en efficiënte samenwerking.

Het Regionaal Sociaal Werkvoorzieningsschap Amersfoort en omgeving (RWA/ Amfors Holding B.V.)
De gemeenschappelijke regeling RWA voert voor Bunschoten de Wet sociale werkvoorziening uit. De Wsw regelde tot 2015 dat mensen met een arbeidsbeperking beschermd aan het werk kunnen. Deze mensen met een Wsw-indicatie zijn in dienst van de RWA. Amfors Holding B.V. is namens RWA belast met de uitvoering van de Wsw. De medewerkers werken in de verschillende bedrijven (businessunits), zoals Eemfors en Cleanfors.

Indicatoren Sociaal domein

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2023	Nederland 2023
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	Landelijk informatiesysteem arbeidsplaatsen	865,4	836,6
Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12-21 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	0 (2022)	1 (2022)
Kinderen in uitkeringsgezin	% van kinderen tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	2 (2022)	6 (2022)
Netto arbeidsparticipatie	%	<u>CBS</u> - arbeidsdeelname	77,6	73,1
Jeugdwerkloosheid	% van alle jongeren van 16-22 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1 (2022)	1 (2022)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	<u>CBS</u> - participatiewet	132,4	344,8
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	<u>CBS</u> - participatiewet	90,1	191,5
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	15,7	13,5
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	1	1,1
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12-23 jaar	<u>CBS</u> - jeugd	Geen data*	0,3
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	Monitor Sociaal Domein	630	700

* Dit cijfer wordt weergegeven als geheim om het risico op onthulling van individuen voorkomen.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal domein

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	3.664	4.814	2.902	2.851	2.734	2.734
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	1.415	1.628	1.657	1.657	1.657	1.657
Inkomensregelingen	5.372	4.563	4.817	4.817	4.817	4.817
WSW en beschut werk	1.181	1.199	1.034	1.014	948	931
Arbeidsparticipatie	412	357	404	404	404	404
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	734	546	546	546	546	546
Huishoudelijk hulp (Wmo)	1.600	1.686	1.763	1.688	1.738	1.738
Begeleiding (Wmo)	730	713	717	667	667	667
Dagbesteding (Wmo)	349	388	361	361	361	361
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	275	303	259	241	241	241
Jeugdhulp ambulante regionaal	5.906	6.134	4.678	3.953	4.139	3.992
Jeugdhulp met verblijf regionaal	2.023	1.617	3.108	3.108	3.108	3.108
Jeugdhulp met verblijf landelijk	305	186	436	436	436	436
PGB Wmo	72	98	98	98	98	98
PGB Jeugd	47	71	71	71	71	71
Beschermd wonen (Wmo)	30	34	31	31	31	31
Jeugdbescherming	627	717	647	647	647	647
Coördinatie en beleid Wmo	0	0	161	161	161	161
Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	108	108	108	108
Totaal lasten	24.741	25.056	23.798	22.860	22.913	22.749
Baten programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	2.562	2.113	366	351	259	259
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	88	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	3.114	3.319	3.461	3.461	3.461	3.461
WSW en beschut werk	0	0	0	0	0	0
Arbeidsparticipatie	94	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	139	133	268	468	468	468
Huishoudelijk hulp (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Begeleiding (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Dagbesteding (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Jeugdhulp ambulante regionaal	5	0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf regionaal	79	0	0	0	0	0
Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0	0
PGB Wmo	0	0	0	0	0	0
PGB Jeugd	0	0	0	0	0	0
Beschermd wonen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Wmo	0	0	0	0	0	0
Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	6.080	5.565	4.096	4.280	4.188	4.188

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Saldo programmaonderdeel						
Samenkracht en burgerparticipatie	1.101	2.701	2.536	2.500	2.475	2.475
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal	1.327	1.628	1.657	1.657	1.657	1.657
Inkomensregelingen	2.259	1.244	1.356	1.356	1.356	1.356
WSW en beschut werk	1.181	1.199	1.034	1.014	948	931
Arbeidsparticipatie	318	357	404	404	404	404
Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	596	413	278	78	78	78
Huishoudelijk hulp (Wmo)	1.600	1.686	1.763	1.688	1.738	1.738
Begeleiding (Wmo)	730	713	717	667	667	667
Dagbesteding (Wmo)	349	388	361	361	361	361
Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	275	303	259	241	241	241
Jeugdhulp ambulante regionaal	5.900	6.134	4.678	3.953	4.139	3.992
Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.944	1.617	3.108	3.108	3.108	3.108
Jeugdhulp met verblijf landelijk	305	186	436	436	436	436
PGB Wmo	72	98	98	98	98	98
PGB Jeugd	47	71	71	71	71	71
Beschermd wonen (Wmo)	30	34	31	31	31	31
Jeugdbescherming	627	717	647	647	647	647
Coördinatie en beleid Wmo	0	0	161	161	161	161
Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	108	108	108	108
Totaal saldo	18.660	19.491	19.703	18.580	18.725	18.561

Per begroting 2025 wordt er gebruik gemaakt van een nieuwe indeling van de taakvelden. De cijfers van 'rekening 2023' en 'raming 2024' zijn aangepast naar deze nieuwe taakvelden.

De taakvelden van voorgaande jaren zijn niet één op één over te nemen naar het nieuwe taakveld, daarom is voor deze optie gekozen.

Toelichting

Op het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie zijn de verschillen ten opzichte van de jaren 2023 en 2024 voor de baten en lasten het effect van de Specifieke uitkering opvang vluchtelingen Oekraïners en de verantwoording van de kosten. In de jaren 2025 en verder is daar nog geen rekening mee gehouden. De baten hebben betrekking op de SPUK inburgering en De Brede SPUK.

Taakveld Toegang en eerstelijnsvoorziening heeft betrekking op de inzet van het sociaal team. De taakvelden Inkomensregelingen en Arbeidsparticipatie zijn gebaseerd op de meerjarenbegroting van de uitvoeringsorganisatie BBS.

Taakveld WSW en beschut werk is geraamd op basis van de meerjarenbegroting RWA/Amfors.

De raming op het taakveld Huishoudelijke hulp is gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling in 2023 en aangepast aan de afspraken in het kader van de toepassen van reële tarieven. In de kadernota is deze ontwikkeling opgenomen. Bij het taakveld Hulpmiddelen en diensten zien we in meerjarenperspectief een stijging van de baten. Met ingang van 2026 wordt de maximering van de eigen bijdrage losgelaten en verwachten we een hogere eigen bijdrage. Dit beleid was vorig jaar al in de meerjarenbegroting meegenomen.

De taakvelden Begeleiding en Dagbesteding Wmo zijn geraamd op basis van de werkelijke ontwikkeling in 2023.

De taakvelden die betrekking hebben op Jeugd zijn gebaseerd op de ontwikkeling van de zorgkosten Jeugd 2023 waarvan de effecten ook in de kadernota zijn meegenomen. De daling in meerjarenperspectief heeft betrekking op enerzijds de taakstellende bezuiniging van het Rijk en de veranderopgave die aan de nieuwe zorgaanbieder MetMaya is meegegeven.

De taakvelden Coördinatie en beleid Wmo en Jeugd zijn nieuw met ingang van 2025. Deze kosten waren vorige jaren opgenomen onder het taakveld Samenkracht en burgerparticipatie.

2.7 Volksgezondheid en milieu

(Taakveld Volksgezondheid valt onder de commissie Samenleving, portefeuillehouder P. van Asselt. De taakvelden Riolering, Afval, en Begraafplaatsen en crematoria horen bij de commissie Ruimte, portefeuillehouder W. de Jong. Begraafbeleid behoort bij B. Koelewijn.)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente heeft oog voor de gezondheid van haar inwoners, iedereen moet optimale kansen op gezondheid hebben en de gezondheidsverschillen moeten kleiner worden. Daarnaast streeft de gemeente naar een duurzame en leefbare gemeente.

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Context en achtergrond

Volksgezondheid

Tot dit taakveld behoren maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen.

De ruimte die gemeenten hebben om eigen gezondheidsbeleid te voeren, wordt bepaald door wettelijke en financiële kaders. De Wet Publieke Gezondheid is het belangrijkste wettelijke kader. Op basis van deze wet is de gemeente verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg. Publieke gezondheidszorg richt zich op de zorg voor de gezondheid van de hele samenleving en voor risicogroepen. Het is de taak om de gezondheid van de inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. Daarmee vult het de reguliere zorg aan, die vooral gericht is op genezing en verzorging van individuele patiënten op het moment dat hun gezondheid al geschaad is. Een groot gedeelte van de taken op het gebied van gezondheid is wettelijk vastgelegd, met weinig beleidsvrijheid voor de gemeente. De [GGDrU](#) is daarbij de belangrijkste uitvoerder. Het betreft de volgende taken:

- gezondheidsbevordering algemeen
- jeugdgezondheidszorg
- preventieve ouderengezondheidszorg
- infectieziektebestrijding

Naast de [Wpg](#) heeft de gemeente ook te maken met de landelijke nota gezondheidsbeleid. De landelijke speerpunten bieden aangrijpingspunten voor gemeenten om effectiever beleid te voeren. Tot slot hebben we als gemeente te maken met het Nationaal preventieakkoord. Voor de komende jaren wordt vanuit dit akkoord ingezet op de thema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik. Deze thema's en het thema drugs zijn ook meegenomen in ons lokaal preventieakkoord. Het zijn de thema's die leiden tot een groot gezondheidsverlies en die een hoge ziektelast veroorzaken.

In 2023 is het [IZA](#) en het [GALA](#) gesloten. Zorgverzekeraars, de [VNG](#) en het Ministerie van [VWS](#) hebben uitgesproken dat er een verschuiving moet plaatsvinden van zorg naar preventie. Het doel hiervan is om de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Als gemeenten zijn we een belangrijke partner in deze akkoorden.

Wat we als gemeente verder willen bereiken op het gebied van gezondheid, staat beschreven in het Integraal Beleidskader Sociaal Domein. Het lokale plan van aanpak voor het [GALA](#) vormt daar een aanvulling op.

Riolering, Afval en Milieubeheer

De gemeente vergunt bedrijfsvestigingen en bewaakt de milieubelasting door bedrijven, zorgt voor gescheiden inzameling van huishoudelijk afval, streeft naar energiebesparing, stimuleert waar mogelijk duurzaam bouwen, houdt een goede riolering in stand en geeft voorlichting aan burgers en bedrijven. Voor de uitvoering van het beleid maakt de gemeente gebruik van aanwezige wet- en regelgeving waaronder de Wet milieubeheer. Daarnaast komt vanuit het Klimaatakkoord en rijks gelden (Klimaatakkoord, Energiearmoede, Isolatieaanpak) een aantal verplichtingen op de gemeente af, dit maakt deel uit van de landelijke energietransitie.

Begraafplaatsen en crematoria

Gemeente Bunschoten bezit twee begraafplaatsen en geen crematoria. Memento Mori is de oudste begraafplaats die in 1908 in gebruik is genomen. Een deel van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats de Akker is in 2005 in gebruik genomen. Deze begraafplaats is gelegen aan de rand van de polder en heeft een moderne en parkachtige uitstraling. Naast reguliere graven is een ruimte voor islamitische graven, een urnenkelder en een ruimte om as uit te strooien na een crematie.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 *'Bouwen aan de toekomst'*
- Integraal beleidskader Sociaal domein 2024 - 2027 *'Samen verder'*
- Plan van aanpak GALA 2024 - 2026
- Actieplan preventie alcohol en drugs onder jongeren 2022 – 2025
- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2013 - 2023
- Baggerplan Bunschoten 2024 – 2033 (nog niet vastgesteld)
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Verbreed Basis Rioleringsplan 2019 - 2024
- Afvalstoffenverordening gemeente Bunschoten
- DVO ROVA gemeente Bunschoten
- Nota Integrale handhaving 2023 - 2027
- DVO RUD gemeente Bunschoten
- Plan van Aanpak diffuse bronnen 2007
- Quick Scan Wateroverlast Bunschoten Spakenburg oktober 2007
- Parapluplan *'Samen naar een duurzame afvalwaterketen'* 2014
- Nota Bodembeheer (inclusief bodemkwaliteitskaarten en PFAS)
- DVO energieloket
- Transitievisie Warmte met isolatieprogramma Bunschoten 2024 - 2027
- Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit
- Regionale Energie Strategie
- Begraafplaats beheerplan gemeente Bunschoten 2015 – 2025

Taakveld Volksgezondheid

Wat willen we bereiken?

- We willen een gezonde en actieve leefstijl voor iedereen bereiken, waarbij we de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners bevorderen. Een evenwichtige combinatie van beweging, gezonde voeding en mentaal welzijn is belangrijk voor een gezond leven. Door middel van bewustwording, educatie en toegang tot de juiste hulpmiddelen, streven we ernaar dat iedereen in staat is om een actieve en gezonde leefstijl te leiden.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het IZA en GALA.
- Uitvoering geven aan het actieplan preventie alcohol en drugs onder jongeren, waaronder het vergroten van bewustwording van de gevaren van alcoholgebruik bij minderjarigen.
- Inzet op een rookvrije generatie door bewustwordingscampagnes, rookvrije gebieden in de openbare ruimte, stimuleren van particulieren om eigen grond rookvrij te maken en inwoners te informeren over de beschikbare hulp bij het stoppen met roken.
- Continuering van JOGG en het stimuleren van gezonde kantines/ clubhuizen bij sportverenigingen.
- Zie voor het bevorderen van sport en bewegen het Taakveld Sportbeleid en activering (blz. 53).

Indicatoren Volksgezondheid

De indicatoren uit het beleidskader sociaal domein worden in de nieuwsbrief sociaal domein en bij de evaluatie van het beleidskader gepubliceerd.

Taakveld Riolering

Wat willen we bereiken?

- Een optimaal functionerend rioleringsstelsel.
- Het rioolstelsel en de omgeving is voor zover mogelijk klimaat adaptief ingericht. Dat wil zeggen dat bij vervanging van het stelsel en de inrichting van de openbare ruimte er rekening is gehouden met klimaatontwikkelingen.
- De riool hoofdgemalen zijn veilig en schoon, voldoen aan de huidige wettelijke eisen en functioneren optimaal.
- Voor de gemeentelijke rioolleidingen op particulier terrein zijn zakelijke rechten gevestigd.
- Doelmatig rioolbeheer is uitgevoerd zoals in het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP 2022-2026 is aangegeven.
- Bewoners zijn zich bewust van het gebruik van de riolering en zijn meer betrokken bij het klimaat adaptief inrichten van de openbare ruimte in de gemeente en de particuliere terreinen. Hiervoor is gebruik gemaakt van de regeling waarin een financiële bijdrage voor de aanleg van een “groen” dak geregeld is. Ook is de regeling waarbij een financiële bijdrage wordt geleverd voor het afkoppelen van particulier terrein vastgesteld.

Wat gaan we er voor doen?

- De hoofdriolen worden volgens de methode van risico gestuurd beheer gereinigd en geïnspecteerd. Hierbij worden de relatief jonge, minder cruciale rioolstrengen minder vaak geïnspecteerd ten opzichte van de oudere rioolstrengen met een transportfunctie.
- Enkele rioolstrengen worden vervangen of worden gerenoveerd door middel van relining. Relining is een renovatietechniek waarbij een nieuwe binnenvoering in een bestaande rioolbuis wordt aangebracht om deze te herstellen en te versterken.
- Het gemalenonderhoud wordt uitbesteed en uitgevoerd conform de daaraan gestelde normen en eisen.
- De voorbereidingen voor het project “herinrichting Oranjebuurt” gaan van start.
- Actualiseren van het basis rioleringsplan.
- Met het waterschap Vallei en Veluwe en het Platform Water Vallei en Eem de watergangen schoon maken en zo optimaal mogelijk inrichten.
- Bewoners stimuleren met een bijdrage om platte daken te voorzien van vegetatie (groen dak).
- Bewoners stimuleren met een bijdrage voor het ontlasten van het rioolstelsel, zowel in de vorm van afkoppelen als het ontstenen van particuliere grond.
- Bewoners informeren over het juiste gebruik van de riolering en bewust maken van de verandering van het klimaat en de invloed daarvan op de leefomgeving.

Taakveld Afval

Wat willen we bereiken?

- Een schone gemeente en een functionele grondstoffen- en restafvalinzameling.
- Op effectieve en efficiënte wijze continueren van het systeem van nascheiding.

Wat gaan we er voor doen?

- Naar aanleiding van de eerdere evaluatie van het systeem van nascheiding de verbeterpunten verder uitwerken en invoeren, aandachtspunt daarbij is het verminderen van de vervuiling van het GFT door inzet van voorlopers, controles en handhaving.
- Samen met de AVU en ROVA werken aan het terugdringen van afval en het bevorderen van het hergebruik van grondstoffen.

Taakveld Milieubeheer

Wat willen we bereiken?

- Het behouden en zo mogelijk verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit in Bunschoten, waarbij de milieutaken op adequaat niveau zijn. Om de milieudoelstellingen te bereiken kunnen onder andere juridische (regelgeving, convenanten) en economische (subsidie/belasting) middelen ingezet worden. De gemeente werkt lokaal en in regieverband aan de energietransitie, daarbij is participatie van groot belang. De mogelijkheden voor het verbeteren van een duurzame leefomgevingskwaliteit worden gezocht aan de hand van twee centrale vragen:
  - Hoe moet de ruimte, bedrijvigheid, samenleving en overheidsorganisatie zich vanuit een 'duurzaamheids- en leefbaarheidsbril' ontwikkelen?
  - Welke bijdrage kunnen de Bunschotense gebieden, bedrijven, burgers en overheidsorganen leveren aan het realiseren van een duurzame leefomgevingskwaliteit?

Wat gaan we er voor doen?

- Met betrokken partijen invulling geven aan actuele onderwerpen op het gebied van leefbaarheid, zoals afvalinzameling en -scheiding, het besparen van energie in en het isoleren van de gebouwde omgeving en het opwekken van duurzame energie.
- Integraliteit met betrekking tot het onderwerp klimaatadaptatie verder vormgeven.
- Uitvoeren van de nieuwe bodemtaken in de Omgevingswet met daarbij de overgang van de bevoegd gezag rol van provincie naar gemeente.
- Uitwerken en implementeren van de Omgevingswet op het gebied van milieu en duurzaamheid in bijvoorbeeld Omgevingsplan of programma's.
- In het kader van de Omgevingswet samenwerken met RUD.
- Integraal samenwerken met handhavers in de gemeentelijke organisatie en daarbuiten (bijvoorbeeld het Waterschap in het discrepantieproject), vanuit het vastgestelde Vergunningen, Toezicht en Handhavingsbeleid.
- De informatieplicht energiebesparing implementeren door voorlichting richting bedrijven en het overdragen van het toezicht aan de RUD.
- Het uitvoeren van het toezicht en waar nodig de handhaving op de Label C-plicht voor kantoren.
- Vanuit de RES werkt de gemeente regionaal samen aan onderzoek naar grootschalige opwek van elektriciteit, regionale warmtebronnen en oplossingsrichtingen voor netcongestie. De potentie van zonne-energie langs de A1 wordt onderzocht samen met Rijkswaterstaat en aangrenzende gemeenten.
- Vanuit het lokale Afwegingskader grootschalige duurzame elektriciteit onderzoekt de gemeente de potentie van zonne-energie op grootschalige daken en hoe dit kan worden gestimuleerd in combinatie met oplossingsrichtingen voor netcongestie.
- Vanuit de Transitievisie Warmte is het Isolatieprogramma Bunschoten 2024-2027 opgesteld. In de komende jaren wordt ingezet op verschillende doelgroepen: slechte labels (D, E, F, G), huishoudens met energiearmoede, doe-het-zelf, monumenten en VvE's.
- Het soortenmanagementplan wordt ter vaststelling voorgelegd aan de raad en verder uitgewerkt binnen verschillende beleidsvelden.
- Energiebesparende maatregelen worden aangeboden aan huishoudens in energiearmoede, zoals de witgoedregeling.
- Voorlichting over verduurzaming gericht op woningen vindt plaats via het energieloket, vrijwillige energiecoaches, de gemeentewebsite en verschillende verduurzamingsacties.
- Een inspiratiegids met duurzaamheidsmogelijkheden voor kleine tot grote ruimtelijke plannen is in ontwikkeling.
- Voor duurzame mobiliteit werken we aan het verder verdichten van een netwerk van openbare laadpunten. Ook is er een locatie voor snelladen in ontwikkeling bij De Kronkels. De ontwikkelingen rond slim laden worden gevolgd.
- Het omgaan met/ dan wel verminderen van netcongestie (filevorming op het stroomnet).
- Voor het verduurzamen van onze bedrijventerreinen zijn twee duurzaamheidsadviseurs ingezet. Daarnaast lopen diverse projecten als onderzoek naar energiehub's en restwarmte al dan niet in samenwerking met de provincie en Stedin. Doel van deze projecten is het omgaan/verminderen van netcongestie en het verduurzamen van bedrijven.

Taakveld Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

- Nette begraafplaatsen en begrafenissen, waarbij orde, respect, rust en netheid de belangrijkste uitgangspunten zijn.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoering geven aan het reguliere begraafbeleid.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaatsen op een hoog onderhoudsniveau.
- Het ruimen van graven op begraafplaats Memento Mori.
- Het voorbereiden van de werkzaamheden voor de herinrichting, inclusief de aanleg van drainage, van het vrijkomende grafveld (deelfase 3) op begraafplaats Memento Mori.
- Het actualiseren van het beheerplan voor de begraafplaatsen voor de planperiode van 2026-2035.

Verbonden partijen Volksgezondheid en milieu

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht

De GGDrU beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de gemeenten in het werkgebied. Zij doet dit door de risico's voor gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van de inwoners te bevorderen. Ook als er incidenten uitbreken in de regio zorgt de GGDrU voor snelle hulpverlening, in samenwerking met de VRU.

Afvalverwijdering Utrecht

De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht.

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht

De RUD Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en 11 andere gemeenten waaronder Bunschoten. De manier waarop de RUD en haar opdrachtgevers samenwerken en de verdeling van taken en bevoegdheden zijn vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. De vergunningverleners en toezichthouders werken aan een schoon milieu, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.

N.V. ROVA Holding

De ROVA zamelt de huishoudelijke afvalstoffen in, in de gemeente Bunschoten.

Vitens N.V.

Vitens NV heeft als missie een duurzame, efficiënte en effectieve watervoorziening binnen het voorzieningsgebied van de aangesloten bedrijven, voor de verschillende deelmarkten en doeleinden van waterverbruik, volgens de hoogste standaards op het gebied van kwaliteit, gezondheid en beschikbaarheid, gebaseerd op een integraal beheerde en duurzaam ingerichte waterketen.

Indicatoren Volksgezondheid en milieu

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2022	Nederland 2022
Omvang huishoudelijk restafval	KG per inwoner	<u>CBS</u>	36,5 (2021)	163,6 (2021)
Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	20,5	41,3

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid en milieu

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028
Lasten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.244	1.286	1.455	1.411	1.319	1.319
Riolering	1.745	1.927	2.022	2.042	2.035	1.972
Afval	2.863	3.072	3.179	3.158	3.157	3.156
Milieubeheer	966	1.386	1.444	1.074	1.091	1.092
Begraafplaatsen en crematoria	397	513	497	502	502	502
Totaal lasten	7.214	8.185	8.596	8.187	8.105	8.041
Baten programmaonderdeel						
Volksgezondheid	154	135	135	91	0	0
Riolering	1.828	1.888	1.938	1.938	1.938	1.938
Afval	2.857	3.066	3.206	3.246	3.286	3.326
Milieubeheer	216	414	393	0	0	0
Begraafplaatsen en crematoria	421	445	473	473	473	473
Totaal baten	5.476	5.948	6.145	5.748	5.697	5.737
Saldo programmaonderdeel						
Volksgezondheid	1.090	1.151	1.319	1.319	1.319	1.319
Riolering	-83	39	84	104	97	34
Afval	6	7	-27	-88	-128	-170
Milieubeheer	750	972	1.051	1.074	1.091	1.092
Begraafplaatsen en crematoria	-24	69	23	29	29	28
Totaal saldo	1.739	2.237	2.451	2.438	2.408	2.304

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)	2025	2026	2027	2028
Verv. mech. en elect. Install. Pompputten drukriol.	-	-	-	235.000
Afsluiten duikers	16.500	16.500	16.500	16.500
Vervanging actualisering gemeentelijk Rioleringsplan	25.000	-	-	-
Vervanging actualisering basis Rioleringsplan	22.500	-	-	-
Vervanging/renovatie riolering 2022 e.v.	363.700	439.000	691.000	-
Vervangen gemalen	-	-	85.500	-
Riolering klimaat stresstest, <u>BRP</u> en <u>GRP</u>	37.000	-	-	-
Kast, elektr. en mechanisch deel hoofdgemalen	-	-	58.000	-
Aanbiedstation huisvesting en slagboom	-	-	-	10.000
Afvalbakken hondenpoep	-	-	19.000	-
Stuw Edisonweg	-	5.000	-	-
Aanpassing watergangen	50.000	-	-	-
Overstort Gerbrandysingel, Sluisweg, Eemdijk	-	-	-	3.000
Haarbrug N+Z, Zev.huiz.str. 285 hoofgem. elektr.mech.	-	-	-	132.038
Afkoppelen Oranjebuurt en alg. verv. leidingen	-	-	-	1.065.461
Verv. nota milieubeleid (2015)	20.000	-	-	-
Investeren in duurzaamheid	21.000	-	-	-
Herinr. en drainage deelfase 3 Memento Mori	250.000	-	-	-
Totaal	805.700	460.500	870.000	1.461.999

Toelichting

De lasten op het taakveld Volksgezondheid zijn geraamd op basis van de meerjarenbegroting van de GGDrU en voor de jaren 2025 en 2026 op basis van De Brede SPUK. Deze bijdrage van het Rijk is budgettair neutraal verwerkt in de netto lasten van dit taakveld.

De voor- en nadelige saldi van afval, riolering en begraven worden verrekend met de betreffende egalisereserves. De baten zijn geraamd op basis van de besluiten bij de kadernota, waarbij voor de rioolrechten een korting van 5% is toegepast. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de paragraaf Lokale heffingen.

De lasten op het taakveld milieu zijn geraamd onder andere op basis van de meerjarenbegroting van de RUD en de ontvangen specifieke uitkering CDOKE die is bestemd voor de dekking van de uitvoeringskosten duurzaamheid. Die is bij de baten/lasten alleen nog voor 2025 geraamd, omdat nog niet zeker is of de regeling wordt verlengd.

2.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(Commissie Ruimte, portefeuillehouders W. de Jong en R.J. Beukers)

Omschrijving programma (missie)

De gemeente Bunschoten kenmerkt zich als een 'eiland in de groene zee'. Ingezet wordt op het behoud van het open landschap rondom Bunschoten. Bunschoten wil voldoende ruimte houden voor opvang van de eigen bevolking en de ontwikkeling van de plaatselijke werkgelegenheid. Gestreefd wordt naar handhaving en versterking van de bestaande kenmerken en kwaliteiten: kleinschaligheid, cultuurhistorie, rust en natuur en de ligging aan het water.

Het beleid streeft naar een zodanige inrichting van de gemeente dat voldoende ruimte bestaat voor wonen, werken en voorzieningen. Samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties wordt er gewerkt aan een vitale gemeente, waar het aantrekkelijk is om in te wonen, werken en recreëren.

Bij deze inspanningen wordt nadrukkelijker samengewerkt op regionaal niveau, onder andere met regio Amersfoort, regio Foodvalley en de provincie Utrecht, voor de gemeente overschrijdende uitdagingen (strategische agenda regio Amersfoort, regionale energiestrategie, regio woondeal met het Rijk 2022-2030, regionale programmering wonen, [POVI](#), Ontwikkelbeeld 2030-2040, meer verbinden woon- en zorgthema's etc).

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

- Ruimte en leefomgeving
- Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Context en achtergrond

Ruimte en leefomgeving

De rijksoverheid werkt sinds een geruim aantal jaren aan een wetgevingstraject dat grote gevolgen heeft voor de wetgeving en werkwijze binnen het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, erfgoed, natuur en infrastructuur). De nieuwe Omgevingswet, die een groot aantal bestaande wetten en uitvoeringsregelingen ([AMvB's](#) en ministeriële regelingen) vervangt, is na diverse vertragingen op 1 januari 2024 in werking getreden. In navolging op de afgelopen jaren wordt in 2025 verder gewerkt aan de implementatie van de Omgevingswet in de organisatie. Activiteiten na de inwerkingtreding zijn onder meer het volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen en efficiënt leren werken met de nieuwe wetgeving en systematiek. Verder wordt gewerkt aan de kerninstrumenten, zoals de nieuwe omgevingsvisie, het omgevingsplan en aan de inzet op het automatiseringstraject (Digitale Stelsel Omgevingswet). Duidelijk is dat we er nog niet zijn bij de inwerkingtreding, maar dat er juist daarna nog veel inspanningen verricht moeten worden, onder meer om daadwerkelijk te komen tot een gemeente breed omgevingsplan. Net als in het afgelopen jaar blijft de gemeenteraad op een passende manier geïnformeerd en betrokken bij dit implementatietraject.

Eén van de belangrijke opgaven vanuit het coalitieakkoord betreft de woningbouwopgave. In het kader van dit programmaonderdeel van de begroting wordt werk gemaakt om deze ambitie zoveel mogelijk te realiseren. De gemeente kan hierin een belangrijke voorwaarde scheppende rol vervullen, maar uiteindelijk is de gemeente voor de bouw en realisatie van de woningen wel in sterke mate afhankelijk van een groot aantal partijen en factoren, zoals de marktomstandigheden, procedures etc.

Grondexploitatie

Voor dit taakveld gelden enkele algemene beleidsuitgangspunten. Ten behoeve van de uitgangspunten wordt aan diverse woningbouwprojecten (mee)gewerkt. Vanuit deze projecten worden woningen toegevoegd waarmee het inwoneraantal kan worden verhoogd. Door in de projecten te participeren en voorwaarden te stellen aan het woningbouwprogramma wordt voorzien in passende woonruimte voor de doelgroepen van het vastgestelde volkshuisvestingsbeleid. In regionaal verband wordt gewerkt vanuit de vastgestelde Regionale ruimtelijke visie Regio Amersfoort.

Wonen

Omgevingsprogramma wonen 2025-2029

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet per is de taakverdeling tussen de raad en het college veranderd. De raad heeft eind 2023 een gemeentelijke omgevingsvisie vastgesteld en het college stelt vervolgens de daaruit voortvloeiende omgevingsprogramma's vast, die een meer uitvoerend karakter hebben. In het eerste kwartaal 2025 stelt het college het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029 vast, na een participatietraject met verschillende doelgroepen en ook na bespreking van een opiniërend commissiestuk in de commissie ruimte eind 2024.

Het omgevingsprogramma wonen (ook wel volkshuisvestingsprogramma genoemd) wordt daarbij nadrukkelijker gekoppeld aan het sociale programma *Wmo/sociaal domein* met een paragraaf woonzorgvisie en een uitvoeringsagenda. Die lokale paragraaf woonzorgvisie is weer een uitvloeisel van een regionaal woonzorgvisie onderzoek regio Amersfoort, waarbij de provincie Utrecht optreedt als opdrachtgever van dit onderzoek, met als invalshoeken:

- de ouderenhuisvesting vanwege de toenemende vergrijzing
- de huisvesting van (meer) wettelijke urgentiedoelgroepen vanuit het programma Een thuis voor iedereen. Dit programma wordt tevens verankerd in de nieuwe Wet regie op de volkshuisvesting, welke naar alle waarschijnlijkheid per 1 juli 2025 in werking treedt. Deze nieuwe wet biedt het juridisch kader om de uitgangspunten uit de woondeal 2022-2030 te versterken, waarbij voor nieuwbouw 30% sociale huur en 67% betaalbare nieuwbouw (sociale huur, middenhuur en betaalbare koop) het uitgangspunt is bij de programmering van woningbouwplannen.

In de programmering van de woningbouwplannen over de jaren 2025-2029 wordt met deze uitgangspunten rekening gehouden. In vijf jaar tijd willen we 775 nieuwbouwwoningen realiseren (gemiddeld 155 per jaar). De eerste twee jaren proberen we aansluiting te vinden op het coalitieakkoord 2022-2026 (200 nieuwbouwwoningen per jaar) en met de huidige programmering lijkt dat op dit moment haalbaar. Bezwaar- en/of beroepsprocedures tegen dergelijke nieuwbouwplannen kunnen de bestaande programmering overigens wel (verder) vertragen.

Om meer te kunnen sturen op de woningbouwprogrammering en woonruimteverdeling naar verschillende doelgroepen, zal naar verwachting een groter beroep worden gedaan op het nieuwe en al beschikbare beleidsinstrumentarium voor de volkshuisvesting. Het instrumentarium dat we willen gebruiken, wordt in het omgevingsprogramma wonen 2025-2029 vastgelegd als toe te passen en/of te onderzoeken maatregel. Echter het ligt in de rede dat bij de daadwerkelijke implementatie van dit instrumentarium een raadsvoorstel en raadsbesluit nodig zal zijn om verdere vervolgstappen te kunnen zetten. Vanuit die insteek is de raad nog steeds nadrukkelijk aan zet om hier regie aan te geven.

Tenslotte zullen we nog moeten bekijken wat de nieuwe regering voor koers uitzet voor de woningbouwopgaven. Daarbij wordt verwacht dat voor een aantal te huisvesten doelgroepen wellicht andere uitgangspunten gaan gelden.

Doelgroepen

De belangrijkste doelgroepen voor huisvesting blijven de jeugd/starters en de senioren, maar er wordt een programma gerealiseerd voor alle doelgroepen. Ook komt er vanuit het Rijk meer aandacht voor urgente doelgroepen, zoals terugkeer uit maatschappelijke opvang, beschermd wonen en ook meer aandacht voor deugdelijke huisvesting arbeidsmigranten. Specifiek worden arbeidscontracten en huurcontracten van woningen daarbij uit elkaar getrokken.

Senioren en specifieke doelgroepen

Net als de vorige woonvisieperiode verwachten we dat we de komende jaren naast de klassieke nieuwbouw-methoden ook de meer creatieve nieuwbouwconcepten, zoals Knarhofjes, gespikkeld wonen, Tiny Houses en/of micro-wonen voor de verschillende doelgroepen blijven omarmen.

Starters en middeninkomens

Voor starters worden meer kansen gecreëerd, waarbij de inzet is om voor 67% nieuwbouw te realiseren in het segment sociale huur, middenhuur en betaalbare koop tot € 390.000,- (norm 2024). Ook mensen met een middeninkomen moeten hierdoor beter bediend worden. Naast de gemeente gaat ook de provincie hier nadrukkelijk op sturen op basis van regionale programmering voor Wonen (en werken) en de woondeal 2022-2030 als voorloper op de Wet versterken regie op de Volkshuisvesting.

Woondeal regio Amersfoort met het Rijk - periode 2022-2030

Er zijn vanaf 2022 heel veel tegenwind factoren ontstaan (hogere hypotheekrente, hogere bouwkosten, hogere energieprijzen, netcongestie etc.), waarbij de koopkracht is afgenomen, de bereidheid om te investeren in woningen onder druk staat en een versnelling in de woningbouw nog lastig te realiseren valt. Dit betreft overigens een landelijk probleem, waarin de gemeente niet alleen staat. Over de jaren 2023 en 2024 is inmiddels geconstateerd dat we lokaal, regionaal, provinciaal en landelijk de geplande aantallen nieuwbouw niet volledig kunnen waarmaken. Wat wel in positieve zin opvalt in de regio Amersfoort - maar ook lokaal voor Bunschoten, is dat we de programmering van 30% sociale huur en 50% betaalbare nieuwbouw in voldoende mate hebben kunnen realiseren over de jaren 2022 en 2023. Deze positieve trend willen we programmatisch doorzetten, waarbij we vanaf het jaar 2025 wel (moeten) koersen op 67% betaalbare nieuwbouw.

Huisvestingsverordening

De Huisvestingsverordening Bunschoten 2022-2025 loopt eind 2025 af. Het is de verwachting dat er een nieuwe Huisvestingsverordening 2026-2029 in het vierde kwartaal van 2025 moet worden vastgesteld door de raad (inwerkingtreding 1-1-2026), vanwege aanhoudende schaarste aan sociale huurwoningen en een grotere en bredere groep woningzoekenden voor dit segment woningen. Dit heeft ook te maken met het programma Een thuis voor iedereen en de Wet regie op de Volkshuisvesting. In 2024 wordt hier vanuit de regio Amersfoort al naar gekeken, met als streven om zoveel mogelijk regionaal gelijklopende tekst te hanteren in de nog wel lokale verordeningen. Dit moet ook betere monitoringscijfers opleveren vanuit Woningnet Eemvallei.

Prestatieafspraken met woningcorporaties en huurdersorganisaties

In 2025 worden de eerste stappen gezet om tot nieuwe prestatieafspraken te komen voor de periode 2025-2029. De prestatieafspraken worden naar verwachting breder van opzet dan de voorgaande periode, waarbij wonen als zorg nog meer met elkaar wordt verbonden en naast gemeente, corporatie en de huurdersbelangenorganisatie ook (woon-)zorgpartijen gaan aanschuiven voor een bijdrage aan deze afspraken. Het college stelt deze prestatieafspraken vast namens de gemeente Bunschoten. De raad wordt vervolgens geïnformeerd over de gemaakte afspraken, die een afspiegeling moeten zijn van de uitgangspunten zoals vastgelegd in het omgevingsprogramma wonen.

Bouwen

In het integrale handhavingsbeleid [VTH](#), wordt voorgeschreven dat het handhavingsbeleid jaarlijks in een uitvoeringsprogramma moet worden uitgewerkt. Daarin staat waaraan de beschikbare capaciteit wordt besteed. Deze verdeling is gebaseerd op wettelijke vereisten, het lokale handhavingsbeleid en de risicoanalyse die jaarlijks wordt uitgevoerd. De verantwoording hiervan gebeurt door middel van een jaarlijkse evaluatie en bijstelling van de beleids- en uitvoeringscyclus (De big-8-cyclus).

Het uitgangspunt voor het bepalen van de hoogte van de leges is dat de leges kostendekkend moeten zijn. De leges van de omgevingsvergunning vormen de belangrijkste inkomstenpost voor wat betreft de opbrengst van leges. Het promillage van de bouwleges wordt jaarlijks door de raad vastgesteld.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet trad ook de Wet Kwaliteitsborging in werking, nu alleen nog voor nieuwbouw, bestaande bouw is uitgesteld tot in ieder geval 1 juli 2025. Deze wet zorgt ervoor dat het bouwtechnische toezicht op de reguliere nieuwbouwwoningen - vallend onder de categorie gevolgklasse 1 – stapsgewijs overgaat van de gemeente naar de particuliere sector.

De bouwers/ontwikkelaars moeten hiertoe een particulier toets orgaan inhuren om de kwaliteit van de nieuwbouw van dit type woningen te borgen. De verwachting is dat dit ook een impact heeft op de legesopbrengsten. We bewaken deze ontwikkeling en evalueren twee jaar na de inwerkingtreding van voorgaande wetten of de legestarieven verdere bijstelling behoeven.

In de tussentijd schuiven de taken op van toetsen naar handhaven door deze wettelijke ontwikkelingen.

Meldpunt voor huurders

Per 1 juli 2024 is de Wet betaalbare huur in werking getreden net als de Wet vaste huurcontracten. De wetten liggen in het verlengde van de Wet goed verhuurderschap welke per 1 juli 2023 in werking is getreden. Deze wetten zijn in samenhang bedoeld om de huurder beter te beschermen tegen misstanden bij huurwoningen door verhuurders, wat in tijden van woning schaarste meer voorkomt. Verhuurders daarentegen worden uitgedaagd zich netjes en volgens de geldende de regels te gedragen richting hun huurders (geen discriminatie, geen intimidatie, beperkte servicekosten, schriftelijke huurcontracten, voldoende informeren etc). Met de wet betaalbare huur is er daarnaast een huurprijscheck geïntroduceerd, waarmee huurders kunnen checken of ze niet te veel huur betalen. Omgekeerd moeten verhuurders gaan werken met vaste huurcontracten en met een woningwaarderingssysteem met een puntentelling waaruit blijkt dat men een redelijke huur in rekening brengt. Dit geldt overigens voor sociale huur tot € 880,- (tot en met 143 punten; norm 2024) en middenhuur tot €1.123,- (tot en met 186 punten; norm 2024). Voor particuliere huur in het duurdere segment geldt geen afgebakende huurprijsbescherming.

Handhaving huisvesting arbeidsmigranten

In het coalitieakkoord 2022-2026 'bouwen aan de toekomst' is opgenomen dat de huisvesting van arbeidsmigranten goed geregeld moet worden. Daarbij wordt vastgehouden aan maximaal vier personen buiten het verband van een huishouden per reguliere woning. Het faciliteren van huisvesting is een gemeentelijke taak. Vanaf februari 2024 zijn er twee centrale voorzieningen voor de huisvesting van arbeidsmigranten in gebruik genomen en is voor een derde voorziening een omgevingsvergunning verleend. Nu er voldoende alternatieve woonruimte beschikbaar is, zal er bij het niet naleven van de wet-/ en regelgeving actief tot handhavend optreden worden overgegaan. Een plan van aanpak wordt momenteel uitgewerkt.

Kaderstellende beleidsnota's

- Coalitieakkoord 2022 - 2026 'Bouwen aan de toekomst'
- Toekomstvisie 2025 'Gemeente Bunschoten zijn we samen!'
- Omgevingsvisie 2040
- Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021
- Omgevingsvisie Provincie Utrecht 2021
- Regionale Ruimtelijke Structuurvisie
- Masterplan Rengerswetering 2007
- Stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 4 2020
- Voorlopig ontwerp stedenbouwkundig plan Rengerswetering eiland 5, 6 en 7
- Stedenbouwkundig en beeldambitieplan Rengerswetering eiland 5 2023
- Woonvisie Bunschoten 2020 – 2025
- Huisvestingsverordening 2022 – 2025
- Prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersbelangenorganisaties 2022 – 2025
- Woondeal regio Amersfoort 2022 - 2030
- Bouwbesluit
- Welstandsnota gemeente Bunschoten 2017
- Bouwverordening
- Bestemmingsplannen
- Erfgoednota 2012

Taakveld Ruimte en leefomgeving

Wat willen we bereiken?

- Werken conform de omgevingswet.
- Realiseren van de doelstellingen uit de toekomstvisie 2025 wat betreft het werkveld ruimtelijke ordening en de Omgevingsvisie Bunschoten 2040.
- Opstellen van een nota van uitgangspunten Omgevingsplan.
- Regievoeren op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bunschoten.
- Uitbreiden van de kern Eemdijk.
- Streven naar het behoud van de kernkwaliteiten van het buitengebied, waarbij de agrariërs worden gestimuleerd mee te denken over de bijdrage die zij kunnen leveren aan het realiseren van maatschappelijke doelen. Er wordt agrariërs ondersteuning gegeven bij gesprekken tussen diverse partijen om agrarische mogelijkheden en/of nevenactiviteiten te onderzoeken.

Wat gaan we er voor doen?

- Werken aan het raamwerk en de kerninstrumenten van de nieuwe omgevingswet (omgevingsvisie en omgevingsplan).
- Volgen van verdiepingscursussen en ervaring opdoen met het werken volgens de nieuwe omgevingswet.
- Opdoen van ervaring met het Digitale Stelsel Omgevingswet.
- Geven van uitvoering aan het masterplan Rengerswetering, door het opstellen van verkavelingsplannen en uitwerkingsplannen.
- Geven van uitvoering aan het diverse projecten, zoals Tiny Houses, de uitgifte van de schoollocaties en andere inbreidingslocaties.
- Faciliteren (waar nodig) bij de overige in het uitvoeringsprogramma opgenomen (woningbouw)projecten.
- Toetsen, adviseren en begeleiden over ruimtelijke plannen.
- Toepassen van het vastgestelde grondbeleid.
- Voeren van actief grondbeleid indien noodzakelijk en gebruik maken van de instrumenten uit de Wet voorkeursrecht gemeenten en de Onteigeningswet.
- Begeleiden van overige plannen procedureel en projectmatig (onder meer vergunningverlening en contractvorming met betrekking tot kostenverhaal en dergelijke).
- Zorgvuldig procedureel begeleiden en faciliteren van de plannen met betrekking tot uitbreiding van Eemdijk.

Taakveld Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)

Binnen de gemeente is een aantal projecten in uitvoering die betrekking hebben op de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. Het gaat zowel om enkele grote ruimtelijke uitbreidingsplannen (woningbouw en bedrijfsterrein) als om enkele kleinere in ontwikkeling te nemen inbreidingslocaties.

Rengerswetering

Eén van de meest omvangrijke woningbouwprojecten in Bunschoten betreft Rengerswetering. In navolging op de eerste drie eilanden wordt in 2025 het vierde centrale parkeiland afgerond. De focus ligt op het afronden van de inrichting van het openbare gebied.

De realisatie van eiland 5 wordt vervolgd. Zo wordt er in 2025 volop gebouwd aan de eerste fase en is het plan om de tweede fase in verkoop te brengen. Zodra de bebouwing wordt opgeleverd wordt ook gestart met het woonrijp maken. De uitwerking van eiland 6 krijgt ook een vervolg. Aan de hand van het nog vast te stellen stedenbouwkundig- en beeldambitieplan zal het bouwrijp maken worden voorbereid en waar mogelijk van start gaan.

Project Tiny Houses

Samen met woningstichting [G&O](#) wordt gewerkt aan de realisatie van 16 Tiny Houses binnen de gemeente. Hiervoor is tussen beide partijen een intentieovereenkomst ondertekend. De beoogde locatie voor deze woningen is de groenstrook achter de woningen aan de Frits de Zwerver, waar ter financiering van dit project 15 grondgebonden woningen worden gerealiseerd. Afhankelijk van procedures is het streven dat de bebouwing in 2025 wordt gerealiseerd. Voor de start van de bouw wordt het gebied bouwrijp gemaakt. De contactdocumenten hiervoor zijn al opgesteld.

Diverse inbreidingslocaties

Binnen de gemeente wordt her en der nog met initiatiefnemers gewerkt aan inbreidingslocaties waar (zorg-)woningen of appartementen gerealiseerd kunnen worden. We hopen dat er een aantal initiatieven in 2025 in uitvoering worden genomen.

Herontwikkeling schoollocaties

Op de voormalige schoollocatie Vivaldiweg 1, welke gemeentelijk eigendom is, willen wij samen met Woningcorporatie G&O na sloop van de school woningbouw realiseren. De verkoop en daaropvolgende ontwikkeling van de schoollocatie draagt bij aan de nakoming van de prestatieafspraken tussen de gemeente en woningcorporatie G&O. Bij de herontwikkeling van deze locatie willen wij inzetten op doorstroming, waarbij ook aandacht is voor een juiste balans van woningtypen in relatie tot de Woonvisie. Hierover maken wij nadere afspraken met de woningcorporatie.

In en om het gebouw van de voormalige Calvijnschool worden sinds maart 2022 bijna 70 Oekraïners opgevangen. Bij deze programmabegroting is de uitwerking van de motie Onderwijshuisvesting Oostwende om deze locatie zo mogelijk in te zetten voor de uitbreidingsbehoefte van het Oostwende opgenomen.

Het huidig gebouw van Het Talent komt begin 2025 beschikbaar. Het voorstel is dit gebouw in te zetten worden voor de tijdelijke huisvesting van het Oostwende. Ook kan het gebouw tijdelijk onderdak bieden aan groepen van De Vlucht en 't Kruisrak als dit nodig is voor de bouw van extra lokalen. Ondertussen kunnen er plannen ontwikkeld worden voor herontwikkeling.

Voor het gebouw aan het Vogelpad 1 (voormalig schoolgebouw van 't Kruisrak dat nu gebruikt wordt door o.a. de Peuterhof (CKCB)) zijn als gevolg van de aangenomen motie van de raad in juni 2023 onze inspanningen gericht om het gebouw vrij te spelen voor herontwikkeling. Bij de besluitvorming over het IHP 2024 – 2027 heeft de raad de motie Onderwijshuisvesting Vogelpad 1 aangenomen. Bij deze programmabegroting is de uitwerking hiervan opgenomen. Het voorstel is het gebouw Vogelpad 1 voorlopig in te zetten als tijdelijke huisvesting voor de uitbreidingsbehoefte van 't Kruisrak. De in de programmabegroting opgenomen investering voor de uitbreiding en IKC-vorming van 't Kruisrak wordt met twee jaar doorgeschoven van 2025 naar 2027.

Uitbreiding Eemdijk-Oost

In 2024 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan vastgesteld. Er is echter beroep ingesteld bij de Raad van State. Na onherroepelijkheid van het bestemmingsplan zal de initiatiefnemer kunnen starten met de realisatie van het bouwplan.

Taakveld Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

- Voldoende woonmogelijkheden voor eigen inwoners, zowel in de huur- als de koopsector (specifiek voor starters en ouderen, maar ook voor bijzondere doelgroepen als mensen met een zorgbehoefte en met beperkingen).
- Een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling, dat wil zeggen meer kansen voor groepen die aangewezen zijn op betaalbare huisvesting, zowel in de huursector (woningzoekenden die niet kunnen kopen, urgenten en bijzondere doelgroepen) als in de koopsector (starters en oudere doorstromers/senioren).
- Bouwen volgens het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029 vooral voor eigen inwoners, maar ook deels voor de regionale behoefte.
- Naast Rengerswetering meer inbreidingslocaties voor een betere spreiding. Dit geldt vooral voor de sociale woningbouw, waarbij we kansen met eigen grondposities goed benutten.
- Voor ouderen moeten vooral geschikte locaties gevonden worden nabij voorzieningen. Het vinden van voldoende geschikte locaties voor nieuwbouwwoningen voor de verschillende doelgroepen wordt nog een hele uitdaging voor de gemeente, corporaties en overige initiatiefnemers.

Wat gaan we er voor doen?

- Uitvoeren van het nieuwe omgevingsprogramma wonen 2025-2029, inclusief de paragraaf woonzorgvisie met uitvoeringsagenda.
- Opstarten nieuwe meerjaren prestatieafspraken 2025-2029 tussen de gemeente Bunschoten, de corporatie G&O en huurdersbelangenorganisatie HGO en wellicht ook enige (woon)zorginstanties.
- Bewaken van het meldpunt voor huurders betreffende goed verhuurderschap. Wet goed verhuurderschap, Wet betaalbare huur, Wet vaste huurcontracten, aanpassing Huisvestingswet.
- Oppakken van initiatieven van (lokale) inwoners, ontwikkelaars en beleggers om te komen tot nieuwbouw en transformatie van niet-woningen tot woningen. Meer dan voorheen zal daarbij het accent op de betaalbaarheid van koopwoningen moeten liggen.
- Een verdiepingsslag maken met de provinciale Planmonitor woningen - meer kwaliteitscriteria (o.a. duurzaamheid, betaalbaarheid) naast de kwantiteitscriteria (aantallen woningen). Ook een dashboard opzetten vanuit de Provincie Utrecht om programmering en realisatie van sociale huur, middenhuur en betaalbare koop beter te kunnen monitoren (meerjarensamenhang tussen gerealiseerd en geprogrammeerd).
- Met enige regelmaat om tafel met projectleider woondeal regio Amersfoort en coördinator versnelling nieuwbouw wonen van de provincie Utrecht knelpunten en kansen voor meer betaalbare programmering sociale huur, middenhuur en betaalbare koop te bespreken.

Indicatoren Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Indicator	Eenheid	Bron	Bunschoten 2024	Nederland 2024
Gemiddelde <u>WOZ</u>-waarde woningen	1.000 euro	<u>CBS</u> - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	439	379
Nieuwbouwwoningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF-systeem Woningvoor- raad	13,4 (2023)	9,1 (2023)
Demografische druk	%	<u>CBS</u> - Statistiek Bevolking	72,8	70,4
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Euro	<u>COELO</u>	856,5	860 (2023)
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Euro	<u>COELO</u>	887,5	942 (2023)

Wat mag het kosten?

Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

(bedragen x € 1.000,-)

	Rekening 2023	Raming 2024	Raming 2025	Meerjarenraming 2026	Meerjarenraming 2027	Meerjarenraming 2028
Lasten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	353	425	468	453	453	453
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	1.882	3.065	8.428	5.933	5.816	5.890
Wonen en bouwen	985	1.269	1.274	1.272	1.271	1.259
Totaal lasten	3.219	4.758	10.169	7.657	7.540	7.602
Baten programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	67	683	25	25	25	25
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	2.839	3.065	8.428	6.080	5.963	6.038
Wonen en bouwen	773	1.547	686	686	686	686
Totaal baten	3.678	5.294	9.138	6.790	6.673	6.748
Saldo programmaonderdeel						
Ruimte en leefomgeving	286	-258	443	428	428	428
Grondexploitatie (niet- bedrijventerreinen)	-957	0	0	-147	-147	-147
Wonen en bouwen	212	-278	588	586	586	574
Totaal saldo	-459	-536	1.032	867	867	854

Investeringsen

(Bedragen x €1,-)

	2025	2026	2027	2028
Woonzorgvisie 2030-2035	-	-	-	50.000
Totaal	-	-	-	50.000

Toelichting

De raming op het taakveld Grondexploitatie is gebaseerd op de actualisering van meerjarenprognose grondexploitatie. Het verschil tussen de lasten en baten in meerjarenperspectief heeft betrekking op een storting in de reserve bovenplanse voorzieningen.

Bij de baten op het taakveld Wonen en bouwen komt voor het jaar 2024 een hoge raming naar voren. Dit heeft betrekking op bouwvergunningen die in 2023 nog zijn aangevraagd, maar in 2024 worden afgewikkeld. De raming voor 2025 en verder is gebaseerd op de verwachte inkomsten leges op basis van de nieuwe omgevingswet.

3. PARAGRAFEN

3.1 Lokale heffingen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf lokale heffingen is opgenomen in artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat tenminste de geraamde inkomsten, het beleid ten aanzien van de lokale heffingen, een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, een aanduiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Begroting versus jaarrekening

De belastingparagraaf in deze begroting is zo vormgegeven dat de uitwerking van de belastingparagraaf in de jaarrekening straks zoveel mogelijk overeenkomt. Dit is bevorderlijk voor de controlerende taak van de raad en verschaft een zo goed mogelijk inzicht. De verplichte onderdelen in deze paragraaf is uitgebreid met een “kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten”. Dit verschaft extra inzicht aan de raad hoe op begrotingsbasis omgegaan wordt met het kostendekkingsuitgangspunt en hoe dit zich straks vertaalt in de jaarrekening. Bij het overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen is slechts het algemene kader geschetst van de verschillende heffingen die geheven worden in deze gemeente. In de belastingparagraaf voor de jaarrekening worden deze heffingen ook nader voorzien van kengetallen, resultaten en een nadere analyse van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote bedragen.

Egalisatiereserves

De egalisatiereserves vormen een essentieel onderdeel van de kostendekking van de verschillende rechten. Egalisatiereserves hebben als voornaamste doel om grote tariefschommelingen te voorkomen. Ook kan een reserve worden opgebouwd om toekomstige vervangingsinvesteringen uit te bekostigen. Over de gewenste bandbreedte van deze reserves zijn nadere uitgangspunten geformuleerd. Aan de hand van deze uitgangspunten kan aan de hand van de stand van de egalisatiereserves worden bepaald hoe omgegaan moet worden met eventuele (extra) tariefmaatregelen om in een bepaalde termijn weer binnen de afgesproken bandbreedte te opereren. Dit kan zowel een verlaging als een verhoging van tarieven betreffen.

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus / Tricijn (GBLT)

Het GBLT te Zwolle voert de verschillende heffingen, inningen en de Wet Waardering Onroerende Zaken voor de gemeente Bunschoten uit. Een gemeentelijke regiefunctionaris bewaakt de financiële afspraken en prestatieafspraken in overleg met de belastingsamenwerking en zorgt ook voor de relevante informatie-uitwisseling. De gecombineerde aanslag gemeentelijke belastingen wordt bij deze samenwerking gebundeld met verschillende waterschapheffingen, waardoor er een optimaal heffings- en inningsproces ontstaat. Burgers en bedrijven worden door GBLT hierover geïnformeerd. Enige (veelal incidentele) heffingen voert de gemeente zelf nog uit. Het betreffen de roerende ruimtebelasting, leges, begrafenisrechten en incidentele marktgelden.

Belastingen en rechten	Primitieve begroting 2025	
<i>Belastingen:</i>		
Onroerendezaakbelastingen (GBLT)	€	5.760.000
Roerende-ruimtebelastingen (gemeente)	€	6.000
Forensenbelasting (GBLT)	€	8.000
Precariobelasting, algemeen (GBLT)	€	79.000
<i>Bestemmingsheffingen:</i>		
Rioolheffing (GBLT)	€	1.938.000
Afvalstoffenheffing (GBLT)	€	2.895.000
BIZ bijdrage Haarbrug Noord (GBLT)	€	21.000
Afdracht BIZ bijdrage Haarburg Noord (gemeente)	€	-20.000
<i>Rechten:</i>		
Begrafnisrechten (gemeente)	€	473.000
Marktgeden (GBLT heffingen jaarplaatsen, gemeente incidenteel)	€	68.000
Overige inkomsten markt - water/stroomverbruik (gemeente)	€	16.000
Afdracht promotiegeden markt (gemeente)	€	-9.000
Havengelden (GBLT heffingen jaarligplaatsen)	€	121.000
Leges algemene dienstverlening/burgerzaken (gemeente)	€	357.000
Afdracht Rijksleges (gemeente)	€	-136.000
Leges omgevingsvergunning/bouwen (gemeente)	€	655.000
Totaalopbrengst belastingen en rechten	€	12.232.000

Na afronding van het dienstjaar wordt, in de belastingparagraaf behorende bij de jaarrekening 2025, een nadere analyse gegeven van de behaalde opbrengsten in relatie tot de begrote opbrengsten.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

De gemeentelijke inkomsten bestaan slechts voor een beperkt deel uit eigen belastinginkomsten (belastingen en rechten). Het overgrote deel van de gemeentelijke inkomsten wordt gevormd door de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en door specifieke uitkeringen van de Rijksoverheid. De overige inkomsten van gemeenten zijn afkomstig uit onder andere bouwgrondexploitatie, beleggingen, huren, pacht, nutsbedrijven, handel en industrie.

Waarom zijn de eigen belastinginkomsten dan toch zo belangrijk?

- Door op lokaal niveau (de gemeenteraad) de afweging te maken welke voorzieningen tot stand worden gebracht en welke belastingheffing daarvoor nodig is, wordt een optimale democratische afweging gemaakt;
- Daarnaast kunnen eigen (belasting)inkomsten noodzakelijk zijn om de onvolkomenheden in de verdeling van de gelden uit het Gemeentefonds te kunnen opvangen;

In toenemende mate worden ook de taken van de Rijksoverheid overgedragen aan gemeenten. Bij de overdracht van de bijbehorende financiële middelen gaat het Rijk er in veel gevallen vanuit dat gemeenten de overgedragen taken efficiënter uit kunnen voeren dan het Rijk, zodat men op voorhand een zogenaamde efficiencykorting toepast op de bij de taak behorende geldstroom. Ook de kosten voor het opzetten van nieuwe taken wordt veelal niet, of slechts gedeeltelijk, door het Rijk gedragen. Een eigen lokaal belastinggebied is voor de lokale politiek dan een pré.

In de Gemeentewet is bepaald welke belastingen een gemeente mag heffen. Het is de gemeenteraad die besluit tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van een belasting door het vaststellen van een belastingverordening.

Bij de eigen belastinginkomsten van gemeenten kan onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal vormen:

- belastingen die dienen om kosten te verhalen op diegenen die deze kosten veroorzaken (leges en rechten);

- belastingen die dienen om inkomsten te genereren die vrij besteedbaar zijn en waarbij geen relatie wordt gelegd met gemaakte of te maken kosten (verschillende belastingen, waaronder de onroerendezaakbelastingen).

Beleid en verordeningen

De redactionele en technische wijzigingen van de belasting- en rechtenverordeningen 2025 worden in een afzonderlijk raadsvoorstel aangeboden. De relevante verordeningen zijn (voor zover relevant) vooraf tekstueel afgestemd met het [GBLT](#).

Hierin worden ook de in deze paragraaf vermelde tariefbepalingen verwerkt. In het kort worden nu al enige (toekomstige) beleidsmatige wijzigingen in deze paragraaf van de programmabegroting toegelicht.

Tarievenbeleid

Bij het opstellen van de ramingen van de inkomsten uit belastingen, bestemmingsheffingen en rechten voor de gemeentelijke begroting 2025 wordt in de basis uitgegaan van een gemiddelde tariefswijziging. Daarbij is als algemeen uitgangspunt een verwacht inflatiepercentage (met correctie op het voorgaande jaar) voor 2025 gehanteerd van 6,40% (3,20% + 3,20%). Specifiek voor de onroerendezaakbelastingen geldt een extra verhoging van 5,00%. Daarnaast wordt conform het unaniem door de raad op 4 juli 2024 aangenomen amendement A02 bij behandeling van de Kadernota, de tariefstijging van de rioolheffing met 6,40% weer verlaagd met 5,00% om de toename van de lastendruk voor de inwoners in enige mate te beperken.

Onroerendezaakbelastingen

De gemiddelde waardeverandering/-daling van woningen en van niet-woningen voortkomend uit de jaarlijkse herwaarderingen [Wet WOZ](#) worden gecompenseerd door bijstelling van de tarieven onroerendezaakbelastingen. Een herwaardering levert de gemeente in beginsel dan ook geen extra geld op. Naast dit herwaarderingseffect kan de gemeente overigens wel tariefmaatregelen nemen die daarvan los staan. Over het algemeen vindt inflatiecorrectie plaats over de tarieven.

Begrafenisrechten

De tariefverhoudingen zijn het afgelopen jaar verder afgestemd op de uitgangspunten, zoals verwoord in het op 10 februari 2022 unaniem aangenomen amendement A02 tarief grafrecht voor onbepaalde tijd. Daarbij zijn de verhouding van de tarieven afkoop grafgrust van 30 jaar en 60 jaar verhoudingsgewijs gelijkgetrokken. Een vervolgstap is dat de gemeente een tussentijdse overstap mogelijk maakt voor graven met een specifieke afkoopperiode grafgrust naar onbepaalde grafgrust. Een fiscaal juridische constructie wordt hiertoe voorbereid en ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord "*Bouwen aan de toekomst*" 2022-2026 wordt nagestreefd om de gemeentelijke woonlasten zo laag mogelijk te houden en tot de goedkopere gemeenten van Nederland te blijven behoren. Landelijke besluiten waarop de gemeente zelf geen invloed heeft, denk hierbij aan een herijking van het Gemeentefonds, kunnen ons echter dwingen tot een aanpassing van deze uitgangspunten. De gemeentelijke tarieven voor leges en rechten blijven kostendekkend. De hondenbelasting blijft afgeschaft.

Belastingen

- Onroerendezaakbelastingen:
  - Verhoging van het tarief eigenarenbelasting woningen met 6,40% + 5%
  - Verhoging van de tarieven eigenaren- en gebruikersbelasting niet-woningen met 6,40% + 5%
- Roerende-ruimtebelastingen: verhoging van de tarieven met 6,40%
- Forensenbelasting: verhoging van de tarieven met 6,40%
- Precariobelasting: verhoging van de tarieven met 6,40%

Bestemmingsheffing

- Brede rioolheffing: verhoging van de tarieven met 6,40% - 5%
- Afvalstoffenheffing: verhoging van de tarieven met 6,40%
- [BIZ Haarbrug Noord](#): de tarieven zijn vastgesteld voor een periode van vijf jaar (2022 - 2026) en kunnen tussentijds niet worden aangepast.

Overige rechten

- Begravenisrechten: verhoging van de tarieven met 6,40%
- Marktgeden: verhoging van de tarieven met 6,40%
- Havengelden vaste ligplaatshouders: verhoging van de tarieven met 6,40%
- Veerpontgeden de Eem: verhoging in overleg, wordt verwerkt in de verordening
- Leges, verdeeld over drie hoofdstukken met samenhangende dienstverlening:
  - 1: Algemene dienstverlening: verhoging van de tarieven met 6,40%
  - 2: Dienstverlening en besluiten in het kader van de Omgevingswet: 6,40%
  - 3: Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2: verhoging van de tarieven met 6,40%

WAARDERINGSKAMER

Dit instituut controleert of gemeenten of belastingsamenwerkingsverbanden zoals de GBLT, de Wet waardering onroerende zaken goed uitvoeren. Verder houden zij toezicht op de uitvoering van de Basisregistratie waardering onroerende zaken. In 2022 heeft GBLT de score 'goed' ontvangen van de Waarderingskamer, dit niveau is sindsdien gehandhaafd. Meer informatie is beschikbaar op de site van de Waarderingskamer.

Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Wet Waardering Onroerende Zaken

De Wet WOZ verplicht gemeenten om jaarlijks een nieuwe taxatie vast te stellen voor alle panden. Met een jaarlijkse herwaardering (taxatie) zijn de waardesprongen minder groot en benaderen meer de actuele waarde, mede omdat de waardepeildatum dichter bij het belastingjaar ligt. In 2025 ontvangt iedere hoofdbewoner van een object een WOZ-waardering wanneer hij/zij op 1 januari 2025 eigenaar is van een woning (of woning in aanbouw of grondkavel) en/of eigenaar of gebruiker is van een niet-woning (bedrijf, ander soort object, in aanbouw of grondkavel). De WOZ-waarde wordt gebruikt om de hoogte van verschillende belastingen te berekenen, zoals de onroerendezaakbelastingen (gemeenten), het eigen-woningforfait inkomstenbelasting, de vennootschapsbelasting, de schenkbelasting en erfbelasting (Rijksbelastingdienst) en de waterschapsheffing 'omslag gebouwd' (waterschappen). De WOZ-waarde wordt ook gebruikt voor afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en wordt ook gebruikt voor het vaststellen van de huurprijs van een huurwoning. Met de inwerkingtreding van de Wet betaalbare huur per 1 juli 2024 is dat laatste belang verder uitgebreid van sociale huurwoningen naar middenhuurwoningen.

Waardering met methodiek netto gebruiksoppervlakte

De WOZ waardering vindt plaats op basis van bruto inhoud naar het waarden op basis van netto gebruiksoppervlakte. Deze methodiek sluit goed aan op de taxatie- en makelaars-branche, waar het begrip netto gebruiksoppervlakte veel wordt gebruikt. Tevens sluiten de basisregistratie WOZ en BAG (adressen en gebouwen) hierdoor goed op elkaar aan. Het gaat hierbij overigens om de waardering van woningen. De niet-woningen (verhuurbaar vloeroppervlakte en bruto oppervlakte) vallen hierbuiten.

Belastingen

- *Onroerendezaakbelastingen*: Dit is veruit de belangrijkste belasting qua inkomsten voor de gemeente. De onroerendezaakbelastingen zijn objectieve en zakelijke belastingen, waarbij de vastgestelde WOZ-waardering van de onroerende zaak het uitgangspunt is. Er zijn drie onroerendezaakbelastingen:
  - een belasting geheven van eigenaren van woningen;
  - een belasting geheven van eigenaren van niet-woningen;
  - een belasting geheven van gebruikers van niet-woningen.
- *Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimte*: Deze heffing is ingevoerd met name vanwege het plaatsen van woonarken aan de Zuiderseekade. Aansluiting is gezocht bij de methodiek van de OZB qua mogelijke heffingen. Tot op heden heeft dit alleen tot belastbare feiten geleid voor roerende zaken die in hoofdzaak tot woning dienen.
- *Forensenbelasting*: deze belasting kan worden geheven van natuurlijke personen die niet in de gemeente wonen, maar die wel meer dan 90 dagen per jaar verblijf houden of die daar meer dan 90 dagen per jaar voor zich of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. Vooral recreatiewoningen worden in deze heffing betrokken.

- *Precariobelasting*: deze belasting kan worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Met voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond wordt bedoeld grond in eigendom van de gemeente die strekt tot algemeen nut en waar eenieder belang bij kan hebben zoals parken, openbare wegen, pleinen etc. Bij de heffing van precariobelasting kan gedacht worden aan terrassen, standplaatsen, uitstallingen, circussen, reclameborden etc.

Bestemmingsheffingen

- *Rioolheffing*: met deze heffing wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:
  - de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
  - de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd en van gebruikers van percelen waarvoor hemelwater en/of grondwater wordt afgevoerd. Gelden alleen die laatste twee rubrieken, dan is het belang hiervoor beperkter en geldt daarom een goedkoper tarief.

- *Afvalstoffenheffing*: Op basis van de Wet Milieubeheer hebben gemeenten de wettelijke taak om zorg te dragen voor de verwijdering van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. Hiervoor wordt afvalstoffenheffing in rekening gebracht als lokale belasting aan alle huisaansluitingen binnen de gemeente.
- *BIZ bijdrage*: de gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een heffing instellen op binnen een bepaald gebied in de gemeente (BI-zone) gelegen onroerende zaken, die niet in hoofdzaak tot woning dienen. De BIZ-bijdrage is een belasting die de kosten moet bestrijden, die verbonden zijn aan activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of economisch belang in (relatie tot) de openbare ruimte van de BI-zone. De BIZ-bijdrage wordt geheven van een selectie van de gebruikers en/of eigenaren van de niet-woningen gelegen in de BI-zone (bijdrageplichtigen). De selectie komt tot stand op grond van een in de heffingsverordening te bepalen objectieve definitie. Als peilmoment geldt de situatie bij het begin van het kalenderjaar. In de verordening kan worden bepaald dat bij onroerende zaken die niet in gebruik zijn, de BIZ-bijdrage voor de ontbrekende gebruiker wordt geheven van de eigenaar.

Rechten

- *Begrafenisrechten*: deze rechten worden geheven voor het begraven van een overledene op de gemeentelijke begraafplaatsen Memento Mori of De Akker. De aanvrager van deze dienst is belastingplichtig. Overigens vervullen begrafenisondernemers vaak een ondersteunende rol in zowel de begeleiding van de begrafenis als de financiële afwikkeling ervan.
- *Marktgeden*: deze rechten worden geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, bestaande uit het ter beschikking stellen van een standplaats voor het uitoefenen van de markthandel en daarmee verband houdende handelingen en/of gebruik van verstrekte hulpmiddelen. Het marktgeld wordt geheven van degene, die op de markt een standplaats inneemt.
- *Havengelden*: dit recht wordt geheven voor het met een vaartuig ligplaats nemen of het voor anker gaan in de gemeentelijke haven. Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.
- *Leges*: deze worden geheven voor gemeentelijke dienstverlening in de vorm van met name administratieve diensten, zoals het behandelen van aanvragen voor vergunningen en ontheffingen, het geven van inlichtingen, het verstrekken van afschriften, het afgeven van verklaringen, paspoorten, rijbewijzen etc. Belastingplichtig is de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Aanduiding van de lokale lastendruk

Lokale lastendruk

Met de hiervoor genoemde tariefmaatregelen 2025 voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt een toename van de gemiddelde lastendruk voorzien van 6,84%. Dit geldt voor de gemiddelde burger van Bunschoten met een eigen woning en een meerpersoonshuishouden. Voor huurders geldt een gemiddelde stijging van 4,67%, omdat ze geen onroerendezaakbelastingen betalen, maar wel de andere twee heffingen.

Nadrukkelijk wordt gesproken over gemiddelde lastendruk, omdat de effecten in incidentele gevallen afhankelijk zijn van de woningwaarde, de gezinssituatie en of men beschikt over een eigen woning of niet. Aan het eind van deze paragraaf is een overzicht toegevoegd van de ontwikkeling van de lokale lastendruk vanaf 2021 tot en met 2025 (periode van vijf jaar). Hierin is de lokale lastendruk voor genoemde heffingen nader uitgewerkt.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente is vastgelegd in de kwijtscheldingsregeling van de gemeente Bunschoten. Hierin is opgenomen dat kwijtschelding voor de volgende gemeentelijke belastingen en rechten mogelijk is:

- onroerendezaakbelastingen: eigenarenbelasting voor woningen
- belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten: eigenarenbelasting voor woningen
- afvalstoffenheffing: het vastrecht eenpersoons- of meerpersoonshuishouden
- rioolheffing: gebruikersbelasting voor woningen

Algemeen

Bij het verlenen van kwijtschelding wordt voor de kosten van bestaan uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkeringen. Alleen in geval van pensioengerechtigden wordt hiervan sinds het jaar 2013 vanaf geweken door als norm te nemen 100% AOW met een deel van de tegemoetkoming koopkracht oudere belastingplichtigen. Aanleiding voor deze afwijking is de Wet geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting, waardoor pensioengerechtigden in een nadeliger positie zouden komen te verkeren voor hun lokale kwijtscheldingsmogelijkheden. De raad heeft op deze tekortkoming in de wetgeving geanticipeerd door haar lokale kwijtscheldingsregeling hiervoor aan te passen. Verder heeft de raad kwijtschelding van privé belastingsschulden van ondernemers mogelijk gemaakt. Het betreft voornamelijk de categorie ZZP-ers.

GBLT voert vanaf 2016 deze kwijtscheldingstaak voor de gemeente Bunschoten uit met de door de raad van de gemeente Bunschoten geformuleerde beleidsuitgangspunten.

Kostendekkingsoverzicht voor de verschillende leges en rechten

Totaaloverzicht kostendekking leges en rechten 2024 en 2025

Heffingen	Begroting 2024	Begroting 2025
Afvalstoffenheffing	100%	100%
Rioolheffing	100%	100%
Begraafrechten	100%	100%
Marktgelden	100%	100%
Leges algemene dienstverlening (hoofdstuk 1 Legesverordening)	75%	76 %
Leges omgevingsvergunning (hoofdstuk 2 Legesverordening)	71%	92 %
Leges vallend onder Dienstenrichtlijn (hoofdstuk 3 Legesverordening)	100%	100%

Afvalstoffenheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2025 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten afval	2.792.364		2.910.044	
Mutatie egalisatiereserve	9.097		26.823	
Aandeel straatvegen/papierbakken	45.000		45.000	
Afvalstoffenheffing		2.705.000		2.895.000
Btw component	224.000		224.000	
Opbrengst oud papier/ kunststof/glas/zwerafval/oud ijzer		276.261		221.667
Verrekening groen/veegafval		40.000		40.000
Dividend ROVA		49.200		49.200
Totaal	3.070.461	3.070.461	3.205.867	3.205.867

Toelichting

De kosten voor afval zijn geraamd op basis van de begrotingen van de AVU en de ROVA. Ook is een bedrag van € 50.000,- extra in de kosten meegenomen voor de werkzaamheden die GBLT verricht voor het opleggen van de aanslagen (besluit kadernota). De baten zijn geraamd op basis van de besluitvorming kadernota. Per saldo kan nog een bedrag van bijna € 27.000,- worden toegevoegd aan de egalisatiereserve.

Rioolheffing

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2025 te verhogen met 1,40% (6,40% min korting 5%) inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten riolering	1.727.668		1.820.868	
Aandeel baggeren grachten etc.	80.000		80.000	
Btw-component	119.468		121.380	
Mutatie reserve riolering, afschrijving basisvoorziening		39.136		84.248
Rioolheffing		1.888.000		1.938.000
Totaal	1.927.136	1.927.136	2.022.248	2.022.248

Toelichting

De kosten voor de riolering zijn geraamd op basis van de rioolbeheerplannen. Gelet op de stand van de egalisatiereserve riolering en de verwachte autonome hogere opbrengsten rioolheffing is bij de kadernota besloten een korting van 5% te geven op normaal toe te passen inflatie van 6,40%.

Begraafrechten

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2025 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Lasten	Lasten	Lasten	Baten
Kosten begraven	513.478		496.610	
Mutatie egalisatiereserve		68.726		23.394
Begraafrechten		444.752		473.216
Totaal	513.478	513.478	496.610	496.610

Toelichting

De kostendekkendheid op de begraafrechten is de afgelopen jaren verbeterd door de besluitvorming die hierover heeft plaatsgevonden. Ten opzichte van de raming 2024 hoeft er minder onttrokken te worden aan de egalisatiereserve begraven.

Marktgelden

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2025 te verhogen met 6,40% inflatie.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Kosten markt	97.119		87.744	
Mutatie egalisatiereserve		17.119		3.744
Marktgelden		64.000		68.000
Opbrengst water/stroomverbruik		16.000		16.000
Totaal	97.119	97.119	87.744	87.744

Toelichting: De kosten van de markt zijn in 2025 lager geraamd door een betere indicatie van de toerekening van de salariskosten (incl. overhead). Dit effect verwachten we ook bij de jaarrekening 2024 terug te zien. Voor het overige zijn er geen afwijkingen ten opzichte van 2024.

Leges

Voorgesteld wordt de tarieven voor 2025 met 6,40% te verhogen.

Bedragen in € x 1,-	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Algemene dienstverlening	393.000	295.000	473.000	357.000
Omgevingsvergunningen	672.000	616.000	715.000	655.000
Dienstenrichtlijn	5.000	5.000	5.000	5.000

Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening (onder andere leges burgerzaken/afdracht Rijksleges/overige leges)

Toelichting: de opbrengst van de leges is bijgesteld op basis van de ontwikkelingen bij de jaarrekening 2023 en inflatie en het effect van de extra lasten/baten door de zogenaamde piek in de afgifte van reisdocumenten.

Hoofdstuk 2. Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet

Toelichting: De raming van de legesopbrengst 2025 is gebaseerd op de tarieven voor nieuwe Omgevingswet en de WKB, maar voorlopig gelijk gehouden aan de geraamde opbrengst 2024 gecorrigeerd met inflatie van 6,40%. Het is nu nog te vroeg om de raming goed te kunnen baseren op de invoering van de nieuwe omgevingswet, dit zal na het volledige jaar 2025 in medio 2026 getoetst gaan worden. De verwachte kostendekkendheid bedraagt 92% voor begrotingsjaar 2025 en is in vergelijking met voorgaande begrotingsjaren circa met 20% gestegen.

Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder de Dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2 (voornamelijk APV aangelegenheden)

Toelichting: Beperkt effect en niet verder toe te lichten.

Overzicht lokale lastendruk

(over de periode 2021 tot en met 2025)

Tariefscenario 2025:

- Tariefstijging OZB eigenarenbelasting woningen = +11,40% (3,20% inflatie + 3,20% correctie inflatie + 5,00% extra)
- Tariefstijging afvalstoffenheffing/ nascheiding = +6,40% (3,20% inflatie + 3,20% correctie inflatie)
Afvalstoffenheffing per huishouden = € 353,- voor meerpersoonshuishoudens en € 320,- voor eenpersoonshuishoudens.
- Tariefstijging rioolheffing = +1,40% (3,20% inflatie + 3,20% correctie inflatie - 5,00% korting)
Rioolheffing – vastrecht voor woningen = € 185,-

Eigen woning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2021	2022	2023	2024	2025
Onroerendezaakbelastingen, eigenarenbelasting	288,00	292,00	314,00	334,00	368,00
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	272,00	289,00	312,00	332,00	353,00
Rioolheffing standaardtarief	156,36	158,50	171,00	182,00	185,00
Totaal (€)	716,36	739,50	797,00	848,00	906,00
Percentage cumulatief	100	103,23	111,26	118,38	126,47
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		3,23	7,78	6,40	6,84
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		23,14	57,50	51,00	58,00
Inflatiepercentage	2,20	1,40	7,90	6,40	6,40

Huurwoning

Aanslag gemeentelijke belastingen bij gemiddelde woningwaarde en meerpersoonshuishouden					
	2021	2022	2023	2024	2025
Afvalstoffenheffing per perceel/huishouden	272,00	289,00	312,00	332,00	353,00
Rioolheffing standaardtarief	156,36	158,50	171,00	182,00	185,00
Totaal (€)	428,36	447,50	483,00	514,00	538,00
Percentage cumulatief	100	104,47	112,76	119,99	125,60
Stijgingspercentage t.o.v. vorig jaar		4,47	7,93	6,42	4,67
Stijging concreet bedrag t.o.v. vorig jaar (€)		19,14	35,50	31,00	24,00
Inflatiepercentages	1,70	1,40	7,90	6,40	6,40

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgenomen in artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- *De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.*
- *Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat tenminste een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid daarover. Ook, sinds de begroting 2016, zijn enkele kengetallen verplicht in deze paragraaf, met een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Het weerstandsvermogen is te omschrijven als 'de mate waarin de gemeente Bunschoten in staat is middelen vrij te maken om financiële risico's op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het bestaande beleid van de gemeentelijke dienstverlening'. Deze formulering is zo gekozen, omdat het niet wenselijk is, vooral na de doorgevoerde bezuinigingen, dat er opnieuw moet worden bezuinigd en/of omgebogen indien zich onverwachts substantiële tegenvallers voordoen.

Notitie weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Om te kunnen vaststellen of het weerstandsvermogen voldoende is, moeten de belangrijkste risico's worden geïnventariseerd en gerelateerd aan de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om de financiële gevolgen van dergelijke niet begrote zaken te kunnen opvangen. Ook voor de grondexploitaties is het van belang de risico's te onderkennen.

Een overzicht reserves staat aan het eind van deze paragraaf opgenomen. Uit dit overzicht blijkt dat de reserve algemene dienst ultimo 2025 € 23,2 miljoen bedraagt.

Overzicht weerstandsvermogen

Op de volgende pagina staat een overzicht van de weerstandscapaciteit. Een toelichting op deze tabel is hieronder te lezen.

Het begrip onbenutte belastingcapaciteit is afgeleid van de normen die worden gehanteerd voor een artikel 12 gemeente. De onbenutte belastingcapaciteit voor Bunschoten wordt berekend op € 3,0 miljoen per 1 januari 2025.

Het artikel 12 beleid voor de onderdelen riolering en afval blijft onveranderd 100% kostendekkend. In de begroting is dat ook het uitgangspunt, waarbij wordt opgemerkt dat hierbij ook de mutaties in de egaliseringsreserves zijn meegenomen. Voor wat betreft de totale jaarlijkse exploitatie is er een weerstandscapaciteit van gemiddeld € 3,1 miljoen (afgerond).

Het weerstandsvermogen van de algemene dienst is € 23.228.000,-. Dit is de reserve algemene dienst. De ratio van het weerstandsvermogen wordt bepaald door de reserve algemene dienst à € 23.228.000,- te delen door de geïnventariseerde financiële risico's à € 8.000.000,-. Dit betekent een ratio van het weerstandsvermogen van 2,9. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de gemeente Bunschoten de mogelijke financiële risico's goed kan dekken.

De risico's binnen de grondexploitatie zijn in 2022 geactualiseerd bij het MPG. Uitgangspunt van de gewenste stand van de reserve is € 1 miljoen plus de geïnventariseerde risico's (€ 2,5 miljoen).

Hiermee is de gewenste stand € 3,5 miljoen. De stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31 december 2025 € 4,4 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat de risico's binnen de grondexploitatie gedekt kunnen worden door de reserve.

Ontwikkeling weerstandsvermogen/capaciteit

(Bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
Jaarlijkse exploitatie				
Onbenutte belastingcapaciteit	3.000	3.000	3.000	3.000
Stelpost onvoorziene uitgaven	50	50	50	50
Totaal jaarlijkse exploitatie	3.050	3.050	3.050	3.050
Vermogenssfeer (31/12 v/h jaar)				
Reserve algemene dienst	23.228	22.874	22.869	22.864
Reserve grondexploitatie	4.376	4.306	4.246	4.246
Totaal vermogenssfeer	27.604	27.180	27.115	27.110
Totaal voor opvang risico's	30.654	30.230	30.165	30.160

Risico's

Financiële risico's

Bij de financiële risico's kan er onderscheid worden gemaakt tussen de risico's die voortvloeien uit het eigen beleid, uit het beleid van andere overheden, samenwerking met andere gemeenten c.q. instanties, uit voor gemeenten autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld economische en maatschappelijke ontwikkelingen) en ten slotte nog uit het doen en/of nalaten van anderen.

Dubieuze debiteuren

Voor de dubieuze debiteuren wordt bij de jaarrekening een voorziening dubieuze debiteuren gevormd, die vervolgens wordt aangewend voor het verlagen van het debiteurensaldo. Van jaar tot jaar wordt deze ontwikkeling gevolgd bij de jaarrekening. In de jaarrekening 2023 is voor dit onderdeel een voorziening getroffen van € 479.000,-. Het grootste deel van deze post betreft debiteuren sociale zaken (€ 393.000,-).

Verzekeringen

Daar waar mogelijk voorzienbare risico's ontstaan heeft de gemeente deze zoveel mogelijk afgedekt door het afsluiten van verzekeringen. Er is wel een toenemende claimbewustheid van de burger.

Grotere aansprakelijkheid vindt zijn weerslag in de kosten van de verzekeringen tegen deze risico's en verder door een verhoging van het eigen risico bij zaak- en vermogensschades. Deze schades worden doorgestuurd naar de verzekering, die de verdere afhandeling voor haar rekening neemt.

Bij schades onder het eigen risico worden de kosten in rekening gebracht bij de gemeente. Het gaat veelal om relatief kleine bedragen.

Verhaal van schade

Wanneer er door derden schade veroorzaakt wordt aan gemeentelijke eigendommen, worden deze verhaald als de veroorzaker bekend is.

Garantieverstrekkingen

Het WEW staat garant voor de risico's van hypotheek. De gemeente en het Rijk zijn achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beiden voor 50% garant staan voor eventuele liquiditeitstekorten. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan het WEW.

De Rijksoverheid wordt erop geattendeerd voorzichtig te zijn met het verstrekken van garanties. Vooral door instellingen in de sport- en zorgsector moeten in eerste instantie aankloppen bij het voor die sector betreffende waarborgfonds, waarbij de gemeente als achtervang optreedt.

Voor het verstrekken van achtervangovereenkomsten ten behoeve van leningen voor woningbouwverenigingen geldt een vergelijkbare regeling. De stichting WSW staat garant voor de leningen. Ook hier zijn de gemeente en het Rijk achtervangovereenkomsten aangegaan waarbij zij beide voor 50% borg staan voor rente en aflossing van de leningen. Bij tekorten hebben zij de verplichting renteloze leningen te verstrekken aan de stichting WSW.

Open-einde regelingen

In de begroting is een aantal open-einde regelingen opgenomen. Met regelingen die gekenmerkt worden door een open-einde regeling wordt bedoeld dat het volume van de aanspraken op de betreffende voorzieningen door de gemeente moeilijk beïnvloedbaar en dus moeilijk beheersbaar is. Voorbeelden hiervan zijn het beroep op de Participatiewet (BUIG), schuldsanering, de Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en vervoer van leerlingen naar speciaal onderwijs. Ook de uitvoering van de Wsw kan hierbij worden betrokken.

Risicoanalyse

In 2024 is de risicoanalyse opnieuw uitgevoerd en geactualiseerd. De risico's van de gemeente Bunschoten zijn in de breedste zin van het woord geïnventariseerd, de top vijf van de financiële risico's zijn hierna weergegeven.

Nr.	Risico (Bedragen x € 1,-)	Financieel risico	Kans	Financieel gevolg
1	Datalekken in de organisatie niet of te laat gemeld. Onvoldoende acties ondernomen i.v.m. datalekken of bescherming van persoonsgegevens. Hier kunnen we een boete voor krijgen van de autoriteit persoonsgegevens. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat we niet voldoen aan de NIS2 richtlijn.	€ 50.000.000	5%	€ 2.500.000
2	Sociaal domein (o.a. jeugdzorg, veranderopgave MetMaya, openeinderegeling en <u>WMO</u>).	€ 2.000.000	50%	€ 1.000.000
3	Recessie/crisis in de breedste zin van het woord (denkend aan stikstof, woningmarkt, rente, migranten enz.)	€ 1.500.000	50%	€ 750.000
4	Aansprakelijkheidsstelling (in de breedste zin van het woord bijvoorbeeld: afgeven vergunningen, gladheidsbestrijding, riolering, bodemvervuiling, aanvaring veerpont, letsel speeltoestellen, awb procedures, faillissement (van aannemer waar wij verantwoordelijk voor zijn), seizoen afhankelijke risico's (storm- en vuurwerkschade) en dergelijke.	€ 1.500.000	40%	€ 600.000
5	De marktprijzen stijgen door krapte in de markt bij onze leveranciers en bij aanbestedingsprocedures.	€ 1.500.000	40%	€ 600.000
	Totaal	€ 56.500.000		€ 5.450.000

Het fiscaal risico is uit de top vijf verdwenen. Dit blijft zeker bestaan, echter het risico op datalekken en het voldoen aan de NIS2 is samengevoegd en achten we groter, waardoor dit risico op één is gezet. De boetes van deze risico's zijn aanzienlijk.

Er is nu voor € 56,5 miljoen aan financieel risico geïnventariseerd in de top vijf. Het financiële gevolg in de top vijf is € 5,45 miljoen. Het totaal van de financiële risico's komt uit op afgerond € 133 miljoen. Het totaal van de financiële gevolgen van alle geïnventariseerde risico's komt uit op afgerond € 8,0 miljoen.

Bij ingeschatte risico's die boven de 75% uitkomen, kan het voorkomen dat deze risico's zich vaker voordoen. Als dit het geval is dan dienen deze risico's op termijn structureel in de begroting opgenomen te worden.

Sociaal domein

Participatiewet

Het regionaal werkvoorzieningschap Amersfoort voert voor Bunschoten de Wet Sociale Werkvoorziening uit.

Jeugdwet en Wmo

In de verschillende beleidsnota's is in een aparte paragraaf aandacht besteed aan de mogelijke risico's en de te treffen beheersmaatregelen.

Rente

Een moeilijk voorspelbare en door de gemeente niet te beïnvloeden grootheid is de rente. Een aantal elementen bepaalt eigenlijk het positieve of negatieve renterisico:

- Onzekerheid over de korte rente
- Onzekerheid over de rente bij renteaanpassingen
- Onzekerheid over de rente bij aan te trekken geldleningen voor een nieuwe investering

In de paragraaf [Financiering](#) is de renterisiconorm uitgewerkt.

Incidentele baten en lasten

Op begrotingsbasis speelt het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten nauwelijks een rol, omdat de meeste ramingen structureel doorwerken in de begroting. Ook de bezuinigingen die gefaseerd ingevoerd worden vallen niet onder het begrip incidenteel.

Bij de jaarrekening speelt het wel weer een grote rol, omdat het resultaat daar regelmatig wordt beïnvloed door afrekeningen van voorgaande jaren of incidentele opbrengsten in verband met verkopen.

In onderstaande tabel staat een overzicht met alle incidentele posten voor de jaren 2025 tot en met 2028. Ook geeft de tabel weer wat dit voor invloed heeft op het begrotingssaldo.

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2025-2028

Omschrijving (Bedragen x € 1,-)	Baten	Lasten	Saldo 2025	Saldo 2026	Saldo 2027	Saldo 2028
Programma Bestuur en ondersteuning Beheer overige gebouwen en gronden	45.000		45.000			
Totaal	45.000	0	45.000	0	0	0

Structureel begrotingssaldo

(Bedragen x € 1,-)	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten voor mutatie in de reserve	-210.000	-498.000	265.000	945.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-227.000	-553.000	29.000	193.000
Begrotingssaldo na bestemming	17.000	55.000	236.000	752.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	45.000	-	-	-
Structureel begrotingssaldo	-28.000	55.000	236.000	752.000

Beschikking reserves

Voor de tariefegalisatiereserves geldt dat deze zijn gekoppeld aan de 100% kostendekking.

Geprognosticeerde balans

Het is verplicht om in de begroting een geprognosticeerde balans op te nemen. Deze balans geeft de verwachting voor de aankomende jaren weer.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Realisatie 31-12- 2023	Begroting 31-12- 2024	Begroting 31-12- 2025	Begroting 31-12- 2026	Begroting 31-12- 2027	Begroting 31-12- 2028
Activa						
Vaste activa	61.344	72.044	81.462	81.566	86.029	86.995
Vorraden	11.244	12.706	21.112	19.012	11.650	3.112
Vlottende activa	10.670					
Liquide middelen	490	4.000	- 3.507	- 7.978	- 5.879	2.404
Overige vlottende activa	2.106	1.593	1.593	1.593	1.593	1.593
Totaal activa	85.854	90.343	100.659	94.193	93.393	94.104
Passiva						
<i>Eigen vermogen</i>						
Algemene reserves	23.346	23.518	23.227	22.874	22.869	22.864
Begrotingsresultaat			17	73	307	1.058
Bestemmingsreserves	8.622	8.440	8.504	8.303	8.338	8.538
Voorzieningen	8.112	5.812	6.086	6.141	6.286	6.159
Langlopende leningen	27.783	42.770	45.280	39.790	35.900	32.860
Vlottende passiva	17.991	9.803	17.545	17.012	19.693	22.625
Totaal passiva	85.854	90.343	100.659	94.193	93.393	94.104

Vooruitlopend op de kengetallen die op de volgende bladzijde staan, is in onderstaand overzicht een verloop van de netto schuldquote, solvabiliteit en het kengetal grondexploitatie opgenomen voor de jaren 2025 – 2028, berekend op basis van de geprognosticeerde balans.

Kengetal	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Solvabiliteitsratio	31,5%	33,2%	33,7%	34,5%
Netto schuldquote	92,2%	91,5%	79,4%	62,6%
Kengetal grondexploitatie	30,8%	28,0%	16,5%	4,3%

Financiële kengetallen

Nr.	Kengetal	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1a	Netto schuldquote	54,2%	74,7%	92,2%
1b	Netto schuldquote -/- verstrekte leningen	49,6%	70,9%	88,3%
2	Solvabiliteitsratio	37,2%	35,4%	31,5%
3	Kengetal grondexploitatie	18,8%	17,8%	30,8%
4	Structurele exploitatieruimte	2,0%	4,1%	-0,3%
5	Belastingcapaciteit	88,5%	89,8%	91,1%

- **Netto schuldquote:** De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie (>130 = hoge schuld). Uit het overzicht blijkt dat er in 2025 en 2026 sprake is van een stijging van dit kengetal voor de financiering van investeringen in de grondexploitatie, rehabilitaties van wegen en scholen.
- **Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:** Dit is dezelfde indicator als hiervoor beschreven, maar dan gecorrigeerd met het aandeel van de verstrekte leningen (>130 = hoge schuld).
- **De solvabiliteitsratio:** Dit geeft een indicatie in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het eigen vermogen (reserves en resultaat overzicht baten en lasten) wordt uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Een solvabiliteit van minimaal 30% is een streven wat is opgenomen in het coalitieakkoord. Op begrotingsbasis zien we dat het percentage boven de 30 procent blijft.
- **Kengetal grondexploitatie:** Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Dit kengetal is opgenomen, omdat de afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Er is in meerjarenperspectief een stijging zichtbaar. De stijging komt door uitgaven aan De Kronkels-Zuid en Eiland 6 van Rengerswetering. Op de lange termijn gaat dit kengetal weer dalen.
- **Structurele exploitatieruimte:** De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. In 2025 en 2026 daalt dit kengetal door maatregelen van het Rijk. In de jaren daarna is de verwachting dat dit weer (licht) gaat stijgen.
- **Belastingcapaciteit woonlasten meerpersoonshuishouden:** De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert dit in de Atlas van de lokale lasten. Onder woonlasten wordt de OZB verstaan, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in de betreffende gemeente. Deze uitkomst wordt vergeleken met het landelijk gemiddelde en uitgedrukt in een percentage. Bekend is dat Bunschoten al jaren lager scoort dan het landelijk gemiddelde en nog ruimte heeft in de onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht reserves

Reserves	2025			2026			2027			2028		
	Saldo 01-01	Toevoeging	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Saldo 31-12
Algemene reserves												
Algemene reserve	23.516.269	0	23.227.525	23.227.525	0	22.873.687	22.873.687	0	22.869.020	22.869.020	0	22.863.779
Resultaat boekjaar	17.194	290.744	17.194	17.194	941.665	72.859	72.859	1.094.010	858.000	308.869	1.610.133	858.000
Subtotaal	23.516.269	17.194	23.244.719	23.244.719	941.665	22.946.546	22.946.546	1.094.010	862.667	23.177.989	1.610.133	23.924.781
Bestemmingsreserves												
- Bestemmingsreserves t.b.v. egalisatie												
Afkeftofenhelling	151.647	26.823	178.470	178.470	88.277	266.747	266.747	128.494	0	395.241	170.064	0
Rioolrechten	541.456	0	457.208	457.208	104.042	353.166	353.166	0	96.791	256.375	0	34.291
Begraafrechten	378.702	0	355.308	355.308	29.276	326.032	326.032	0	28.811	297.221	0	28.416
Marktgronden	0	3.744	0	0	3.838	0	0	0	4.667	0	5.241	0
Subtotaal	1.071.805	30.567	990.986	990.986	92.115	945.945	945.945	133.161	130.269	948.837	175.305	1.056.194
- Overige bestemmingsreserves												
Teekontwistie	215.656	0	215.656	215.656	0	215.656	215.656	0	0	215.656	0	0
Staatslening	14.113	0	12.713	12.713	1.400	11.313	11.313	0	1.400	9.913	0	1.400
Stimulerings- vanglening	20.350	0	18.500	18.500	0	16.650	16.650	0	1.850	14.800	0	1.850
Sociaal domein	77.500	0	77.500	77.500	0	2.500	2.500	0	2.500	0	0	2.500
Dekking kapitaalasten	601.869	0	551.709	551.709	0	501.549	501.549	0	50.160	451.389	0	50.160
Corona	77.315	0	75.815	75.815	0	74.315	74.315	0	1.500	72.815	0	1.500
Risicoverening jeugdzorg	687.000	280.000	947.000	947.000	0	847.000	847.000	0	0	847.000	0	847.000
Gemeentelijk erfgoed	50.000	0	50.000	50.000	0	50.000	50.000	0	0	50.000	0	0
Subtotaal	1.723.803	280.000	1.948.893	1.948.893	229.910	1.718.983	1.718.983	0	54.910	1.664.073	0	1.609.164
Grondeexploitatie												
Algemene reserve	4.466.000	0	4.376.000	4.376.000	0	4.306.000	4.306.000	0	60.000	4.246.000	0	4.246.000
Bouwkijst voorziening: Fonds stadsuitleg/bovenplannen	1.010.831	0	1.009.831	1.009.831	147.410	1.155.241	1.155.241	147.410	2.000	1.300.651	147.410	2.000
Bouwkijst voorziening: Fonds landschapstentje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Oostmaat	177.462	0	177.462	177.462	0	177.462	177.462	0	0	177.462	0	177.462
Subtotaal	5.644.293	0	5.563.293	5.563.293	147.410	5.638.703	5.638.703	147.410	62.000	5.724.113	147.410	5.869.523
Totaal reserves	31.958.170	327.761	31.747.891	31.747.891	1.181.190	1.678.904	1.678.904	1.374.581	1.109.846	31.514.912	1.952.848	32.459.662

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf onderhoud kapitaalgoederen is opgenomen in artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat (voor zover van toepassing) tenminste de volgende kapitaalgoederen:

- *Wegen;*
- *Riolering;*
- *Water;*
- *Groen;*
- *Gebouwen.*

Van deze kapitaalgoederen wordt het beleidskader met daarbij de voortvloeiende financiële consequenties en de financiële consequenties vertaald in de begroting.

De gemeente Bunschoten voegt ook nog het onderdeel sportvelden aan deze paragraaf toe.

Wegen & Bruggen

Beleidskader

- Beheerplan Wegen 2022 – 2026
- Beheerplan Bruggen Bunschoten 2022 – 2036

Informatie

Wegen

Onderscheid is te maken in elementenverhardingen (stenen, tegels etc.) en gebonden verhardingen (asfalt, beton, etc.). Het areaal aan verhardingen in de openbare ruimte, dat in beheer en onderhoud is bij de gemeente, wordt via een geautomatiseerd wegbeheersysteem actueel gehouden. Elke twee jaar wordt de onderhoudstoestand van de verhardingen, volgens de landelijke CROW- methodiek, globaal visueel geïnspecteerd. De inspectieresultaten worden vervolgens in het wegbeheersysteem verwerkt. Aan de hand van de resultaten wordt de restlevensduur van de verharding bepaald. Dit vormt de basis waarmee de onderhoudsplanning wordt gemaakt.

De jaarlijkse storting in de voorziening onderhoud wegen bedraagt € 765.000,-. Door deze basisplanning af te stemmen met het riool- en groenbeheer wordt uiteindelijk een integrale planning op projectniveau verkregen.

Bruggen

De gemeente heeft op dit moment 83 civieltechnische kunstwerken in beheer en onderhoud, waarvan 73 bruggen. Komende jaren gaat het aantal kunstwerken toenemen door de realisatie van Rengerswetering. Bij het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken wordt ten minste uitgegaan van conditieniveau 'redelijk' van de NEN norm 2767-4, waarbij de bruggen voor 100% constructief moeten kunnen functioneren.

De civiele kunstwerken in de gemeente Bunschoten worden kwalitatief beheerd. De technische staat van onderhoud wordt bepaald aan de hand van vierjaarlijkse algemene visuele inspectie. Elke vier jaar vindt een instandhoudingsinspectie, inclusief deformatiemetingen, plaats. Op basis van de vierjaarlijkse instandhoudingsinspectie wordt een meerjarenoverzicht opgesteld dat als basis wordt gebruikt voor het bepalen van de vervangingen, het jaarlijkse uitvoeringsprogramma groot onderhoud en het vaststellen van de benodigde financiële middelen.

De jaarlijkse storting in de voorziening bruggen bedraagt € 39.000,-.

Volgens de inspectie welke in 2022 is uitgevoerd voldoen alle bruggen na uitvoering van de vervangingen van afgelopen jaren aan conditieniveau redelijk. Bij drie bruggen is het conditieniveau aanzienlijk verslechtert en gaat de vervanging opgenomen worden in de kadernota van 2026.

Riolering & water

Beleidskader

- Gemeentelijk Water en Riolering Plan 2022 – 2026
- Baggerplan Bunschoten 2013 – 2023
- Baggerplan Bunschoten 2024 – 2033 nog niet vastgesteld
- Beheerplan Oeververdediging en Frontmuren 2016 – 2030
- Beheerplan Havens Bunschoten Laaksluis de Kooi 2020 – 2035

Informatie

Riolering

Het rioolstelsel in de gemeente is relatief jong. Met uitzondering van de riolen in de kernen van Bunschoten en Spakenburg. De uitbreidingswijken dateren uit de jaren '70, '80 en '90. De aangelegde riolen aan de westzijde zijn gemiddeld tussen de 30 en 50 jaar oud. Rekening houdend met een technische levensduur van circa 60 jaar neemt de intensiteit van renovatie of vervanging vanaf 2030 toe. Het is belangrijk om financieel voorbereid te zijn op de investeringen die daar mee gemoeid zijn. Door de voorziening riolering te laten groeien, wordt de basis gelegd voor deze financiële draagkracht.

Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde GWRP inspecteren we momenteel risico gestuurd. Daar waar risico van niet (goed) functioneren van het riool groot is inspecteren we vaker dan waar dat risico minder is. Een en ander op basis van de kwaliteitcijfers van riolen en functies van de wegen waaronder het betreffende riool ligt.

De actualiteit geeft aanleiding om de knelpunten met 'water op straat' door steeds extremere regenbuien goed te blijven volgen, en eventueel aanvullende maatregelen te nemen.

Op basis van het GWRP 2022 - 2026 bedraagt de storting in de voorziening riolering € 350.000,-.

De rioolhuisaansluitingen in de uitbreidingswijken van de jaren 70 t/m 90 vragen in hogere mate aandacht. Het komt steeds meer voor dat de aansluiting op het hoofdriool defect is. Oorzaak is niet direct te achterhalen maar uit zich in scheuren in de PVC-hulpstukken. Herstel is echter noodzakelijk waardoor herstelkosten oplopen. Het is niet mogelijk om door middel van camera inspectie vanuit het hoofdriool deze gebreken te constateren.

Water

Voor de uitvoering van baggerwerkzaamheden in de watergangen wordt in 2024 een nieuw beheerplan vastgesteld. Daarmee zijn de uitgangspunten, activiteiten en financiële kaders voor tien jaar vastgelegd. Jaarlijkse storting in de voorziening baggeren vloeit voort uit het vast te stellen beheerplan.

De havens worden onderhouden volgens het beheerplan. Investeringen daarvoor zijn vastgelegd en worden in de betreffende opvolgende kadernota's opgenomen.

Groen & Spelen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015 – 2025
- Snippergroenbeleid 2022 – 2026
- Speelbeleid 2022 – 2026
- Bomenbeleid Bunschoten 2018 – 2023

Informatie

Groen

Voor het planmatig en systematisch beheer en onderhoud van het groen wordt het groenbeleidsplan gevolgd. Er wordt gewerkt met beeldniveaus voor de onderhoudstoestand om de gewenste kwaliteit te beschrijven. Om de staat van de beplanting te garanderen is renovatie en aanpassing van groenvakken nodig. Dit wordt volgens een vastgesteld renovatieprogramma uitgevoerd. Voor 2025 staan kleine groenrenovaties op de planning en zal het bomenbeleid en het groenbeleidsplan geactualiseerd worden tot één beleidsstuk. Hierbij wordt tevens het uitvoeringsprogramma herzien. Jaarlijks wordt een bedrag van € 44.500,- gestort in de voorziening groenbeheer.

Spelen

Met het speelbeleid wordt uitvoering gegeven voor het in stand houden van de speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte. Dit wordt middels een renovatie of vervanging uitgevoerd.

Voor 2025 staan renovaties gepland voor de speeltuin aan de Torenvalk en vervanging van enkele speeltoestellen. Er worden twee speeltuinen omgevormd tot samenspeelplekken. Gezien de staat van de buitenwijkse trapvoorziening in Eemdijk is de vervanging van de kunstgrasoplaag doorgeschoven naar 2025. Daarnaast zal in 2025 uitvoering gegeven worden voor de realisatie van een pumptrack.

Voor het groot onderhoud speelvoorzieningen wordt een bedrag van € 80.000,- gestort in de voorziening. Voor het realiseren van de samenspeelplekken is € 30.000,- beschikbaar.

Gebouwen

Beleidskader

- Meerjaren beheer- en onderhoudsplannen gebouwen op basis van de NEN - 2767.
- Vastgoedbeheerplan
- Routekaart toekomstbestendig vastgoed i.o.

Informatie

De jaarlijkse storting voor het onderhoud op basis van het Gebouwbeheerplan bedraagt € 361.500,-.

Sportvelden

Beleidskader

- Nota accommodatiebeleid 'Stimulus' 2002
- Beheerplan sportvelden

Informatie

De gemeente heeft 16 sportvelden in eigendom:

- 11 voetbalvelden waarvan tien kunstgrasvelden
- Twee handbalvelden
- Eén rugbyveld
- Eén atletiekbaan
- Eén trainingsveld ten behoeve van hondenvereniging/ Dierenbescherming

De voorziening voor het onderhoud aan de sportvelden wordt gebaseerd op de kwaliteitsmetingen die periodiek plaatsvinden. Het onderhoud en de renovatie is gebaseerd op een beheerplan, deze wordt in 2025 geactualiseerd. De benodigde budgetten in het beheerplan vormen de basis voor de voorziening. Uitgaande van de huidige inzichten en ontwikkelingen kan uitvoering binnen de bestaande middelen in de voorziening sportvelden plaatsvinden. In 2025 is de storting in de voorziening € 222.350,-.

Overzicht investering en verloop boekwaarden

(Bedragen x € 1,-)	2025	2026	2027	2028
Investeringsniveau				
Nieuwe investeringen	4.849.200	1.502.125	3.410.000	1.687.000
Vervangingsinvesteringen	7.466.220	1.666.950	4.173.770	2.445.249
Investeringenniveau	12.315.420	3.169.075	7.583.770	4.132.249
Specificatie investeringen met afschrijvingslasten				
Programma Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-
Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	3.553.700	2.335.075	1.103.000	2.482.000
Programma Veiligheid	-	-	14.500	-
Programma Economie	50.000	-	14.470	-
Programma Onderwijs	4.751.000	-	2.100.000	25.000
Programma Sport, cultuur en recreatie	2.917.000	222.500	3.075.000	28.000
Programma Volksgezondheid en milieu	805.700	460.500	870.000	1.461.999
Programma Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	-	-	50.000
Bedrijfsvoering	238.020	151.000	406.800	85.250
Boekwaarde				
Te activeren investeringen	12.315.420	3.169.075	7.583.770	4.132.249
Totale boekwaarde per einde jaar	81.462.000	81.566.000	86.029.000	86.995.000

In deze tabel zijn de investeringen geraamd die in enig jaar worden verwacht. Vanuit de praktijk blijkt vaak dat de investeringen niet volledig in één jaar worden betaald, maar vaak nog doorlopen naar een volgend jaar.

Overzicht voorzieningen

Voorzieningen	2025			2026			2027			2028		
	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12	Saldo 01-01	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's												
Stads- en dorpsvernieuwing	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Subtotaal	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426	1.426	0	0	1.426
Onderhoudsorganisatievoorzieningen												
Onderhoud gemeentewerf MOP	11.043	13.000	12.360	11.683	13.000	0	24.683	24.683	13.000	13.000	12.360	38.323
Brandweerkazerne	3.035	2.500	1.739	3.796	2.500	1.739	4.557	5.318	4.557	2.500	1.739	6.079
Onderhoud gemeentehuis etc	33.041	94.000	53.883	73.158	94.000	19.289	147.859	147.859	94.000	24.056	217.803	156.127
Onderhoud wegen	1.682.029	765.000	534.000	1.913.029	765.000	534.000	2.144.029	2.144.029	765.000	534.000	534.000	2.606.029
Baggiere binnenwater	217.332	136.700	0	354.032	136.700	250.000	240.732	240.732	136.700	202.000	175.432	102.132
Bruggenbeheerplan	12.475	39.000	5.500	45.975	39.000	93.100	-8.125	-8.125	39.000	16.600	14.275	47.500
Onderhoud parkeergarage	96.088	22.000	25.009	93.079	22.000	18.821	96.258	96.258	22.000	41.833	76.425	4.579
Onderhoud overige gebouwen	80.440	103.000	149.688	33.742	103.000	67.489	69.253	116.748	103.000	55.505	103.000	88.429
Onderhoud veerpont	35.492	9.250	0	44.742	9.250	47.000	6.992	6.992	9.250	0	16.242	9.250
Onderhoud spoorhal	142.099	34.000	53.874	122.225	34.000	41.754	114.471	114.471	34.000	34.733	113.738	79.839
Onderhoud sportvelden	449.761	222.350	89.000	583.111	222.350	241.663	563.798	563.798	222.350	235.563	550.585	212.563
Onderhoud zwembad	179.244	93.000	142.696	129.548	93.000	156.827	65.721	65.721	93.000	155.903	2.818	38.200
Groenbeheer	202.240	44.500	40.250	206.490	44.500	38.525	212.465	212.465	44.500	38.525	218.440	224.415
Oeververdediging en frontmuren	14.595	2.500	200	16.895	2.500	0	19.395	19.395	2.500	9.200	12.695	2.500
Onderhoud speelvoorzieningen	90.200	80.000	86.350	83.850	80.000	60.500	103.350	103.350	80.000	40.000	143.350	183.350
Havens en laaksuis	15.589	22.000	17.400	20.189	22.000	7.000	35.189	35.189	22.000	22.000	28.700	2.689
Subtotaal	3.264.703	1.682.800	1.211.959	3.735.544	1.682.800	1.577.717	3.840.627	3.840.627	1.682.800	1.437.457	4.085.970	4.108.271
Van derden gekregen middelen met specifiek bestedingsdoel												
Achterstand/vertraging vangving niolering	683.680	0	0	683.680	683.680	0	0	683.680	683.680	0	0	683.680
Subtotaal	683.680	0	0	683.680	683.680	0	0	683.680	683.680	0	0	683.680
Voorziening voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen												
Riolering	300.000	350.000	300.000	350.000	350.000	350.000	350.000	300.000	300.000	350.000	450.000	200.000
Subtotaal	300.000	350.000	300.000	350.000	350.000	350.000	350.000	300.000	300.000	350.000	450.000	200.000
Personeelsvoorziening												
Pensioen en wachtgeld wethouders	1.365.245	21.000	71.000	1.315.245	21.000	71.000	1.265.245	1.265.245	1.265.245	21.000	71.000	1.165.245
Verlofsparen	76.000	0	0	76.000	0	0	76.000	76.000	0	0	0	76.000
Regeling vervroegde uitstroom (RVU)	121.000	0	0	121.000	0	0	121.000	121.000	121.000	0	0	121.000
Subtotaal	1.562.245	21.000	71.000	1.315.245	21.000	71.000	1.265.245	1.265.245	1.265.245	21.000	71.000	1.165.245
Totaal voorzieningen	5.812.054	2.053.800	1.582.959	6.085.895	2.053.800	1.998.717	6.140.978	6.140.978	2.053.800	1.908.457	2.121.795	6.158.622

3.4 Financiering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf financiering is opgenomen in artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Inleiding

Op grond van de Wet Fido wordt er een treasuryparagraaf in de programmarekening opgenomen. Eén van de doelstellingen van deze wet is het bevorderen en transparant maken van een solide financieringsbeleid. Hier wordt invulling aan gegeven door het treasurystatuut en het opnemen van een treasuryparagraaf in zowel de begroting als in de programmarekening.

Treasurybeheer

Het geld van de gemeente wordt beheerd, dit wordt ook wel treasurybeheer genoemd. Het gaat hier zowel om het aantrekken en uitzetten van de voor de publieke taak van de gemeente Bunschoten benodigde respectievelijk overtollige middelen. Het treasurybeheer dient binnen de kaders van de Wet Fido te blijven. Het gaat hier met name om de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de Wet Fido opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. Door deze limiet is bepaald dat de gemeente haar financieringsbehoefte voor een beperkt bedrag met kort geld (looptijd <1 jaar) mag financieren. In de Wet Fido is bepaald dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal de kasgeldlimiet niet mag overschrijden. De norm is vastgesteld door de minister en staat op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten (excl. de stortingen in de reserves). Voor het begrotingsjaar 2025 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 5,8 miljoen (8,5% van het begrotingstotaal 2025 € 68,8 miljoen, exclusief mutatie reserves).

In onderstaand overzicht is het bedrag van de kasgeldlimiet van de gemeente Bunschoten berekend voor de jaren 2025 - 2028, op basis van de begroting van 2025, rekening houdend met de meerjarenbegroting.

Kasgeldlimiet 2025 t/m 2028 (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	68.757	68.475	70.745	71.676
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	5.844	5.820	6.013	6.092

In het overzicht op de volgende pagina is per 1 januari 2025 de ruimte onder dan wel boven de kasgeldlimiet berekend van de gemeente Bunschoten, gelet op de hierna genoemde veronderstellingen. Hier is gebruik gemaakt van de liquiditeitsprognose.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
<i>Toegestane kasgeldlimiet</i>				
Begrotingstotaal (incl. grondexploitatie/excl. storting reserves)	68.757	68.475	70.745	71.676
Vastgesteld percentage kasgeldlimiet	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Bedrag kasgeldlimiet	5.844	5.820	6.013	6.092
<i>Toets kasgeldlimiet</i>				
Bedrag toegestane kasgeldlimiet	5.844	5.820	6.013	6.092
Vlottende schuld minus vlottende middelen	-3.507	-7.978	-5.879	2.404
Ruimte kasgeldlimiet	2.337	-2.157	134	8.497

Als de geraamde/voorgenomen investeringen voor de komende jaren ten uitvoer worden gebracht, blijft de gemeente m.u.v. van 2026 binnen de marges van de kasgeldlimiet. In 2025 en 2026 zal de ontwikkeling van de kasgeldlimiet nauwlettend gevolgd worden. Het gaat hier om prognoses waarbij ook de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie bepalend zijn. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en daar waar nodig wordt de prognose bijgesteld.

Liquiditeitsprognose (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
Liquide middelen				
Raming saldo rekening-courant BNG per 1/1	-	-	-	-
Raming schatkistbankieren per 1/1	4.000	-	-	-
Raming saldo rekening-courant Rabo per 1/1	-	-	-	-
Raming contante gelden in kas per 1/1	-	-	-	-
Totaal	4.000	-3.507	-7.978	-5.879
Geraamde inkomsten				
Nieuw aan te trekken geldlening	7.500	-	-	-
Aflossingen verstrekte geldleningen	100	90	80	70
Vrijvallende afschrijvingslasten	-	-	-	-
BTW compensatiefonds	3.300	3.300	3.300	3.300
Geraamd begrotingsoverschot (excl. verrek.)	3.986	3.586	4.463	5.357
Opbrengst verkoop bouwkavels	8.428	9.375	11.536	11.694
Totaal	23.314	16.351	19.379	20.421
Geraamde uitgaven				
Werkkapitaal	-	-	-	-
Aflossingen geldleningen	4.990	5.490	3.890	3.040
Investeringen tlv voorzieningen	1.583	1.999	1.908	2.122
Grondexploitatie investeringen	11.933	10.164	3.898	2.844
Investeringen (staat van activa)	12.315	3.169	7.584	4.132
Totaal	30.821	20.821	17.280	12.138
Liquiditeitsprognose per 1/1				
Overschot, danwel behoefte (-)	-3.507	-7.978	-5.879	2.404

Ontwikkeling EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo is te vinden op pagina 118. Hieruit blijkt dat voor het jaar 2025 een tekort van het EMU-saldo wordt verwacht. Het verloop van dit saldo (op kasbasis, terwijl voor de begroting het stelsel van baten en lasten wordt gehanteerd) hangt samen met de voortgang binnen de grondexploitatie en geplande nieuwe en vervangingsinvesteringen.

Renterisico norm

De norm renterisico is ervoor bedoeld om het renterisico dat de gemeente loopt op zijn langlopende schuld te beperken. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisico norm niet overschrijden. De norm wordt berekend op 20% (het door de minister vastgestelde percentage) van het begrotingstotaal. Dit houdt in dat de gemeente Bunschoten zorg moet dragen dat in het desbetreffende jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang mag worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

Renterisico op vaste schuld (bedragen x € 1.000,-)	2025	2026	2027	2028
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g				
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g				
2. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)				
3a. Nieuw aangetrokken vaste schuld o/g	7.500			
3b. Nieuw verstrekte lange leningen u/g				
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a - 3b)	7.500	-	-	-
5. Betaalde aflossingen	4.990	5.490	3.890	3.040
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	4.490	-	-	-
7. Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	4.490	-	-	-
8. Stand van het begrotingstotaal per 1/1	68.757	68.475	70.745	71.676
9. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
10. Renterisico norm	13.751	13.695	14.149	14.335
10. Renterisico norm	13.751	13.695	14.149	14.335
7. Renterisico op vaste schuld	4.490	-	-	-
11. Ruimte (+)/ overschrijding (-)	9.261	13.695	14.149	14.335

In het begrotingsjaar 2025 is de renterisiconorm € 13.751.000,- (20% van € 68.757.000,-). Er wordt geen overschrijding van de renterisico norm voor de meerjarenperiode verwacht. De looptijd van de leningen wordt zoveel mogelijk afgestemd op de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de investeringsopgave van de aankomende jaren. De rente is in de loop van 2024 licht gedaald ten opzichte van 2023, waarin een stijging te zien was in vergelijking met voorgaande jaren. Voor het aantrekken van nieuwe leningen is gerekend met een rentepercentage van 3. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend en stemmen de looptijd van de aan te trekken leningen ook af op de verwachte ontwikkelingen op de kapitaalmarkt, rekening houdend met de renterisiconorm.

Renteschema

Het renteschema geeft inzicht in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Een resultaat met een – ervoor is positief.

Rente schema	2025	
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	1.063.640
Externe rentebaten over de korte en lange financiering	€	250.000
Saldo rentelasten en rentebaten	€	813.640
Rente die aan grondexploitatie moet worden doorberekend	€	127.055
Rente van projectfinanciering die aan taakveld moet worden doorberekend	€	-
Rentebaat van door verstrekte leningen die aan taakveld moet worden toegerekend	€	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€	686.585
Rente over eigen vermogen	€	-
Rente over voorzieningen	€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€	686.585
De aan taakvelden toegerekende rente	€	720.852
Renteresultaat op het taakveld treasury	€	-34.267

Schatkistbankieren

De gemeente Bunschoten is net als andere gemeenten verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Het uitgangspunt hierbij is dat alle overtollige middelen van de gemeente worden afgeroomd naar een rekening van het Rijk. Hierbij mag een drempelbedrag buiten beschouwing worden gelaten. Het percentage voor het drempelbedrag is 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000,-.

Het afgelopen jaar is de rentevergoeding over onze tegoeden bij het schatkistbankieren ten opzichte van de afgelopen jaren gestegen. De gemeente Bunschoten heeft geen langlopende beleggingen.

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2024 heeft de gemeente zes vaste geldleningen in de lening portefeuille o/g. Het saldo is € 27.760.000,-. Op basis van de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de toekomstige investeringen is de verwachting dat er in 2025 (€ 7,5 miljoen) een geldlening aangetrokken dient te worden. Het saldo aan leningen loopt op naar € 32,9 miljoen eind 2028.

Uitzettingen

Op 1 januari 2025 zijn de uitzettingen van de door het WSW geborgde leningen naar verwachting € 48,5 miljoen aan de Stichting G&O. Voor de Stichting Eemland Wonen bedraagt dit naar verwachting € 1,0 miljoen. De leningen worden gegarandeerd via het WSW met achtervang van de gemeente.

Aandelen

De gemeente bezit aandelen in bedrijven die werkzaam zijn in de publieke sector.

Hoeveelheid	Soort	Bedrijf	Verkrijgingsprijs
16.219	Aandelen	Vitens	€ 16.219,00
117	Aandelen	Amfors Holding <u>BV</u>	€ 5.265,00
205	Aandelen	<u>NV</u> Rova Holding	€ 313.640,00
639	Aandelen	Stedin	€ 500.000,00
Totaal aandelenbezit			€ 835.124,00

Relatiebeheer

De huisbankier van de gemeente Bunschoten is de Rabobank. De Rabobank heeft de volgende ratings:

Rating bureau	Rating
Moody's	Aa2
Standard & Poor's Global	A+
Fitch	A+
DBRS	AA

Daarnaast is er een rekening-courantverhouding met de Bank Nederlandse Gemeente. Dit is verplicht in verband met de te verrekenen rijksbijdragen. Bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeente zijn ook rekening-couranten die betrekking hebben op de volkshuisvestingsaangelegenheden (startersregeling, funderingsherstelregeling, duurzaamheidsregeling en stimuleringsregeling).

Berekening EMU-saldo

Omschrijving	2024	2025	2026
	x € 1000,- Volgens realisatie t/m sept. 2024 aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2025	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2025
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	144	-210	-498
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	10.750	9.468	154
3. Mutatie voorzieningen	-2.300	274	55
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.462	8.406	-2.100
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-14.368	-17.810	1.503
Berekend EMU-saldo begroting 2024	-7.286	765	
Verschil 2025 - 2024	-7.082	-18.575	

Ruimte voor toelichting

Ten opzichte van de begroting 2024 zijn de geraamde lasten op de investeringen voor 2024 bijgesteld (€ 5,9 miljoen ongunstiger saldo), tevens zijn er per saldo lagere mutaties in voorzieningen (€ 0,9 miljoen ongunstiger saldo). Het exploitatiesaldo komt € 2,8 miljoen ongunstiger uit.

Daarnaast zijn de grondexploitaties voor 2024 en volgende jaren bijgesteld. Voor 2024 betekent dit een gunstiger saldo van € 2,4 miljoen.

Diverse bijstellingen (investeringen, grondexploitatie) voor 2025 hebben geleid tot een verhoging van het negatieve saldo met € 18,6 miljoen.

Algemeen:

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Een tekort bij de lokale overheden draagt bij aan een tekort van de gehele overheid (Rijk, lokale overheden en sociale fondsen). Volgens het verdrag van Maastricht mag het tekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP) bedragen. Bij een dreigende overschrijding - voorzover veroorzaakt door lokale overheden - kan ingegrepen worden op basis van de wet HOF (wet Houdbare OverheidsFinanciën).

Om dit te monitoren moet een raming worden opgenomen bij de begroting en wordt per kwartaal gerapporteerd aan het CBS. Een overschrijding van onze gemeente hoeft dus nog niet te leiden tot een overschrijding op landelijk niveau.

In de Wet Hof is sprake van een macronorm die niet onderverdeeld wordt in een (micro)norm per individuele overheid. Deze EMU-tekortnorm decentrale overheden bedraagt voor 2019 tot en met 2023 0,4% (aandeel gemeenten 0,27%) en voor 2024 0,5% (aandeel gemeenten 0,34%). Voor 2025 en verder moet deze nog vastgesteld worden.

Het ministerie van BZK publiceert in lijn met de wet HOF individuele EMU-referentiewaarden per gemeente. Dit is echter geen norm, maar een indicatie.

3.5 Bedrijfsvoering

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf bedrijfsvoering is opgenomen in artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft tenminste inzicht in de stand van zaken en de realisatie van beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Zoals ook vorig jaar is gemeld blijft er druk op de arbeidsmarkt. Met name technische functies zijn moeilijker vast in te vullen. We merken dat we als kleinere gemeente interessant zijn voor starters. Het is belangrijk om deze goed te begeleiden. Dat vraagt investering van de staande organisatie en soms ook inhuur van ervaren krachten die de nieuwe medewerkers kunnen coachen en opleiden. Daarnaast is er een goede arbeidsmarktstrategie nodig met meer investering in werving en selectie.

Naast goede werving is het minstens zo belangrijk om medewerkers vast te kunnen houden. Daarom is er aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers, het inzetten van hun talenten en het behoud van vitaliteit.

Er is een start gemaakt met een kwaliteitsslag betreffende de sturingsinformatie. Het doel is dat de managementinformatie goed inzichtelijk is. En dat de informatie van die kwaliteit is, dat er een goede structurele bespreking kan plaatsvinden en dat er zicht blijft op de verbeterplannen en acties. Daarbij wordt er ook beoordeeld wat verdere data-analyse kan bijdragen aan de resultaten. Het komende jaar zal in het teken staan van het implementeren en borgen van deze kwaliteitsslag.

Maatschappelijke opgaven vragen om integrale samenwerking. Er wordt verder gewerkt aan de implementatie van de omgevingswet. Daarnaast is er in de ontwikkeling van teams voor gekozen om te gaan werken met één integraal team op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving. Het doel is dat door deze teamindeling, aanvragen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven van het begin af aan integraal worden opgepakt. De medewerkers kunnen elkaar hierin ook versterken.

Automatisering en AI krijgen een steeds grotere invloed op ons dagelijks leven. Dit gaat ook betekenis krijgen in organisaties. Het komende jaar oriënteren we ons op wat dit voor de organisatie kan betekenen en welke risico's er zijn.

De organisatie is voortdurend in beweging. Door nieuwe opgaven en omstandigheden waarvoor de gemeente verantwoordelijkheid draagt of krijgt, en daarmee samenhangend de groei van de organisatie. Op veel onderwerpen is regionale samenwerking van groot belang en soms ook vanuit de overheid verplicht. Onze medewerkers verhouden zich tot allerlei samenwerkingsvormen op verschillende niveaus.

De verschillende ontwikkelingen in de samenwerkingsverbanden waar wij intensief mee samenwerken, hebben impact op onze organisatie. Dit vraagt de komende tijd aandacht voor zaken als, passende leiding, personele zaken, werkprocessen en huisvesting.

Communicatie

Digitale inclusie

We vinden het belangrijk dat iedereen digitaal mee kan doen. Omdat het voor de één lastiger is dan voor de ander, blijven we samen met de Bibliotheek Eemland de cursus Digisterker aanbieden, waarbij inwoners leren werken met de digitale overheid en DigiD. Er wordt ingezet op het gebruik van eenvoudige taal en zoveel mogelijk met beelden. De toegankelijkheid van de website blijft ook een belangrijk punt, zodat iedereen, met of zonder beperking, de website zo goed mogelijk kan gebruiken.

E-diensten

De gemeente Bunschoten biedt veel verschillende producten en diensten aan. Inwoners kunnen dit in het gemeentehuis regelen, maar veelal ook online. Omdat we het de aanvrager zo simpel mogelijk willen maken, zijn we aan de slag gegaan met een update van onze e-diensten. Eind 2024 en begin 2025 worden de puntjes op de i gezet, zodat het doorgeven van een verhuizing, het aanvragen van een uittreksel en nog veel meer andere zaken nog makkelijker online te regelen zijn.

Open en transparant

De gemeente Bunschoten is open en transparant en staat in goed contact met de verschillende mediarelaties en redacties. Ook zijn we, in projectverband, bezig met de Woo, waardoor veel besluiten en documenten op voorhand al openbaar gemaakt (gaan) worden.

Offline en online communicatie

Het gebruik van offline en online communicatiemiddelen (de zogenaamde middelenmix) blijft van groot belang. We merken dat bijvoorbeeld de gemeentepagina in het wekelijkse huis-aan-huisblad goed wordt gelezen, net als de verschillende social mediakanalen en de website. Op deze manier is ons bereik het grootst en houden we inwoners betrokken. Binnenkort beschikken we – binnen het systeem dat we gebruiken voor het beheer van de social media – over de Media Monitor, waarmee we nog beter kunnen monitoren en analyseren wat er online gezegd wordt over belangrijke onderwerpen.

Participatie

Inwoners denken graag mee op verschillende manieren. Zo helpen wij bijvoorbeeld bij het informeren en betrekken van buurtbewoners wanneer er een nieuwe speeltuin wordt ontworpen, maar zijn we ook nauw betrokken als er een enquête wordt ontwikkeld voor de nieuwe woonvisie of de ontsluiting van een woonwijk. Ook kijken we op welke manier we nog meer kunnen participeren op social media, door het gebruik van polls en dergelijke.

Samenwerking BLNP

Afgelopen twaalf maanden zijn gebruikt voor nadere gesprekken over de doorontwikkeling van de samenwerking BLNP. Deze gesprekken betroffen het advies van WagenaarHoes inzake de doorontwikkeling en mogelijke alternatieven met betrekking tot de invulling en governance van de samenwerking.

Deze verdiepingsslag gaf een beeld van verschillende behoeften per gemeente ten aanzien van de samenwerking.

Naar verwachting zullen de gesprekken over de samenwerking in de komende periode worden afgerond en de implicaties ten aanzien van de samenwerking in beeld worden gebracht.

Planning en control

De planning en control cyclus begint met het opstellen van de kadernota voor het komende jaar, daar vloeit de programmabegroting uit voort. Er zijn twee tussentijdse bestuursrapportages over het lopende jaar. Eén in het voorjaar, de andere is in het najaar. Het laatste document in de cyclus is de programmarekening, dat is de verantwoording van het afgelopen jaar.

ICT

Maatschappelijke en organisatorische ontwikkelingen en met name die op het technologische vlak gaan snel. In 2025 ligt de nadruk op de volgende thema's:

- De gezamenlijke I-visie, met daarin opgenomen zeven strategische actielijnen zullen worden uitgewerkt in concrete uitvoeringsplannen en een projectportfolio. Deze plannen zullen aansluiten op de organisatiedoelen van de gemeente.
- Rode draad in de I-visie is *standaardiseren en harmoniseren* en daarmee bijdragen aan een optimale, toekomstbestendige, dienstverlening en efficiënte bedrijfsvoering bijdragen.
- We volgen actief de totstandkoming van relevante Europese en Nederlandse wetgeving en vertalen dit naar impact en uitvoeringsprojecten. In het bijzonder volgen wij de ontwikkelingen rond de nieuwe cybersecurity wet.
- De toenemende afhankelijkheid van IV/IT systemen vraagt om een solide bedrijfscontinuïteit. Uitval van systemen ongeacht de oorzaak is ongewenst. Uitwijkvoorzieningen dienen aanwezig te zijn en jaarlijks getest.

De toenemende cybercriminaliteit noopt ons zeer waakzaam te blijven op de digitale weerbaarheid van onze infrastructuur en informatievoorziening. Maar ook blijvende aandacht voor de bewustwording en kennis van alle medewerkers voor het aspect digitale veiligheid/digitale weerbaarheid.

- In 2025 zullen de lokale initiatieven gebundeld worden om het gebruik van 'data' en de toepassing van AI verder vormgegeven worden. Ambitie is om een 'data'-organisatie vorm te geven en te komen met een 'AI act' die de kaders en uitgangspunten schetst voor het gebruik van en toepassing van AI functionaliteit. Belangrijke voorwaarde hierbij is het respecteren van de veiligheid van persoonsgegevens in het kader van de AVG en de bijkomende ethische aspecten.
- De ambitie om te komen tot één uniforme IV-architectuur en ICT-infrastructuur blijft ook in 2025 zijn stempel drukken. Dit vraagt om onderlinge afstemming en op de logische en natuurlijk momenten keuzes maken voor het applicatie landschap van de toekomst. Een belangrijk aspect daarbij is de wijze waarop nieuwe investeringen worden aanbesteed; een vakgebied wat meer en meer aandacht gaat vragen.
- We streven naar een gestandaardiseerde, flexibele en veilige ICT werkplek die fungeert als toegangsportaal tot de gemeentelijke kantoorautomatisering voor medewerkers. Daar zijn al stappen in gemaakt. Het optimaal gebruik maken van deze middelen vraagt van iedere medewerker een hoge mate van digitale bewustwording en vaardigheden.

3.6 Verbonden partijen

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf verbonden partijen is opgenomen in artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf verbonden partijen bevat tenminste de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast de beleidsvoornemens omtrent de verbonden partijen en een lijst van de verbonden partijen.

De paragraaf verbonden partijen gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente participeert en tevens een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Inleiding

Aan de hand van de begroting, jaarrekening en via de diverse bestuurlijke overleggen kan de gemeente haar bestuurlijke invloed gestalte geven bij de verbonden partijen. Voor het instellen, dan wel beëindigen van nieuwe verbonden partijen worden voorstellen aan de raad gedaan waarbij naast de beleidsinhoudelijke aspecten ook de financiële consequenties inzichtelijk worden gemaakt.

De verbonden partijen zijn al bij de verschillende programma's genoemd. In deze paragraaf gaat het vooral om het financiële aspect van de verbonden partij.

Verbonden partijen

Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus - Tricijn (GBLT)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in gemeentebegroting:	Programma <u>Bestuur en ondersteuning</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Juiste en klantgerichte uitvoering van gemeentelijke belastingverordening en kwijtscheldingsregels en waardering onroerende zaken.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De grondslagen voor de gemeentelijke bijdrage zijn ontleend aan de Basisregistratie Personen en de WOZ-basisregistratie (aantallen inwoners en WOZ-objecten).
Bijdrage Bunschoten:	€ 346.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 2.257.000,- (2023)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2.257.000,- (ultimo 2023, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4.561.000,- (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	GBLT beschikt in principe niet over eigen (weerstand)vermogen; financiële resultaten worden verrekend met de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma Veiligheid
Belang van deelname in de verbonden partij:	Adequate brandweezorg, rampen- en crisisbestrijding
Wijze bestuurlijk belang:	De burgemeester is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse inwonersbijdrage op basis van verhoudingen van budgetten binnen het gemeentefonds, de zogenoemde 'ijkpuntscores'.
Bijdrage Bunschoten	€ 1.384.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 4.510.000,- (2023)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 28.319.000,- (ultimo 2023, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 65.218.000,- (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Openbaar meldsysteem, Wet banenafpraak, Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren, Derde jaar WW-uitkering en exploitatierisico's.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Coöperatie Gastvrije Randmeren U.A.

Juridische rechtsvorm:	Coöperatie
Programma in begroting:	Programma <u>Sport, cultuur en recreatie</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van de recreatie en de natuur.
Wijze bestuurlijk belang:	Vier stemmen in de algemene ledenvergadering
Wijze financieel belang:	Ledenrekening A € 20.000,-
Bijdrage Bunschoten:	€ 46.536,-
Meest recente financieel resultaat:	€ -505.148,- resultaat voor bestemming 2022*

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2022

Samenwerkingsverband sociale zaken Baarn, Bunschoten en Soest (BBS)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Naast het uitvoeren van werkzaamheden op het gebied van Werk en Inkomen voert de organisatie de zorgadministratie uit van de gemeenten en is <u>BBS</u> werkgever van medewerkers van de sociaal teams, die ondersteuning leveren dicht bij de inwoners van de drie gemeenten.
Wijze bestuurlijk belang:	Een wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Jaarlijkse bijdrage in de uitvoeringskosten.
Bijdrage Bunschoten:	Bijdrage in de uitvoering € 3.078.000,-. Hier is inbegrepen een bedrag van € 1.398.000,- voor het sociaal team.
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2023)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 3.938.000,- (2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Negatieve financiële effecten hebben een directe invloed op de doorbelasting van kosten naar de gemeenten.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Amfors Holding B.V. / RWA

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Het voorkomen van structurele uitsluiting van bepaalde groepen kansarme werklozen.
Wijze bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente is in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Sociaal Domein
Wijze financieel belang:	De gemeente stelt de ontvangen rijksbijdrage <u>Wsw</u> volledig ter beschikking aan <u>RWA</u> . Daarnaast draagt elke gemeente naar rato bij in een eventueel negatief exploitatiesaldo.
Bijdrage Bunschoten:	€ 44.000,-
Meest recente financieel resultaat:	Exploitatietekort over 2023 was € 2,6 miljoen. Dit is aangezuiverd door Amfors met € 1,4 miljoen en door gemeenten met € 1,1 miljoen (waarvan Bunschoten € 51.000,-)*.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.040.000 (ultimo 2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 10.591.000 (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Het aantal SW-ers binnen RWA neemt jaarlijks met zo'n 4% af. In combinatie met een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. Zie hieronder bij Amfors Holding.

Juridische rechtsvorm:	Besloten Vennootschap (met gemeentelijke deelneming)
Programma in begroting:	Programma <u>Sociaal domein</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 <p>Het in het kader van de bevordering van de arbeidsintegratie van gehandicapten en niet-gehandicapten in de regio Amersfoort, het oprichten van, deelnemen in, samenwerken met, beheren, besturen, exploiteren en financieren van andere vennootschappen en ondernemingen.</p>
Wijze bestuurlijk belang:	De deelnemende gemeenten zijn aandeelhouder van Amfors Holding. Zij controleren begroting, jaarrekening en beleidsplannen. Daarnaast is er een Raad van Commissarissen bestaande uit personen zonder bestuurlijke binding met de gemeenten.
Wijze financieel belang:	De gemeente Bunschoten bezit 117 aandelen Amfors.
Bijdrage Bunschoten:	7%
Meest recente financieel resultaat:	Over 2023: € 0,- (betreft resultaat na aanzuivering tekort aan <u>RWA</u> van € 1,4 miljoen)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 2,5 miljoen,- (ultimo 2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 4,3 miljoen (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Door het dalende aantal <u>SW</u> -ers bij <u>RWA</u> en een afnemende rijksbijdrage moeten de toenemende kosten bij <u>RWA</u> worden opgevangen door een hoger nettoresultaat van Amfors. De gemeente is erg afhankelijk van het behalen van de operationele resultaten van Amfors, die ter aanvulling van het negatief subsidieresultaat <u>RWA</u> nodig is om zodoende de gemeente niet meer te laten bijdragen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 <p>Het behartigen van de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van de fysieke leefomgeving. Het zorgdragen van een goede, klantvriendelijke en efficiënte uitvoering van de opgedragen milieutaken, natuurbehoud en een veilige leefomgeving.</p>
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Bijdrage Bunschoten:	€ 620.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 302.000,- (2023)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 1.517.000,- (ultimo 2023, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 7.363.000,- (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Outputfinanciering (productie, achterblijvende vraag, onvoldoende productiviteit en kengetallen), ziekteverzuim, wet- en regelgeving.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke Regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 <p>Invulling geven aan de wettelijke rol bij crises en rampen. Bevorderen van een goede basisgezondheid en gelijke kansen op gezondheid voor de inwoners, onder meer door preventie.</p>
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	De kosten van de wettelijke basistaken worden bij alle deelnemers in rekening gebracht; keuzetaken/maatwerk alleen bij de gemeenten waarvoor de taken zijn uitgevoerd.
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.244.000,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 1.341.165,- (2023)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 4.618.536,- (ultimo 2023, inclusief resultaat)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 28.999.776,- (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De verhouding tussen de vaste (inwoner)bijdrage en de maatwerk opbrengsten moet zodanig zijn, dat de GGDrU in de financieringsstructuur een eventuele daling van maatwerkinkomsten zelf kan opvangen.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Juridische rechtsvorm:	Gemeenschappelijke regeling
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Zorgen voor goede, reguliere en milieu verantwoord transport, overslag, be- en verwerking van huishoudelijk afval uit de deelnemende gemeenten. Tevens kennisuitwisseling en vergroting op het gebied van efficiënte afvalinzameling en verwerking.
Wijze bestuurlijk belang:	De wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Wijze financieel belang:	Baten en lasten worden 100% aan de deelnemers doorberekend. De GR heeft een minderheidsbelang in de <u>NV ROVA Holding</u> (€ 4.538,-) en een 50%-belang in de <u>BV Afvaloverslag</u> (€ 9.000,-).
Bijdrage Bunschoten:	€ 839.736,-
Meest recente financieel resultaat:	€ 0,- (2023)*
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 0,- (ultimo 2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 21.103.922,- (ultimo 2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	Normale bedrijfsrisico's zoals rente-, krediet-, debiteuren- en investeringsrisico's

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

N.V. ROVA Holding

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	Dienstverleningsovereenkomst voor de inzameling en verwerking van afvalstoffen en grondstoffen. Ook het beheer van de inzamelmiddelen valt hieronder. De bestaande inzamelmiddelen zijn tegen boekwaarde overgedragen aan <u>ROVA Activa Beheer B.V.</u>
Wijze bestuurlijk belang:	Aandeelhouder (circa 2% van de uitstaande aandelen A, B en C)
Wijze financieel belang:	205 aandelen B (gewaardeerd tegen € 313.640,-)
Bijdrage Bunschoten:	€ 1.199.040,- (taken conform dienstverleningsovereenkomst)
Meest recente financieel resultaat:	€ 5.384.000,- (2023)*. Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Voor 2023 was dat € 110.000,- (uitgekeerd in 2024).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 43.020.000,- (ultimo 2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 59.990.000,- (ultimo 2023)*, inclusief achtergestelde lening van € 9.590.000,-.
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Vitens NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf in Nederland en verzorgt de drinkwatervoorziening in de gemeente Bunschoten. Vitens is in 2006 ontstaan uit fusies van lokale en regionale drinkwaterbedrijven.
Wijze bestuurlijk belang:	0,281% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	16.219 aandelen (gewaardeerd tegen € 16.219,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 27,2 miljoen (2023)* De verwachting is dat de komende jaren geen dividend wordt uitgekeerd.
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 677,7 miljoen (2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 1.559,7 miljoen (2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's zijn zeer beperkt. Er is geen verplichte afdekking van een eventueel tekort; aandeelhouders van een NV zijn niet aansprakelijk voor de schulden van een NV.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

Stedin Holding NV

Juridische rechtsvorm:	Naamloze Vennootschap
Programma in begroting:	Programma <u>Volksgezondheid en milieu</u>
Belang van deelname in de verbonden partij:	 Stedin is de netbeheerder en heeft daardoor een belangrijke plaats in de energie-infrastructuur. Door de deelname in Stedin heeft de gemeente zeggenschap in het beleid van Stedin, waaronder de investeringsagenda en financiering van Stedin.
Wijze bestuurlijk belang:	0,01% van het totaal aantal aandelen
Wijze financieel belang:	639 aandelen (gewaardeerd tegen € 500.000,-)
Meest recente financieel resultaat:	€ 170 miljoen (2023)* Een deel van het resultaat wordt als dividend uitgekeerd. Voor 2023 was dat € 5.900,- (uitgekeerd in 2024).
Meest recente omvang eigen vermogen:	€ 3.221 miljoen (2023)*
Meest recente omvang vreemd vermogen:	€ 5.063 miljoen (2023)*
Risico's voor financiële positie gemeente:	De financiële risico's beperkt.

* Gebaseerd op de definitieve jaarrekening 2023

3.7 Grondbeleid

(Commissie Bestuur en Financiën)

Het wettelijk kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

De paragraaf grondbeleid geeft tenminste:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De woningmarkt is redelijk aan het stabiliseren ondanks dat de verwachting is dat de huizenprijzen harder stijgen dan op voorhand is voorspelt. De oorlog in de Oekraïne is nog steeds aan de gang (op het moment van schrijven), we hebben inmiddels een nieuw kabinet, wat dit voor gevolgen heeft voor de bouwsector is nog niet helemaal bekend. De extreme hoogconjunctuur is behoorlijk afgevlakt. Dit is nog niet te merken aan deze geactualiseerde grondexploitatie, maar kan zeker van invloed worden op de volgende actualisatie. Als er verandering in het over het algemene positieve beeld komt, dan zal dit tussentijds, dan wel met het [MPG 2024](#), worden aangegeven.

Sinds de vorige programmabegroting zijn er geen nieuwe grondexploitaties bijgekomen. Wel zal de grondexploitatie voor Eiland 6 Rengerswetering herzien worden in het [MPG 2024](#). Dit is nu nog niet bekend, maar daarover zal te zijner tijd gecommuniceerd worden. Voor elke nieuwe ontwikkeling wordt gekeken welk gemeentelijk grondbeleid wordt gevolgd. Dit kan actief of facilitair grondbeleid zijn, dit staat beschreven in de nota Grondbeleid. De nota Grondbeleid dateert uit 2019 en zal in de loop van 2025 herzien worden.

Het [MPG 2023](#) is op basis van de rekeningcijfers 2023 vastgesteld in de raad op 30 mei 2024. De gegevens die in het [MPG 2023](#) zijn opgenomen zijn nog steeds relevant. De meeste eindresultaten zijn nagenoeg gelijk aan de resultaten die in het vastgestelde [MPG 2023](#) zijn genoemd.

Per complex worden de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van het [MPG 2023](#) genoemd. De wijzigingen ten opzichte van het vastgestelde [MPG](#) zijn doorgevoerd in een nieuw totaaloverzicht 'gronden in exploitatie'. Dit overzicht en het overzicht 'totale cumulatieve kasstroom' worden in deze paragraaf opgenomen.

Het [MPG](#) wordt begin 2025 geactualiseerd op basis van de jaarcijfers van 2024. Het [MPG 2024](#) wordt ter vaststelling aan de raad aangeboden in het tweede kwartaal van 2025.

Afwijkingen

Diverse grondexploitaties wijzigen niet/nauwelijks ten opzichte van het laatst vastgestelde [MPG](#). Deze worden dan ook niet verder genoemd in onderstaande toelichting.

Grondexploitatie bedrijventerrein De Kronkels-Zuid

Deze grondexploitatie zit nog aan het begin van het hele proces. Er zijn veel aspecten onzeker. Het streven blijft om de grondexploitatie budgetneutraal te laten verlopen. Er zijn beroepen binnen gekomen tegen het vastgestelde bestemmings- en exploitatieplan. De doorlooptijd van dit complex zal hier vertraging door krijgen, in deze actualisatie is hier nog geen rekening mee gehouden. Hier zal in het [MPG 2024](#) wederom aandacht aan worden besteed, als hier meer over bekend is. Met de huidige informatie blijft het verwacht resultaat € 9.705,- positief.

Grondexploitatie Zuiderland (eiland 4)

Deze grondexploitatie is in de afrondende fase. Alle grondtransacties zijn geweest. Het park is in aanleg en het woonrijp maken is in volle gang. Het huidige verwachte resultaat is € 1.101.270,- positief. Waarbij gezegd moet worden dat in de voorgaande jaren in totaal al € 1.836.265,- aan tussentijdse winst is genomen. Het totaal verwacht resultaat inclusief tussentijdse winstneming bedraagt € 2.937.535,-.

Grondexploitatie Zuidelijke Hoven (eiland 5)

Op eiland 5 wordt er volop gewerkt aan het bouwrijp maken van het eiland. De eerste grondtransacties zijn in 2024 geweest. De overige verkopen zijn gepland in 2025. Het huidige verwachte resultaat is € 41.265,- negatief. We verwachten dit in de toekomst goed te kunnen maken, door kostenbesparingen in de uitwerking, marktwerking (aanbestedingsvoordelen) en het genereren van extra inkomsten door bijvoorbeeld optimalisaties.

Grondexploitatie Eiland 6

Op dit moment wordt er gewerkt aan het optimaliseren van de inkomsten en uitgaven. Hierdoor zal zeer waarschijnlijk de grondexploitatie positief worden geactualiseerd. Mede omdat dit een gezamenlijke grondexploitatie is, is de optimalisatie nog niet helemaal bekend op dit moment. In het MPG 2024 zal hier meer over bekend zijn. Het huidige verwachte resultaat is € 85.210,- positief.

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2024 tot en met 2026

In dit overzicht staan alle projecten voor de komende jaren.

Complexen	E/	Saldo Boekwaarde per 31-12-2023	Prognose Uitgaven 2024	Prognose Inkomsten 2024	Saldo Boekwaarde per 31-12-2024	Prognose Uitgaven 2025	Prognose Inkomsten 2025	Prognose Boekwaarde per 31-12-2025	Prognose Uitgaven 2026	Prognose Inkomsten 2026	Prognose Boekwaarde per 31-12-2026
0 Algemeen beheer	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 De Kronkels-Zuid	B	-1.990.495	4.839.263	-	-6.829.759	8.432.551	-	-15.262.309	3.541.131	3.294.373	-15.509.067
45 Zuiderland (E4)	E	4.526.389	2.008.295	-	2.518.095	1.641.678	190.777	1.067.193	156.701	190.777	-
45 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-7.777.200	2.132.934	7.771.897	-2.138.237	2.067.954	8.236.921	4.030.730	1.101.270	-	2.174.399
46 Zuidelijke Hoven (E5)	E	-6.048.398	207.272	-	-6.255.670	4.691.692	-	-10.947.361	1.856.332	5.889.380	-5.677.082
47 Eiland 6	E	-	-	-	-	-	-	-	619.100	-	-
47 Afwikkeling (positief) resultaat	E	-11.289.703	9.187.764	7.771.897	-12.705.570	16.833.875	8.427.698	-21.111.747	7.274.533	9.374.530	-19.011.750
TOTAAL COMPLEXEN											
Af: voorziening verlieslatend		-11.289.703	-	-	-12.705.570	-	-	-21.111.747	-	-	-19.011.750
Balanswaarde:											
Algemeen beheer	B	-1.990.495	4.839.263	-	-6.829.759	8.432.551	-	-15.262.309	3.541.131	3.294.373	-15.509.067
Bedrijventerreinen	E	-9.299.208	4.348.500	7.771.897	-5.875.812	8.401.324	8.427.698	-5.849.438	3.733.402	6.080.157	-3.502.684
Gronden in exploitatie		-11.289.703	9.187.764	7.771.897	-12.705.570	16.833.875	8.427.698	-21.111.747	7.274.533	9.374.530	-19.011.750

Totaaloverzicht gronden in exploitatie 2027, 2028 en na 2028

Prognose uitgaven, inkomsten en boekwaarde na 2028 is een optelling van de jaren die nog volgen na het boekjaar 2028.

Complexen	B/ E	Prognose Uitgaven 2027	Prognose Inkomsten 2027	Prognose Boekwaarde per 31-12-2027	Prognose Uitgaven 2028	Prognose Inkomsten 2028	Prognose Boekwaarde per 31-12-2028	Prognose Uitgaven na 2028	Prognose Inkomsten na 2028	Prognose Boekwaarde na 31-12-2028
0 Algemeen beheer	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 De Kronkels-Zuid	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 Aftwikkeling (positief) resultaat	B	-	5.572.981	-10.719.061	747.327	5.656.576	-5.809.812	2.252.926	8.072.443	-
45 Zuiderland (E4)	E	-	-	-	-	-	-	9.705	-	-
45 Aftwikkeling (positief) resultaat	E	2.174.399	-	599.633	599.546	-	87	41.352	-	-
46 Zuidelijke Hoven (E5)	E	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46 Aftwikkeling (negatief) resultaat	E	-5.677.082	5.962.997	-1.530.179	1.809.811	6.037.534	2.697.544	-41.265	-	-
47 Eiland 6	E	-	-	-	-	-	-	2.612.334	-	-
47 Aftwikkeling (positief) resultaat	E	-19.011.750	11.535.978	-11.649.607	3.156.684	11.694.110	-3.112.181	85.210	8.072.443	-
TOTAAL COMPLEXEN								4.960.263	8.072.443	
Af: voorziening verlieslatend		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balanswaarde:		-19.011.750		-11.649.607			-3.112.181			
Algemeen beheer	B	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijventerreinen	B	-15.509.067	5.572.981	-10.719.061	747.327	5.656.576	-5.809.812	2.262.631	8.072.443	-
Gronden in exploitatie	E	-3.502.684	5.962.997	-930.546	2.409.357	6.037.534	2.697.631	2.697.631	-	-
		-19.011.750	11.535.978	-11.649.607	3.156.684	11.694.110	-3.112.181	4.960.263	8.072.443	

Kasstroom

Omschrijving	Tot en met 31-12-2023	Boekingen t/m 30-06-2024	Verwachte mutaties na 30-06-2024	Mutaties 2024	Tot en met 31-12-2024	Planjaar 2025	Planjaar 2026	Planjaar 2027	Planjaar 2028	Planjaren na 2028	Totaal
Uitgaven											
Grondverwerving	15.638.006	-	4.017.723	4.017.723	19.655.729	3.992.002	13.423	2.500	-	-	23.663.654
Bouw en woonrijp maken	3.644.005	1.635.913	2.524.796	4.160.709	7.804.715	11.594.800	4.632.063	3.085.327	2.357.331	3.310.898	32.785.134
Overige kosten	213.148	-	49.981	49.981	263.129	49.974	44.974	17.477	14.971	4.994	395.518
Totale uitgaven	19.495.160	1.635.913	6.592.499	8.228.412	27.723.572	15.636.777	4.690.460	3.105.304	2.372.302	3.315.891	56.844.306
Inkomsten											
Bijdragen van derden	3.027.506	-	-	-	3.027.506	190.777	190.777	-	-	-	3.409.060
Verkopen	15.545.865	-	7.771.897	7.771.897	23.317.761	8.236.921	9.183.753	11.535.978	11.694.110	8.072.443	72.040.967
Totale inkomsten	18.573.370	-	7.771.897	7.771.897	26.345.267	8.427.698	9.374.530	11.535.978	11.694.110	8.072.443	75.450.027
Saldo inkomsten -/- uitgaven	-921.790	-1.635.913	1.179.398	-456.516	-1.378.305	-7.209.078	4.684.070	8.430.674	9.321.808	4.756.552	18.605.720

3.8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

Commissie Bestuur en Financiën)

Volgens artikel 3.5 van de Wet open overheid moeten gemeenten in de begroting en jaarrekening verslag doen van de uitvoering van deze wet. In de eerstvolgende aanpassing wordt het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies aangepast.

In 2022 is door adviesbureau Doxis een onderzoek uitgevoerd naar de staat van het informatiebeheer binnen de gemeente Bunschoten en de drie andere BLNP-gemeenten. Naar aanleiding van dit onderzoek is een roadmap opgesteld waarin chronologisch de onderwerpen beschreven staan die noodzakelijk zijn voor een succesvolle implementatie van de Woo. De afgelopen periode, maar zeker ook in 2025 zal deze roadmap leidend zijn in de verdere implementatie van de Woo.

Voor 2025 staat daarom op het programma om uitgevoerd te gaan worden:

- Het beoordelen en behandelen van ingediende Woo-verzoeken.
- Training van medewerkers op het belang van juiste omgang met informatie. Dit wordt door middel van e-learnings en trainingssesies gedaan. Dit wordt opgepakt vanuit het onderwerp awareness creëren over openbaarmaking onder medewerkers (uit de roadmap).
- Actief openbaar maken van de door het ministerie aangegeven categorieën. In november 2024 worden de eerste categorieën openbaar gemaakt en daarna zullen steeds nieuwe categorieën benoemd worden.
- Zorgdragen voor een goede beschrijving van het publicatieproces. Om informatie actief openbaar te maken is het noodzakelijk om het publicatieproces goed te beschrijven en te onderhouden.
- Implementatie van goede anonimiseringssoftware. Deze software is nodig om daar waar nodig openbaar te maken informatie te screenen en bepaalde gegevens te anonimiseren.
- Naast bovengenoemde software worden ook de juiste technische oplossingen gezocht voor publicatie, ontsluiting en beheer van informatie. Daarbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met reeds bestaande oplossingen.
- Onderzocht gaat worden hoe de bedrijfskundige link is tussen de implementatie van de Woo en bedrijfsvoering. Hierbij komen vraagstukken aan bod over het juiste aantal uren dat nodig is tijdens de implementatiefase en daarna de beheerfase, maar wordt ook onderzocht hoe we ons informatiebeheer kunnen optimaliseren om blijvend aan de Woo te kunnen voldoen.
- Het optuigen van een definitieve beheerorganisatie van de Woo. Hierin komen techniek, procedures en functies samen.

4. BIJLAGEN

4.1 Overhead

Wat is overhead?

Het BBV geeft de volgende definitie van overhead: *'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

Uitsplitsing taakveld 0.4 Overhead

De overhead wordt begroot (en verantwoord) op taakveld 0.4. Onderstaande verdeling geeft het saldo weer van de begrote inkomsten en uitgaven op het taakveld. Voor diverse onderdelen is een uitzondering gemaakt. Dit geldt voor de reiniging, riolering, begraven, marktgelden en leges. Ook bij de grondexploitatie en investeringen mag de overhead doorberekend worden. De doorberekening staat apart vermeld.

	Begroot 2025
Salaris overhead, inclusief inhuur	€ 3.672.782
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	€ 21.283
Personeel en organisatie	€ 369.769
Interne en externe communicatie	€ 59.531
Juridische zaken	€ 60.356
Informatievoorziening en automatisering	€ 1.398.470
Facilitaire zaken en huisvesting	€ 1.174.364
Archief en postzaken	€ 70.049
<u>BLNP</u> samenwerking	€ 238.238
Doorberekening naar taakvelden	€ -809.497
Doorberekening naar investeringen en/of grondexploitatie	€ -402.620
	€ 5.852.725

Deze kosten worden verantwoord op het taakveld overhead. De kosten van personeel in het primaire proces wordt aan de hand van een percentage rechtstreeks doorberekend aan de betreffende taakvelden.

In het programma Bestuur en ondersteuning is bij de verplichte indicatoren (blz. 26) het percentage opgenomen dat wordt gehanteerd voor de opslag op totale lasten. Dit is berekend op afgerond 9% (totale overhead gedeeld door de totale lasten inclusief grondexploitatie).

4.2 Kerngegevens

Algemene uitgangspunten	2025	2026	2027	2028
Inflatiecorrectie budgetten (meerjaren constante prijzen)	0,0%	0%	0%	0%
Sociale structuur				
Aantal inwoners	22.831	22.931	23.031	23.131
<i>waarvan</i>				
< 18 jaar	5.708	5.733	5.758	5.783
18 t/m 64 jaar	13.133	13.163	13.128	13.093
65 t/m 74 jaar	2.210	2.200	2.250	2.300
75 t/m 84 jaar	1.450	1.500	1.550	1.600
> 85 jaar	330	335	345	355
Fysieke structuur				
Oppervlakte gemeente	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha	3.039 ha
Binnenwater	442 ha	442 ha	442 ha	442 ha
Aantal woonruimten	9.150	9.200	9.300	9.450
Financiële structuur				
Uitgedrukt in bedragen per inwoner (x € 1,-)				
Gewone uitgaven (excl. grondexploitatie)	2.656,04	2.593,61	2.577,36	2.572,09
Opbrengst belastingen, incl. leges en andere rechten	542,99	544,98	542,62	540,27
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	1.670,44	1.585,74	1.601,38	1.611,40
Vaste schuld	1.983,27	1.735,21	1.558,77	1.420,60
Standen per 1 januari				
Reserves van de algemene dienst	904,78	1.141,89	1.112,04	1.114,99
Voorzieningen van de algemene dienst	254,57	265,40	266,64	271,77
Reserves grondexploitatie	247,22	242,61	244,83	247,47
Voorzieningen grondexploitatie	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Weerstandsvermogen</i>				
reserve algemene dienst; reserve grondexploitatie en voorziening grondexploitatie en precario kabels/leidingen	1.209,80	1.188,48	1.190,74	1.217,89

4.3 Overzicht directe en indirecte subsidies

In onderstaand overzicht zijn de subsidieplafonds opgenomen. De raming is gebaseerd op het jaarplan subsidies 2024. Aangezien er geen inflatie wordt toegepast blijven de bedragen voor 2025 gelijk. Op basis van het subsidieplan 2025 (begin 2025) kan het zijn dat er nog een onderlinge verschuiving plaatsvindt.

Programma (bedragen afgerond op € 1.000,-)	2024	2025
Jeugd	310.000	310.000
Zorg	780.000	780.000
Cultuur	713.000	713.000
Leefbaarheid en sociale samenhang	130.000	130.000
Overige subsidies:		
Kindercentra	101.000	101.000
Historisch aanzien Museumhaven	137.000	137.000
Toerisme en Citymarketing	188.000	188.000
Collectieve preventie en preventieve verslavingszorg	38.000	38.000
Burgerparticipatie Sociaal domein	5.000	5.000
Maatschappelijke begeleiding statushouders	109.000	109.000
Preventie schuldhulpverlening	85.000	85.000
Muziek	17.000	17.000
Eenmalige subsidies	20.000	20.000
Totaal	€ 2.633.000	€ 2.633.000

Bij de bespreking van het onderwerp indirecte subsidies is toegezegd dat globaal zou worden bekeken wat de risico's zijn die de gemeente loopt bij het verstrekken van de leningen aan verenigingen en instellingen. Er wordt gesproken over de verenigingen die rente en aflossingsverplichtingen kennen of die huur moeten betalen. Deze risico's zijn verwaarloosbaar klein. Er wordt voldaan aan de aflossings- en huurverplichtingen. Er is geen reden om hier aanvullende maatregelen te nemen.

Op de volgende pagina is een overzicht gegeven van de indirecte subsidies per 2025. In het kader hieronder een toelichting op de tabel.

De lasten zijn in de volgende categorieën onderverdeeld:

Kapitaallasten → De lasten van de investeringen/subsidies/geldleningen op basis van onder andere de nota Stimulus en de voorlopers daarvan, voor zover deze nog in de administratie zijn opgenomen. Deze lasten nemen in de loop van de tijd af en zijn niet beïnvloedbaar. De lasten zijn lager, omdat met een lager rentepercentage is gerekend.

Derden → Het gaat hier om het dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en sportvelden. Dit onderhoud is noodzakelijk om de voorzieningen in stand te houden. Ook de verzekeringspremies en overige zakelijke lasten zijn hierbij inbegrepen.

Voorziening → Onder deze post worden de jaarlijkse stortingen in de voorziening onderhoud gebouwen/sportvelden weergegeven. Deze stortingen zijn bedoeld om op enig moment het groot onderhoud te kunnen uitvoeren en zo de gebouwen/sportvelden in stand te houden. Hier liggen de diverse onderhoudsplannen aan ten grondslag. Ook hier geldt dat deze lasten in principe als vast moeten worden beschouwd.

Inkomsten → Hier zijn de bedragen geraamd die bij de verenigingen in rekening worden gebracht, voornamelijk op basis van het geldende tarievenbeleid.

Jaar		Oorspr. Bedrag kapitaal uitgaven	Percentage/ maatstaf	Totaal van de afschr.-aflossing begin dienstjaar	(Extra) afschrijvingen	(Extra) aflossingen	Boekwaarde begin 2025	Boekwaarde eind 2025	Toege-rekende rentelasten 1,0%	Totaal kapitaallasten
	Geldening realisering Koreengebouw	181.512,09	50 jr. ann				181.512,09	181.512,09	1.815,12	1.800,00
	Aankoop scheepswerf	382.378,92	40 jr.	338.762,83	5.815,10		43.616,09	37.800,99	436,16	6.300,00
	Aankoop grond Havenstraat	234.000,00					234.000,00	234.000,00	2.340,00	2.300,00
1997	Bijdrage St.Botterwerf Spakenburg	74.873,74	40 jr.	51.476,76	1.871,88		23.396,98	21.525,10	233,97	2.100,00
	Totaal Botterwerf	691.252,66		390.239,59	7.686,98		301.013,07	293.326,09	3.010,13	10.700,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 1e fase	573.118,94	40 jr. ann	201.272,82	13.347,60		371.846,12	358.498,52	3.718,56	17.100,00
2007	Uitbreiding museum Spakenburg, 2e fase	106.110,14	25 jr. ann	66.348,24	4.203,36		39.761,90	35.558,54	795,24	5.000,00
2007	Aankoop grond museum Spakenburg	282.000,00					282.000,00	282.000,00	2.820,00	2.800,00
	Totaal Museum	961.229,08		267.621,06	17.550,96		693.608,02	676.057,06	7.333,80	24.900,00
2007	Korenmolen De Hoop	317.000,00	40 jr. ann	73.757,40	4.689,44		243.242,60	238.553,16	2.432,43	7.100,00
2021	Voorfinanciering Bibliotheek Eemland	150.250,00	15 jr.	30.000,00	10.000,00		120.250,00	110.250,00	1.202,50	11.200,00
	Totaal cultureel Bunschoten	2.301.243,83		761.618,05	39.927,38		1.539.625,78	1.499.698,40	15.793,98	55.700,00
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	25.991,05	15 jr.	25.702,45	288,60		288,60	0,00	2,89	300,00
	Geldening was-/kleedruimte w Eemdijk	25.991,05	50 jr.	24.258,36		1.732,69	1.732,69	0,00	17,28	0,00
	Subsidie was-/kleedruimte w Eemdijk	50.489,42	15 jr.	49.928,40	561,02		561,02	0,00	5,64	600,00
	Geldening was-/kleedruimte w Eemdijk	50.489,42	50 jr.	47.123,44		3.365,98	3.365,98	0,00	33,60	0,00
	Renovatie de Vinken: w Eemdijk	25.000,00	25 jr.	14.000,00	1.000,00		11.000,00	10.000,00	110,00	1.100,00
	Totaal vv Eemdijk	226.877,67		209.929,38	1.849,62	5.098,67	16.948,29	10.000,00	169,41	2.000,00
	Subsidie was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	15 jr.	10.822,64	105,53		105,53	0,00	1,08	100,00
	Geldening was-/kleedruimte RC Spakenburg	10.928,17	50 jr.	10.199,57		728,55	728,60	0,05	7,32	0,00
	Renovatie de Vinken: Handbalvelden, HVBS	20.000,00	25 jr.	11.200,00	800,00		8.800,00	8.000,00	88,00	900,00
2003	Geldening Ruitersportcentrum	73.400,00	50 jr.				73.400,00	73.400,00	734,00	700,00
	Renovatie de Vinken: Paardesport	15.000,00	25 jr.	8.400,00	600,00		6.600,00	6.000,00	66,00	700,00
2010	Geldening stichting 4B (Boulamis)	63.724,50	50 jr.				63.724,50	63.724,50	637,25	600,00
2010	Geldening vogelver. Vogelvreugde	20.000,00	50 jr.				20.000,00	20.000,00	200,00	200,00
	Aanleg atletiekbaan Quo Vadis	182.000,00	25 jr.	101.920,00	7.280,00		80.080,00	72.800,00	800,80	8.100,00
	Overige verenigingen	426.784,00		173.345,37	8.785,53	728,55	253.438,63	243.924,55	2.534,45	11.300,00
	Totaal sportpark de Vinken	653.661,67		383.274,75	10.635,15	5.827,22	270.386,92	253.924,55	2.703,85	13.300,00
2005	Lening T.V. De Eemslag	24.350,00	40 jr.				24.350,00	24.350,00	243,50	200,00
2004	Grondaankoop Agilitas	34.034,00	15 jr.				34.034,00	34.034,00	340,34	300,00
2004	Geldening Agilitas	65.525,00	50 jr.				65.525,00	65.525,00	655,25	700,00
2010	Geldening Agilitas sportvloer	70.211,49	50 jr.				70.211,49	70.211,49	702,11	700,00
2010	Geldening Agilitas kleedkamers	39.096,07	15 jr.	36.570,98		2.525,09	2.525,09	0,00	25,20	0,00
2010	subsidie Agilitas kleedkamers	39.096,07	15 jr.	36.924,15	2.171,92		2.171,92	0,00	21,72	2.200,00
2003	Geldening Denksportcentrum	88.302,00	15 jr.				88.302,00	88.302,00	883,02	900,00
2000	Geldening Denksportcentrum	39.705,77	50 jr.				39.705,77	39.705,77	397,06	400,00
	Totaal sportpark Vaartweg	400.320,40		73.495,13	2.171,92	2.525,09	326.825,27	322.128,26	3.268,20	5.400,00
	Totaal sportief Bunschoten	1.932.605,20		1.335.393,01	12.807,07	8.352,31	597.212,19	576.052,81	5.972,05	18.700,00
	Geldening St. Ongerweges	340.335,16	50 jr.	156.554,16		6.806,70	183.781,00	176.974,30	1.837,81	1.800,00
2013	Geldening kinderboerderij De Veldmuis	100.000,00	10 jr.	100.000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal zorgend Bunschoten	1.124.042,36		940.261,36	0,00	6.806,70	183.781,00	176.974,30	1.837,81	1.800,00
	Totaal Bunschoten	5.357.891,39		3.037.272,42	52.734,45	15.159,01	2.320.618,97	2.252.725,51	23.603,84	76.200,00

	Derden onderhoud	Voorziening groot onderhoud vervanging	Inkomsten
Museum Spakenburg	11.200,00	21.500,00	52.950,00
VV Eemdijk	36.000,00	30.000,00	15.500,00
RugbyClub Spakenburg	13.500,00	-1.650,00	2.500,00
HVBS	3.100,00	6.000,00	1.150,00
Boulamis			800,00
Qua Vadis	3.100,00		3.550,00
Totaal sportpark de Vinken	55.700,00	34.350,00	23.500,00
VV IJsselmeervogels	54.000,00	94.000,00	41.700,00
SV Spakenburg	54.000,00	94.000,00	41.700,00
Totaal sportpark de Westmaat	108.000,00	188.000,00	83.400,00
Herbestemming Brandaris	20.000,00	0,00	83.400,00

Bovenstaand overzicht geeft weer dat er voor sommige onderdelen ook andere baten en lasten zijn, naast de kapitaallasten.

4.4 Totaaloverzicht per taakveld 2025

Op deze pagina staan alle lasten van de programma's. Op de volgende pagina alle baten.

Taakveld	Omschrijving	Leveringen en diensten						Overige verrekeningen	Totale lasten
		Salaris	Tractie van derden	Overdrachten	Reserveringen	Kapitaallasten	Overige		
0.1	Bestuur	1.128		187	199	21	16		1.551
0.2	Burgerzaken	313		34	136		1		483
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	63		15					78
0.4	Overhead	4.169		2.626	37	107	554	-1.187	6.306
0.5	Treasury			11			5	1.064	1.080
0.6	Belastingen	13		24	208				245
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds								-
0.8	Overige baten en lasten	-115		263			-150		-2
0.10	Mutaties reserves					311			311
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten								-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	5.571	-	3.160	580	439	425	-123	10.051
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	39		74	1.408	3	59		1.582
1.2	Openbare orde en veiligheid	447		124	66		10		647
	Totaal Veiligheid	485	-	198	1.474	3	69	-	2.229
2.1	Verkeer en vervoer	868	105	910	1	943	812	105	3.744
2.2	Parkeren			187		22			209
2.3	Recreatieve havens	36		29		26	58		149
2.4	Economische havens en waterwegen			18					18
2.5	Openbaar vervoer	-		25	1	12	6		44
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	904	105	1.168	2	1.003	876	105	4.163
3.1	Economische ontwikkelingen	44					20		64
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	109		8.256			81	-8.433	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	18	8	33	20	5	12	31	127
3.4	Economische promotie	91		90	190	9			379
	Totaal Economie	262	8	8.379	210	13	113	-8.401	583
4.1	Openbaar basisonderwijs				52				52
4.2	Onderwijshuisvesting	7		199	11		887		1.103
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	238		1.199	686	25	3		2.152
	Totaal Onderwijs	244	-	1.397	750	25	890	-	3.307
5.1	Sportbeleid en activering	102			256		8		366
5.2	Sportaccommodaties			256	1.197	349	233		2.036
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	41		10	97		2		150
5.4	Musea			44	209	22	25		299
5.5	Cultureel erfgoed	58		59	264	25	44		449
5.6	Media	13			439		1		454
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	729	163	1.072	52	125	72	203	2.416
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	943	163	1.442	2.515	520	384	203	6.170
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	691		667	1.542		2		2.902
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal			37	1.560			60	1.657
6.3	Inkomensregelingen			105	4.712				4.817
6.4	WSW en beschut werk				1.034				1.034
6.5	Arbeidsparticipatie				404				404
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)				546				546
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)			1.763					1.763
6.712	Begeleiding (Wmo)			717					717
6.713	Dagbesteding (Wmo)			361					361
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)			9	250				259
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal			1.260	3.418				4.678
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal			223	2.886				3.108
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk			101	335				436
6.791	PGB Wmo			98					98
6.792	PGB Jeugd			71					71
6.811	Beschermd wonen (Wmo)			31					31
6.821	Jeugdbescherming			647					647
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	161							161
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	108							108
	Totaal Sociaal domein	961	-	6.636	16.140	-	2	60	23.798
7.1	Volksgezondheid	74		282	1.099				1.455
7.2	Riolering	244	29	417	75	350	526	381	2.022
7.3	Afval	272	15	2.368	50	2	32	441	3.179
7.4	Milieubeheer	288		494	640		21		1.444
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	100	34	149		7	99	108	497
	Totaal Volksgezondheid en milieu	979	78	3.710	1.864	358	678	930	8.596
8.1	Ruimte en leefomgeving	385		77			6		468
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	306		7.945			59	117	8.428
8.3	Wonen en bouwen	1.087		63	42	3	78		1.274
	Totaal Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	1.779	-	8.086	42	3	143	117	10.169
	Totaal programma's	12.127	354	34.176	23.576	2.364	3.580	-7.110	69.068

Taakveld	Omschrijving	Heffingen en tarieven	Doel-uitkeringen	Reserveringen	Verrekeningen	Totale baten	Saldo
0.1	Bestuur				59	59	1.492
0.2	Burgerzaken	357				357	126
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	295				295	-218
0.4	Overhead	428			25	453	5.853
0.5	Treasury				1.098	1.098	-18
0.6	Belastingen	5.845				5.845	-5.600
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		38.138			38.138	-38.138
0.8	Overige baten en lasten				356	356	-358
0.10	Mutaties reserves			538		538	-227
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten					-	-
	Totaal Bestuur en Ondersteuning	6.925	38.138	538	1.537	47.138	-37.087
1.1	Crisisbeheersing en brandweer					-	1.582
1.2	Openbare orde en veiligheid	9				9	638
	Totaal Veiligheid	9	-	-	-	9	2.220
2.1	Verkeer en vervoer	231	2		90	323	3.421
2.2	Parkeren	65				65	144
2.3	Recreatieve havens	314				314	-165
2.4	Economische havens en waterwegen					-	18
2.5	Openbaar vervoer	1	15			16	28
	Totaal Verkeer, vervoer en waterstaat	611	16	-	90	718	3.446
3.1	Economische ontwikkelingen					-	64
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur					-	13
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	105				105	22
3.4	Economische promotie	37				37	343
	Totaal Economie	142	-	-	-	142	441
4.1	Openbaar basisonderwijs					-	52
4.2	Onderwijshuisvesting		11			11	1.092
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	248	607			855	1.296
	Totaal Onderwijs	248	618	-	-	867	2.441
5.1	Sportbeleid en activering		149			149	218
5.2	Sportaccommodaties	562				562	1.473
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	18				18	132
5.4	Musea	53				53	246
5.5	Cultureel erfgoed	2				2	447
5.6	Media					-	454
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	14			35	49	2.366
	Totaal Sport, cultuur en recreatie	650	149	-	35	833,06	5.337
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	25	341			366	2.536
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen integraal					-	1.657
6.3	Inkomensregelingen		3.461			3.461	1.356
6.4	WSW en beschut werk					-	1.034
6.5	Arbeidsparticipatie					-	404
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	268				268	278
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)					-	1.763
6.712	Begeleiding (Wmo)					-	717
6.713	Dagbesteding (Wmo)					-	361
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)					-	259
6.752	Jeugdhulp ambulante regionaal					-	4.678
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal					-	3.108
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk					-	436
6.791	PGB Wmo					-	98
6.792	PGB Jeugd					-	71
6.811	Beschermd wonen (Wmo)					-	31
6.821	Jeugdbescherming					-	647
6.91	Coördinatie en beleid Wmo					-	161
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd					-	108
	Totaal Sociaal domein	293	3.802	-	-	4.096	19.703
7.1	Volksgezondheid		135			135	1.319
7.2	Riolering	1.938				1.938	84
7.3	Afval	2.947	170		89	3.206	-27
7.4	Milieubeheer		393			393	1.051
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	473				473	23
	Totaal Volksgezondheid en milieu	5.358	698	-	89	6.145	2.451
8.1	Ruimte en leefomgeving	25				25	443
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.428				8.428	-
8.3	Wonen en bouwen	686				686	588
	Totaal Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	9.138	-	-	-	9.138	1.032
	Totaal programma's	23.374	43.421	538	1.752	69.085	-17

4.5 Afkortingenlijst

In deze lijst staan de betekenissen van alle afkortingen, op alfabetische volgorde, die in deze programmabegroting zijn opgenomen. De afkortingen in de tekst bevatten een hyperlink, als daar opgedrukt wordt ziet men deze afkortingen lijst.

Afkortingen

- AI** → Artificiële intelligentie (kunstmatige intelligentie)
- AMvB's** → Algemene maatregelen van Bestuur
- AOW** → Algemene ouderdomswet
- APV** → Algemene plaatselijke verordening
- AVG** → Algemene Verordening Gegevensbescherming
- AVU** → Afvalverwijdering Utrecht, gemeenschappelijke regeling
- AWB** → Algemene Wet Bestuursrecht
- BAG** → Basisregistratie adressen en gebouwen
- BBP** → Bruto Binnenlands Product
- BBS** → Baarn Bunschoten en Soest
- BBV** → Besluit begroting en verantwoording
- BES** → de Bilt, Eemland en Soest (onder 'Eemland' worden de gemeenten Baarn, Bunschoten en Eemnes verstaan)
- BIZ** → Bedrijven investeringszone
- BLNP** → Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten
- BNG** → Bank Nederlandse Gemeenten
- BOA** → Buitengewoon opsporingsambtenaar
- BRP** → basis rioleringsplan
- BTW** → Belasting toegevoegde waarde
- BV** → Besloten vennootschap
- CAO** → Collectieve arbeidsovereenkomst
- CBS** → Centraal Bureau voor de Statistiek
- CDOKE** → Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
- CKCB** → Christelijk kindcentrum Bunschoten
- COELO** → Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
- DVO** → Dienstverleningsovereenkomst
- EZ** → Economische zaken
- G&O** → Nieuwe naam van voorheen woningcorporatie Het Gooi en Omstreken
- GALA** → Gezond en Actief Leven Akkoord
- GBLT** → Gemeenschappelijk belastingkantoor Lococensus Tricijn
- GFT** → Groente, fruit en tuinafval
- GGD(rU)** → Gezondheidsdienst regio Utrecht
- GR** → Gemeenschappelijke regeling
- GWRP** → Gemeentelijk Water en Riolerings Plan
- HGO** → Huurdersorganisatie van G&O
- HOV** → Hoogwaardig openbaar vervoer
- ICT** → Informatie en Communicatietechnologie
- IHP** → Integraal Huisvestings Plan
- IKC** → Integraal Kindcentrum
- IV/IT** → Informatieveiligheid /Informatietechnologie
- IZA** → Integraal Zorgakkoord
- JOBS** → Jonge ondernemers Bunschoten Spakenburg
- JOGG** → Jongeren op gezond gewicht
- KCC** → Klant contactcentrum
- KNVB** → Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
- LISA** → Landelijk Informatiesysteem arbeidsplaatsen
- MKB** → Midden- en klein bedrijf
- MPG** → Meerjaren prognose Grondexploitatie
- NV** → Naamloze vennootschap
- OBS** → Openbare basisschool
- OV** → Openbaar vervoer
- OZB** → Onroerendezaakbelasting
- PAGW** → Programma aanpak grote wateren
- PFAS** → Poly- en perfluoralkylstoffen, verzamelnaam polycyclische koolwaterstoffen
- PGB** → persoonsgebonden budget
- POVI** → Provinciale Omgevingsvisie
- RES** → Regionale energiestrategie
- RIVM** → Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
- ROVA** → Afvalinzameling
- RUD** → Regionale Uitvoeringsdienst
- RWA** → Regionaal Sociaal Werkvoorzieningschap Amersfoort
- SAVE** → onderdeel van Samen Veilig Midden-Nederland
- SPUK** → Specifieke uitkering
- SVV** → Spakenburgse Vishandel Vereniging
- (V)MBO** → (Voorbereidend) Middelbaar Beroepsonderwijs
- VNG** → Vereniging Nederlandse Gemeenten
- VO** → Voortgezet onderwijs
- VRU** → Veiligheidsregio Utrecht
- VTH** → Veiligheid, toezicht en handhaving
- VvE** → Vereniging van eigenaren
- VWS** → Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ministerie)
- WEB** → Wet educatie en beroepsonderwijs
- Wet Fido** → Wet Financiering decentrale overheden
- (Wet) WOZ** → Wet Waardering Onroerende Zaken
- WEW** → Waarborgfonds Eigen Woningbezit
- Wkb** → Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
- Wmo** → Wet Maatschappelijke ondersteuning
- WOO** → Wet Open Overheid
- Wpg** → Wet publieke gezondheid
- WSW** → Waarborgfonds Sociale Woningbouw
- Wsw** → Wet sociale werkvoorzieningen
- ZZP** → Zelfstandige zonder personeel

BEREIKBAARHEID

Gemeente Bunschoten
Stadsspui 1
3752 CL Bunschoten-Spakenburg

 033-299 1411
T 033-299 1411
www.bunschoten.nl

 /gembunschoten
 @gembunschoten
 @gembunschoten